

follow app

Digital supported tracking of employment
and career progression of apprentices for
Quality Assurance in VET

Οδηγίες και συστάσεις σχετικά με την παρακολούθηση των αποφοίτων στη Δυϊκή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

PDF | Αύγουστος 2025

Το έργο αυτό διατίθεται υπό την άδεια Creative
Commons Attribution 4.0 International.

Το σχέδιο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της
Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση (ανακοίνωση)
δεσμεύει μόνο τον συντάκτη της και η Επιτροπή δεν ευθύνεται
για τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Αριθμός έργου: 2022-1-ES01-KA220-VET-000089516

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Follow App

Ψηφιακά υποστηριζόμενη παρακολούθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής εξέλιξης των μαθητευόμενων για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ΕΕΚ

WP4- Οδηγίες και συστάσεις σχετικά με την παρακολούθηση των αποφοίτων στην Δυϊκή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση

Αναπτύχθηκε από

INFODEF Instituto para el Fomento del Desarrollo y la Formacion S.L. | Ισπανία

Centro Servizi Formazione | Ιταλία

DIMITRA Education & Consulting | Ελλάδα

ASS.FOR.SEO | Ιταλία

AIN - Σύνδεσμος Βιομηχανιών της Ναβάρρα | Ισπανία

Κωνσταντινούπολη Valiligi | Τουρκία

Innoquality Systems Limited | Ιρλανδία

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή:.....	5
ΜΕΡΟΣ Ι: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΕΚ.....	7
1. Επισκόπηση των εθνικών πολιτικών για την παρακολούθηση αποφοίτων στη Δυϊκή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	7
1.1. Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Τουρκία	7
1.2 Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Ισπανία.....	10
1.3 Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Ιταλία.....	12
1.4 Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Ελλάδα.....	14
1.5 Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Ιρλανδία.....	16
2. Σύγκριση των εθνικών πλαισίων με τις ευρωπαϊκές στρατηγικές για την παρακολούθηση των αποφοίτων στη δυϊκή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση	18
2.1 Τουρκία: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές	18
2.2 Ισπανία: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές.....	20
2.3 Ιταλία: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές.....	22
2.4 Ελλάδα: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές.....	24
2.5 Ιρλανδία: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές.....	26
3. Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση των αποφοίτων.....	27
3.1 Τουρκία: Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων.....	27
3.2 Ισπανία: Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων	29
3.3 Ιταλία: Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων	31
3.4 Ελλάδα: Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων	32
3.5 Ιρλανδία: Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων	33
4. Προκλήσεις και τομείς που χρήζουν περαιτέρω ανάπτυξης στην παρακολούθηση αποφοίτων	34
4.1 Τουρκία: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση αποφοίτων	34
4.2 Ισπανία: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση αποφοίτων.....	36
4.3 Ιταλία: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση αποφοίτων	38
4.4 Ελλάδα: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση αποφοίτων.....	40
4.5 Ιρλανδία: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση αποφοίτων	42

ΜΈΡΟΣ II: ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ (RPL) ΚΑΙ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗ/ΑΤΥΠΗ ΜΑΘΗΣΗ ΣΤΗ ΔΥΪΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ	44
1. Συγκριτική ανασκόπηση των συστημάτων RPL και των πρακτικών επικύρωσης στις χώρες εταίρου.....	44
1.1 Τουρκία: Εθνική ανασκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL.....	44
1.2 Ισπανία: Εθνική ανασκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL.....	46
1.3 Ιταλία: Εθνική ανασκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL	48
1.4 Ελλάδα: Εθνική ανασκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL	51
1.5 Ιρλανδία: Εθνική ανασκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL	53
2. Κριτήρια αξιολόγησης και προκλήσεις στην εφαρμογή της RPL	56
2.1 Τουρκία: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής.....	56
2.2 Ισπανία: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής	58
2.3 Ιταλία: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής	61
2.4 Ελλάδα: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής	63
2.5 Ιρλανδία: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής	66
ΜΈΡΟΣ III: ΠΙΛΟΤΙΚΉ ΔΟΚΙΜΉ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ FOLLOW APP - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ.....	68
1. Συμμετοχή και πλαίσιο πιλοτικής εφαρμογής	69
2. Εικονική πανεπιστημιούπολη (Virtual Campus) - απαντήσεις ανά χώρα.....	69
3. Διαδικτυακή εφαρμογή (Web APP)- απαντήσεις με βάση τη χώρα.....	71
4. Ανατροφοδότηση χρηστών και προτάσεις βελτίωσης από τις εθνικές εκθέσεις πιλοτικής εφαρμογής	72
ΜΈΡΟΣ IV: ΟΔΗΓΙΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ	76
1. Παρακολούθηση μεταπτυχιακών σπουδών στη Δυϊκή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση: Συγκριτικές απόψεις	76
2. Αναγνώριση προηγούμενης μάθησης (RPL) και άτυπη/μη τυπική μάθηση	78
3. Δυνατότητες προσαρμογής και μεταφοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο.....	79
4. Προοπτικές και στρατηγικές προκλήσεις στην παρακολούθηση αποφοίτων και RPL στη Δυϊκή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση	81
5. Μελλοντικές συστάσεις και καθοδήγηση για μελλοντικά εργαλεία DUAL VET με βάση τις εμπειρίες της πιλοτικής εφαρμογής Follow APP	83

6.Βασικές κατευθυντήριες γραμμές βελτίωσης για μελλοντικά εργαλεία παρακολούθησης αποφοίτων στη DUAL VET - με βάση τα ευρήματα από την πιλοτική φάση του FOLLOW APP 87

Εισαγωγή:

Στο εξελισσόμενο τοπίο της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΕΕΚ), η παρακολούθηση της απασχόλησης και της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων, καθώς και η αναγνώριση της προηγούμενης, μη τυπικής και άτυπης μάθησης, έχουν καταστεί βασικοί πυλώνες για τη βελτίωση της διαφάνειας, τη διασφάλιση της ποιότητας και την ανταπόκριση στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Το έργο FOLLOW APP αντιμετωπίζει αυτές τις προτεραιότητες μέσω ψηφιακών εργαλείων και τεκμηριωμένων ερευνητικών δραστηριοτήτων που ενισχύουν την παρακολούθηση και την επικύρωση των μαθησιακών διαδρομών στο πλαίσιο των δυϊκών συστημάτων ΕΕΚ.

Η παρούσα ενοποιημένη έκθεση, που εκπονήθηκε στο πλαίσιο του πακέτου εργασίας 4 (WP4): Προσφέρει οδηγίες και συστάσεις σχετικά με την παρακολούθηση των αποφοίτων στη δυϊκή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, και περιλαμβάνει τέσσερα αλληλένδετα στοιχεία:

1. **Μέρος I - Πολιτικές παρακολούθησης αποφοίτων σε δυϊκή ΕΕΚ:** Το τμήμα αυτό παρέχει μια επισκόπηση των εθνικών πλαισίων και των στρατηγικών πρωτοβουλιών για την παρακολούθηση αποφοίτων σε πέντε συμμετέχουσες χώρες - Τουρκία, Ισπανία, Ιταλία, Ελλάδα και Ιρλανδία - επισημαίνοντας τόσο τη σύγκλιση όσο και τις αποκλίσεις με τις στρατηγικές σε ευρωπαϊκό επίπεδο.
2. **Μέρος II - Μεθοδολογίες για την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης (RPL):** Παρουσιάζει μια διακρατική ανάλυση των πρακτικών RPL και των συστημάτων επικύρωσης για μη τυπική και άτυπη μάθηση, συμπεριλαμβανομένων των προκλήσεων στην εφαρμογή και την ευθυγράμμιση με τις συστάσεις της ΕΕ.

3. **Μέρος III - Αποτελέσματα πιλοτικής εφαρμογής:** Με βάση τις εθνικές δραστηριότητες πιλοτικής εφαρμογής με τη χρήση της εικονικής πανεπιστημιούπολης (Virtual Campus) και της διαδικτυακής εφαρμογής (Web App) FOLLOW APP, το τμήμα αυτό αντικατοπτρίζει τις εμπειρίες των εταίρων κατά τη δοκιμή της χρηστικότητας, της λειτουργικότητας και της δυνατότητας εφαρμογής των εργαλείων σε πραγματικές συνθήκες δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.
4. **Μέρος IV - Οδηγίες και συστάσεις πολιτικής:** Με βάση τις προηγούμενες ενότητες, αυτό το τελευταίο μέρος διατυπώνει ένα σύνολο εφαρμόσιμων συστάσεων και μεθοδολογικών κατευθυντήριων γραμμών με στόχο την ενίσχυση των πρακτικών παρακολούθησης και αναγνώρισης αποφοίτων στη διπλή ΕΕΚ, υποστηρίζοντας τόσο τη θεσμική ανάπτυξη όσο και την καινοτομία πολιτικής.

Τα ευρήματα της παρούσας έκθεσης βασίζονται στις εθνικές συνεισφορές και τις εκθέσεις πιλοτικής εφαρμογής από τους οργανισμούς-εταίρους και ευθυγραμμίζονται στενά με τους στρατηγικούς στόχους του έργου για την προώθηση της διαφάνειας, της συγκρισιμότητας και της δυνατότητας μεταφοράς των αποτελεσμάτων στην επαγγελματική εκπαίδευση σε ολόκληρη την Ευρώπη. Με τον τρόπο αυτό, η έκθεση υποστηρίζει επίσης τους ευρύτερους στόχους του Ευρωπαϊκού Χώρου Εκπαίδευσης και των συστάσεων του Συμβουλίου σχετικά με την παρακολούθηση των αποφοίτων και την επικύρωση της μη τυπικής/άτυπης μάθησης.

Προσφέροντας ένα ολοκληρωμένο έγγραφο αναφοράς με γνώσεις σχετικές με την πολιτική και εργαλεία δοκιμασμένα στην πράξη, το παρόν παραδοτέο του WP4 επιδιώκει να ενδυναμώσει τους παρόχους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους φορείς ώστε να δημιουργήσουν αποτελεσματικότερα, βασιζόμενα στα δεδομένα και χωρίς αποκλεισμούς συστήματα για την παρακολούθηση και την αναγνώριση της μάθησης σε περιβάλλοντα δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

ΜΕΡΟΣ Ι: ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ ΣΤΗ ΔΥΪΚΗ ΕΕΚ

1. Επισκόπηση των εθνικών πολιτικών για την παρακολούθηση των αποφοίτων στη δυϊκή ΕΕΚ

1.1. Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Τουρκία

Τύποι προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης στην Τουρκία

Στην Τουρκική Δημοκρατία, η επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση διαρθρώνεται γύρω από τρεις διακριτούς τύπους προγραμμάτων: το Τεχνικό Πρόγραμμα της Ανατολίας (ΑΤΡ), το Επαγγελματικό Πρόγραμμα της Ανατολίας (ΑVP) και το Πρόγραμμα των Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης. Κάθε πρόγραμμα έχει σχεδιαστεί για να καλύπτει διαφορετικές φιλοδοξίες των μαθητών και ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Τόσο το ΑΤΡ όσο και το ΑVP παρέχουν τεχνικά προσόντα και επιλεξιμότητα για την απόκτηση πιστοποιητικών για τον χώρο εργασίας. Το ΑΤΡ δέχεται μαθητές μέσω κεντρικών εξετάσεων, δίνοντας έμφαση στα ακαδημαϊκά μαθήματα (73%) και προσφέροντας περιορισμένη επαγγελματική κατάρτιση (22%). Επικεντρώνεται στη διευκόλυνση της εξέλιξης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της κατά προτεραιότητα τοποθέτησης σε συναφή διετή προγράμματα επαγγελματικής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης χωρίς εξετάσεις, και της ακαδημαϊκής υποστήριξης στη 12η τάξη.

Το ΑVP, από την άλλη πλευρά, λειτουργεί μέσω τοπικής τοποθέτησης χωρίς εισαγωγικές εξετάσεις, προσφέροντας ένα ισορροπημένο πρόγραμμα σπουδών με 47% ακαδημαϊκό και 40% επαγγελματικό περιεχόμενο. Περιλαμβάνει εκτεταμένη μάθηση με βάση την εργασία (864 ώρες, 13% του προγράμματος σπουδών) και στοχεύει στην άμεση απασχολησιμότητα, χωρίς μαθήματα ακαδημαϊκής υποστήριξης στο τελευταίο έτος.

Το πρόγραμμα του Κέντρου Επαγγελματικής Κατάρτισης, το βασικό μοντέλο δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της Τουρκίας, ενσωματώνει εντατική μάθηση στο χώρο εργασίας (76%), επαγγελματική θεωρητική διδασκαλία (13%) και

ελάχιστη ακαδημαϊκή εκπαίδευση (11%). Οι μαθητές, ηλικίας 14 ετών και άνω, εγγράφονται μέσω άμεσων συμφωνιών με εργοδότες και λαμβάνουν κατάρτιση τέσσερις ημέρες την εβδομάδα σε επιχειρήσεις, ενώ η θεωρητική εκπαίδευση παρέχεται μία ημέρα την εβδομάδα σε επαγγελματικές σχολές. Μετά την επιτυχία σε εξετάσεις δεξιοτήτων, οι μαθητές λαμβάνουν πιστοποιητικό τεχνίτη στην 11η τάξη και τίτλο μάστερ στην 12η τάξη. Αυτό το πρόγραμμα προετοιμάζει κυρίως τους μαθητές για άμεση απασχόληση, αλλά προσφέρει επίσης επιλογές για συνέχιση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω πρόσθετων μαθημάτων και ενός διπλώματος δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

Σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, η Τουρκία προσφέρει προγράμματα σπουδών συνεργατών και πτυχίων μέσω επαγγελματικών σχολών, και ερευνητικών κέντρων. Τα σχετικά πτυχία είναι διετή προγράμματα που παρέχουν τεχνικά προσόντα, με δυνατότητες μεταφοράς σε προγράμματα πτυχίου. Τα πτυχιακά προγράμματα διαρκούν τέσσερα χρόνια και παρέχουν προηγμένες τεχνικές γνώσεις, δεξιότητες εφαρμοσμένης έρευνας και πρόσβαση στην απασχόληση σε εξειδικευμένους τεχνικούς τομείς.

Βασικές πολιτικές και στρατηγικές

Εθνική πολιτική 1: Οδηγία για τα προγράμματα δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης:

Αυτή η οδηγία ενσωμάτωσε τα κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης - που προηγουμένως λειτουργούσαν στο πλαίσιο της μη τυπικής εκπαίδευσης - στην τυπική επαγγελματική και τεχνική δευτεροβάθμια εκπαίδευση μέσω μιας τροποποίησης του βασικού νόμου για την εθνική εκπαίδευση αριθ. 1739. Στόχος της είναι να θεσπίσει σαφείς διαδικασίες και κριτήρια για την εφαρμογή της Δυϊκής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Dual VET) μέσω δομημένων συμπράξεων μεταξύ ιδρυμάτων που υπάγονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας (ΥΠΕΠΘ) και εταίρων της βιομηχανίας. Η οδηγία εφαρμόζεται ενεργά από το ακαδημαϊκό έτος 2018-2019, υπό την ευθύνη του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας.

Η οδηγία ορίζει διάφορα βασικά στοιχεία για την αποτελεσματική εφαρμογή της δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Επιτάσσει τη δομημένη συνεργασία μέσω επίσημων πρωτοκόλλων που θεσπίζονται μεταξύ των επαγγελματικών σχολείων που υπάγονται στο Υπουργείο Εθνικής Παιδείας (MoNE) και των σχετικών τομέων της βιομηχανίας. Η εισαγωγή των μαθητών υπόκειται σε

σαφώς καθορισμένα κριτήρια, συμπεριλαμβανομένων των εκπαιδευτικών προϋποθέσεων και των υποχρεωτικών συμφωνιών κατάρτισης με επιχειρήσεις. Το πρακτικό μέρος της κατάρτισης διεξάγεται κυρίως εντός των επιχειρήσεων υπό την επίβλεψη πιστοποιημένων εκπαιδευτών. Οι ευθύνες τόσο των σπουδαστών όσο και των επιχειρήσεων επισημοποιούνται μέσω γραπτών συμφωνιών επαγγελματικής κατάρτισης.

Επιπλέον, η οδηγία παρέχει λεπτομερή καθοδήγηση σε θέματα όπως η φοίτηση, τα δικαιώματα άδειας, η αποζημίωση και η κοινωνική ασφάλιση των μαθητευόμενων. Οι διαδικασίες αξιολόγησης και εκτίμησης συντονίζονται από εξεταστικές επιτροπές που περιλαμβάνουν εκπροσώπους των επαγγελματικών ιδρυμάτων, των επιμελητηρίων και της βιομηχανίας. Όλες οι πρακτικές στο πλαίσιο της οδηγίας έχουν σχεδιαστεί για να ευθυγραμμιστούν με τις διατάξεις του βασικού νόμου για την εθνική εκπαίδευση αριθ. 1739, του νόμου για την επαγγελματική εκπαίδευση αριθ. 3308 και της σχετικής νομοθεσίας για την κοινωνική ασφάλιση.

Εθνική πολιτική 2: Έγγραφο πολιτικής για την επαγγελματική και τεχνική εκπαίδευση:

Το Έγγραφο Πολιτικής για την Επαγγελματική και Τεχνική Εκπαίδευση, που δημοσιεύθηκε επίσημα στις 10 Αυγούστου 2024, παρουσιάζει ένα ολοκληρωμένο στρατηγικό πλαίσιο για τη βελτίωση της πρόσβασης στην επαγγελματική εκπαίδευση, την αύξηση της ποιότητάς της και τη διασφάλιση της ευθυγράμμισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Πλαισιωμένο από την αρχή "Όλοι πρέπει να έχουν ένα επάγγελμα", η πολιτική προωθεί την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και των ενδιαφερόμενων φορέων του κλάδου. Περιγράφει μια σειρά από μεταρρυθμίσεις σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των επικαιροποιήσεων των προγραμμάτων σπουδών, του εκσυγχρονισμού των υποδομών και της διευρυμένης πρακτικής κατάρτισης μέσω περιφερειακών και τομεακά ενοποιημένων σχολικών μοντέλων.

Μια βασική πρωτοβουλία που εισάγει η πολιτική είναι η ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης των αποφοίτων, γνωστού ως e-Mezun, το οποίο έχει σχεδιαστεί για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK). Το σύστημα αυτό ενοποιεί δεδομένα από πολλούς εθνικούς φορείς, όπως το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας (MoNE), το Τουρκικό Στατιστικό Ινστιτούτο (TURKSTAT), την Τουρκική

Υπηρεσία Απασχόλησης (İŞKUR), το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων (SGK) και το Συμβούλιο Ανώτατης Εκπαίδευσης (YÖK). Συνδέοντας τα αρχεία εκπαίδευσης, απασχόλησης και κοινωνικής ασφάλισης, το σύστημα e-Mezun επιτρέπει τη συνεχή παρακολούθηση της επαγγελματικής πορείας των αποφοίτων, παρέχοντας στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής τεκμηριωμένες γνώσεις σχετικά με το πόσο καλά τα προγράμματα ΕΕΚ προετοιμάζουν τους μαθητευόμενους για την αγορά εργασίας.

Πρόσθετα μέτρα περιλαμβάνουν την ευθυγράμμιση των προγραμμάτων σπουδών με τους στόχους της Τουρκίας για τον ψηφιακό και τον πράσινο μετασχηματισμό, την ενίσχυση των ικανοτήτων των επαγγελματικών εκπαιδευτών μέσω της κατάρτισης σε συγκεκριμένους τομείς και τη δημιουργία σύγχρονων εργαστηρίων και περιβαλλόντων προσομοίωσης, ιδίως στις οργανωμένες βιομηχανικές ζώνες. Το έγγραφο υποστηρίζει επίσης πρωτοβουλίες ευθυγραμμισμένες με την αμυντική βιομηχανία και ενθαρρύνει την ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω εκθέσεων καριέρας, διαγωνισμών και εκστρατειών επικοινωνίας με στόχο τη βελτίωση της αντίληψης για την επαγγελματική εκπαίδευση.

1.2 Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Ισπανία

Εθνική πολιτική 1: Οργανικός νόμος 3/2022 για την οργάνωση και την ενσωμάτωση της επαγγελματικής κατάρτισης:

Τον Απρίλιο του 2022, η Ισπανία θέσπισε τον Οργανικό Νόμο 3/2022 με στόχο τη δημιουργία ενός ενιαίου συστήματος επαγγελματικής κατάρτισης (ΕΕΚ) που θα ενσωματώνει δομημένους μηχανισμούς παρακολούθησης αποφοίτων. Ο νόμος αποσκοπεί στη βελτίωση της απασχολησιμότητας των αποφοίτων της ΕΕΚ και στη διασφάλιση της ευθυγράμμισης μεταξύ των προγραμμάτων κατάρτισης και των αναγκών της αγοράς εργασίας. Απαιτεί τη συστηματική συλλογή δεδομένων σχετικά με τα ποσοστά απασχόλησης των αποφοίτων για την υποστήριξη του σχεδιασμού πολιτικής και της μεταρρύθμισης των προγραμμάτων σπουδών.

Το Υπουργείο Εκπαίδευσης και Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΥΕΕΚ) είναι υπεύθυνο για τον καθορισμό κατευθυντήριων γραμμών σε εθνικό επίπεδο, ενώ οι περιφερειακές κυβερνήσεις είναι επιφορτισμένες με την εφαρμογή στις αντίστοιχες περιοχές τους. Ο νόμος είναι επί του παρόντος ενεργός και επεκτείνεται σταδιακά σε όλες τις αυτόνομες κοινότητες της Ισπανίας. Στο πλαίσιο της εφαρμογής του,

αναπτύσσονται ψηφιακές πλατφόρμες παρακολούθησης και εργαλεία παρακολούθησης της απασχόλησης.

Βασικά στοιχεία αυτής της πολιτικής περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός συστήματος παρακολούθησης με βάση τα δεδομένα για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της απασχόλησης, την ενισχυμένη συνεργασία μεταξύ των επιχειρήσεων και των ιδρυμάτων κατάρτισης για την ανατροφοδότηση της αγοράς εργασίας σε πραγματικό χρόνο και τη δημιουργία ενός Εθνικού Παρατηρητηρίου Επαγγελματικής Κατάρτισης για την παροχή κεντρικής πρόσβασης σε δεδομένα παρακολούθησης.

Η παρακολούθηση των αποφοίτων στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνει πολλούς φορείς. Το Υπουργείο Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ΜΕΦΠ) εποπτεύει τις εθνικές πολιτικές και συλλέγει στατιστικά στοιχεία σχετικά με την εκπαίδευση. Το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (ΙΝΕ) συμβάλλει με εργαλεία όπως η έρευνα εργατικού δυναμικού (ΕΡΑ), συμπεριλαμβανομένων ενοτήτων σχετικά με τα αποτελέσματα των αποφοίτων. Οι περιφερειακές εκπαιδευτικές αρχές, όπως αυτές της Καταλονίας και της Χώρας των Βάσκων, διαχειρίζονται την εφαρμογή της δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και λειτουργούν τα δικά τους συστήματα παρακολούθησης. Η Δημόσια Κρατική Υπηρεσία Απασχόλησης (ΣΕΡΕ) και τα περιφερειακά γραφεία απασχόλησης παρέχουν δεδομένα για την αγορά εργασίας και αντιστοιχίζουν τα αποτελέσματα της κατάρτισης με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Πρόσθετοι ενδιαφερόμενοι φορείς, συμπεριλαμβανομένων των εμπορικών επιμελητηρίων, των κλαδικών παρατηρητηρίων και των κέντρων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, συνεισφέρουν δεδομένα ανά τομέα και συμμετέχουν σε δραστηριότητες παρακολούθησης των αποφοίτων, είτε επίσημα είτε μέσω πρωτοβουλιών που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ.

Εθνική πολιτική 2: Σχέδιο "Εγγύηση για τη νεολαία Plus" (2021-2027):

Το σχέδιο "Εγγύηση για τη νεολαία Plus" είναι μια εθνική πρωτοβουλία για την απασχόληση που απευθύνεται σε νέους κάτω των 30 ετών. Ξεκίνησε το 2021 και συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ) και έχει ως στόχο να διασφαλίσει την πρόσβαση τόσο σε ευκαιρίες κατάρτισης όσο και σε ευκαιρίες απασχόλησης. Οι μηχανισμοί παρακολούθησης των αποφοίτων αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του σχεδίου, ιδίως για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της μαθητείας και των ποσοστών τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας.

Η πολιτική αυτή καθοδηγείται από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Οικονομίας, σε συντονισμό με τη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (SEPE) και τις περιφερειακές υπηρεσίες απασχόλησης. Η εφαρμογή της ποικίλλει ανά περιφέρεια, με κάθε αυτόνομη κοινότητα να εφαρμόζει τα δικά της προγράμματα παρακολούθησης των μαθητευόμενων.

Τα βασικά στοιχεία του σχεδίου "Εγγύηση για τη νεολαία Plus" περιλαμβάνουν συντονισμένη δράση μεταξύ των φορέων κατάρτισης, των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και των επιχειρήσεων, δομημένη υποστήριξη για την τοποθέτηση σε θέσεις εργασίας και εξατομικευμένη καθοδήγηση σταδιοδρομίας. Το σχέδιο δίνει επίσης προτεραιότητα στην ψηφιοποίηση της παρακολούθησης των αποφοίτων μέσω του Εθνικού Παρατηρητηρίου της αγοράς εργασίας του SEPE, το οποίο διευκολύνει την αξιολόγηση της ένταξης στην αγορά εργασίας για τους νέους εκπαιδευόμενους.

Εκτός από αυτές τις δύο κύριες πολιτικές, άλλα νομοθετικά και στρατηγικά πλαίσια υποστηρίζουν την παρακολούθηση αποφοίτων στην Ισπανία. Αυτά περιλαμβάνουν το βασιλικό διάταγμα 1224/2009 για την αναγνώριση των επαγγελματικών ικανοτήτων, το οποίο διασφαλίζει την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης, και το σχέδιο εκσυγχρονισμού της επαγγελματικής εκπαίδευσης (2020-2025), το οποίο προωθεί τη χρήση ψηφιακών εργαλείων στα συστήματα παρακολούθησης αποφοίτων.

1.3 Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Ιταλία

Εθνική πολιτική 1: Οδηγίες για τον προγραμματισμό και την υλοποίηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) και της τριτοβάθμιας τεχνικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΤΕΕΚ) σε διπλή λειτουργία

Από το 2022, η Ιταλία εφάρμοσε νέες εθνικές κατευθυντήριες γραμμές με στόχο την ενίσχυση του ρόλου της μάθησης με βάση την εργασία στο πλαίσιο του συστήματος EEK. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές εισήχθησαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών, με τον τεχνικό συντονισμό να παρέχεται από το INAPP (Εθνικό Ινστιτούτο Ανάλυσης Δημόσιας Πολιτικής). Ο κύριος στόχος της πολιτικής είναι να βελτιωθεί η απασχολησιμότητα των μαθητευομένων, διασφαλίζοντας ότι το εκπαιδευτικό περιεχόμενο είναι περισσότερο ευθυγραμμισμένο με τις δεξιότητες που απαιτεί η αγορά εργασίας.

Οι κατευθυντήριες γραμμές προωθούν τη χρήση πολλαπλών μορφών μοντέλων διπλής κατάρτισης, συμπεριλαμβανομένης της προσομοίωσης μάθησης με βάση την εργασία, της ενισχυμένης μάθησης με βάση την εργασία και των συστημάτων διπλής μαθητείας. Έμφαση δίνεται στην προώθηση της συνεργασίας μεταξύ των παρόχων κατάρτισης και των τοπικών επιχειρήσεων, ώστε να διασφαλίζεται ότι οι σπουδαστές αποκτούν ουσιαστική, πρακτική εμπειρία σε πραγματικό εταιρικό περιβάλλον.

Μια άλλη βασική πτυχή αυτής της πολιτικής είναι η καθιέρωση μηχανισμών συνεχούς παρακολούθησης και αξιολόγησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της κατάρτισης και της ευθυγράμμισής της με τις περιφερειακές και εθνικές απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Με τη δημιουργία δομημένων διαδρομών που ενσωματώνουν την τυπική εκπαίδευση και την κατάρτιση στον χώρο εργασίας, οι οδηγίες στοχεύουν στον εκσυγχρονισμό του ιταλικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και στην ενίσχυση της σημασίας του σε ένα εξελισσόμενο τοπίο απασχόλησης.

Εθνική πολιτική 2: Εθνικό σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (PNRR), αποστολή 5, συνιστώσα 1, επένδυση 3 "Δυϊκό σύστημα"

Το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (PNRR), το οποίο δρομολογήθηκε από την ιταλική κυβέρνηση ως απάντηση στη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανάκαμψη μετά την πανδημία, περιλαμβάνει ειδική επενδυτική εστίαση στην επέκταση του δυϊκού συστήματος εκπαίδευσης. Η αποστολή 5, συνιστώσα 1, επένδυση 3 - που αναφέρεται ως μέτρο "Δυϊκό σύστημα" - επιδιώκει την αποτελεσματικότερη ευθυγράμμιση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας, ιδίως για τη στήριξη της απασχολησιμότητας των νέων.

Από το 2021, το σχέδιο εφαρμόζεται ενεργά και συγχρηματοδοτείται μέσω των μηχανισμών ανάκαμψης της ΕΕ. Υποστηρίζει τη σημαντική επέκταση των συστημάτων διπλής κατάρτισης, με στόχο την προσέγγιση ενός ευρύτερου και πιο ποικιλόμορφου πληθυσμού εκπαιδευομένων. Προωθεί επίσης τη μεγαλύτερη συμμετοχή των επιχειρήσεων και των τοπικών φορέων στη διαμόρφωση και την παροχή περιεχομένου επαγγελματικής κατάρτισης.

Για να εξασφαλιστεί ο αντίκτυπος, το σχέδιο ενσωματώνει μηχανισμούς παρακολούθησης και αξιολόγησης για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της απασχόλησης και την αξιολόγηση του πόσο αποτελεσματικά τα προγράμματα διπλής κατάρτισης συμβάλλουν στην απόκτηση δεξιοτήτων και στην ένταξη στην αγορά εργασίας. Η πολιτική αυτή αποτελεί επένδυση μεγάλης κλίμακας στη διπλή εκπαίδευση ως στρατηγικό εργαλείο για την οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα της Ιταλίας, ιδίως στο πλαίσιο της μετάβασης των νέων στην απασχόληση και της απόκτησης ικανοτήτων προσανατολισμένων στο μέλλον.

Εθνική πολιτική 3: Ετήσια παρακολούθηση της συμμετοχής και των αποτελεσμάτων της ΕΕΚ

Η Ετήσια παρακολούθηση της συμμετοχής και των αποτελεσμάτων της ΕΕΚ είναι ένα συνεχές εργαλείο πολιτικής βασισμένο στην έρευνα, το οποίο συντονίζεται από το INAPP για λογαριασμό του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Πολιτικών. Έχει σχεδιαστεί για να παράγει τεκμηριωμένες γνώσεις σχετικά με τις επιδόσεις των συστημάτων ΕΕΚ σε ολόκληρη την Ιταλία, μέσω της συλλογής και ανάλυσης δεδομένων σχετικά με τα ποσοστά συμμετοχής και τα αποτελέσματα των αποφοίτων.

Η διαδικασία παρακολούθησης περιλαμβάνει τη συλλογή τόσο ποιοτικών όσο και ποσοτικών δεδομένων από όλες τις περιφέρειες και τις αυτόνομες επαρχίες, που καλύπτουν τη συμμετοχή των εκπαιδευομένων σε προγράμματα ΕΕΚ και μάθησης με βάση την εργασία. Εξετάζει τα αποτελέσματα της απασχόλησης αξιολογώντας δείκτες όπως τα ποσοστά απασχόλησης, τα είδη απασχόλησης και τους οικονομικούς τομείς στους οποίους απορροφώνται οι απόφοιτοι.

Τα δεδομένα που προκύπτουν εξυπηρετούν έναν κρίσιμο ρόλο στην ενημέρωση της δημόσιας πολιτικής και στην καθοδήγηση των υπουργικών αποφάσεων σχετικά με την κατανομή του προϋπολογισμού, τις προτεραιότητες σχεδιασμού και την ανάπτυξη των προγραμμάτων ΕΕΚ τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Αυτή η δραστηριότητα παρακολούθησης παρέχει ένα βασικό σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση της πραγματικής αποτελεσματικότητας των μονοπατιών επαγγελματικής κατάρτισης και της ικανότητάς τους να στηρίζουν την οικονομική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και με βάση τις δεξιότητες.

1.4 Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, η παρακολούθηση των αποφοίτων από προγράμματα διπλής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (DUAL VET) υποστηρίζεται από διάφορες βασικές εθνικές πολιτικές και πρωτοβουλίες που έχουν σχεδιαστεί για τη βελτίωση της ποιότητας και της συνάφειας της επαγγελματικής εκπαίδευσης ως απάντηση στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Πρώτον, ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, ξεκίνησε ένα πιλοτικό έργο για τη δημιουργία ενός συστήματος παρακολούθησης αποφοίτων για την Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΙΕΚ). Το σύστημα αυτό αποσκοπεί στη συλλογή δεδομένων σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης των αποφοίτων, την πορεία περαιτέρω εκπαίδευσης και τη συνάφεια της εκπαίδευσής τους με τα τρέχοντα επαγγέλματά τους. Δεύτερον, ο νόμος 4763/2020, που τέθηκε σε ισχύ τον Δεκέμβριο του 2020, εισήγαγε ένα νέο νομικό πλαίσιο για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ) και τη δια βίου μάθηση (ΔΒΜ). Ο νόμος καθιέρωσε το Εθνικό Σύστημα Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης στα επίπεδα 3, 4 και 5 του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων (EQF), τονίζοντας τη σημασία της παρακολούθησης και της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των προγραμμάτων Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Η παρακολούθηση των αποφοίτων αποτελεί βασική συνιστώσα αυτής της διαδικασίας παρακολούθησης, διασφαλίζοντας ότι η κατάρτιση παραμένει ευθυγραμμισμένη με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Επιπλέον, ο ΕΟΠΠΕΠ συνεργάζεται με το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ) για τη διεξαγωγή εμπειριστατωμένων μελετών σχετικά με τα αποτελέσματα των αποφοίτων ΕΕΚ, ιδίως εκείνων που προέρχονται από μεταδευτεροβάθμια προγράμματα ΕΕΚ (Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης - ΙΕΚ). Οι μελέτες αυτές παρέχουν τόσο ποσοτικές όσο και ποιοτικές πληροφορίες σχετικά με τη μετάβαση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, τα ποσοστά απασχόλησης και τη συνάφεια των δεξιοτήτων που απέκτησαν. Τέλος, οι προσπάθειες της Ελλάδας ευθυγραμμίζονται με τις ευρωπαϊκές πολιτικές, συμπεριλαμβανομένης της σύστασης του Συμβουλίου του 2017 σχετικά με την παρακολούθηση των αποφοίτων και των προτεραιοτήτων της ΕΕ που περιγράφονται στα συμπεράσματα της Ρίγας και στο νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη. Αυτά τα πλαίσια προωθούν τη συστηματική συλλογή και ανάλυση δεδομένων για τους αποφοίτους με σκοπό την ενημέρωση για την ανάπτυξη εθνικών πολιτικών και την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συστημάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

1.5 Βασικές πολιτικές και στρατηγικές στην Ιρλανδία

Εθνική πολιτική 1: Μετασχηματισμός της μάθησης 2020-2024 - Εθνική στρατηγική της Ιρλανδίας για την περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση

Η εθνική στρατηγική της Ιρλανδίας για την περαιτέρω εκπαίδευση και κατάρτιση (FET), με τίτλο Transforming Learning 2020-2024, καθορίζει ένα ενιαίο όραμα για την ανάπτυξη ενός πιο ολοκληρωμένου και στρατηγικού συστήματος FET -που περιλαμβάνει την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση- σε ολόκληρη τη χώρα. Η πολιτική δομείται γύρω από τρεις κεντρικούς πυλώνες: ανάπτυξη δεξιοτήτων, προώθηση της ένταξης και διευκόλυνση της πορείας των μαθητών. Τοποθετεί την EEK ως ένα σύστημα που είναι καθολικά προσβάσιμο, έχει τις ρίζες του στις τοπικές κοινότητες και ανταποκρίνεται τόσο στους στόχους της οικονομικής ανάπτυξης όσο και της κοινωνικής συνοχής. Η στρατηγική προωθεί την ιδέα ότι η EEK είναι για όλους, ανεξάρτητα από το προηγούμενο μορφωτικό επίπεδο.

Η υλοποίηση της στρατηγικής καθοδηγείται από τη SOLAS, την εθνική αρχή της Ιρλανδίας για την EEK. Ένα ειδικό γραφείο διαχείρισης έργου και μια ομάδα καθοδήγησης που αποτελείται από βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, όπως το Υπουργείο Περαιτέρω και Ανώτερης Εκπαίδευσης, Έρευνας, Καινοτομίας και Επιστήμης (DFHERIS), το Quality and Qualifications Ireland (QQI), τα Συμβούλια Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (ETBs) και τα Συμβούλια Εκπαίδευσης και Κατάρτισης της Ιρλανδίας (ETBI)- συστάθηκε το 2021 για να διασφαλίσει την εποπτεία και τον συντονισμό.

Όσον αφορά την παρακολούθηση των αποφοίτων, η στρατηγική δίνει έμφαση στη συνεργασία μεταξύ των ETBs και του QQI για την οικοδόμηση διαφανών μηχανισμών διασφάλισης ποιότητας για την παροχή FET. Υπογραμμίζει επίσης τη σημασία της επένδυσης στην καινοτομία, της υποστήριξης της βελτίωσης της ποιότητας και της συνεργασίας με τη SOLAS για τη συστηματική συλλογή δεδομένων για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των αποφοίτων. Περιλαμβάνονται επίσης προσπάθειες ευαισθητοποίησης του κοινού, ιδίως για την προώθηση της ποικιλομορφίας των μαθησιακών ευκαιριών και των διαδρομών που είναι διαθέσιμες μέσω της EEK.

Εθνική πολιτική 2: Το σχέδιο δράσης για τη μαθητεία 2021-2025

Το σχέδιο δράσης για τη μαθητεία 2021-2025 είναι μια εθνική πολιτική που αποσκοπεί στην οικοδόμηση ενός ευέλικτου, χωρίς αποκλεισμούς και υψηλής ποιότητας συστήματος μαθητείας στην Ιρλανδία. Υπό την εποπτεία του Υπουργείου Περαιτέρω και Ανώτερης Εκπαίδευσης, Έρευνας, Καινοτομίας και Επιστήμης, το σχέδιο επιδιώκει να δημιουργήσει ένα μοντέλο μαθητείας που να είναι ελκυστικό και εύκολο να συμμετάσχει κανείς - τόσο για τους εκπαιδευόμενους όσο και για τους εργοδότες - διατηρώντας παράλληλα υψηλά πρότυπα και παρέχοντας αναγνωρισμένα προσόντα.

Η πολιτική ορίζει πέντε βασικούς στόχους:

1. Υψηλής ποιότητας και καινοτόμος προσέγγιση - Τα μονοπάτια μαθητείας αναμένεται να παρέχουν αριστεία στη μάθηση με βάση την εργασία, ενσωματώνοντας την καινοτομία για την αντιμετώπιση των εξελισσόμενων αναγκών σε δεξιότητες.
2. Απαντήσεις με γνώμονα τους εργοδότες - Οι εργοδότες σε όλους τους τομείς τοποθετούνται ως κεντρικοί εταίροι στη διαμόρφωση της μαθητείας, διασφαλίζοντας τη συμβολή τους στην παραγωγικότητα και τη βιώσιμη ανάπτυξη.
3. Μαθητεία για όλους - Το δημογραφικό προφίλ των μαθητευομένων θα πρέπει να αντικατοπτρίζει περισσότερο τον γενικό πληθυσμό, προωθώντας την ισότητα και την ενσωμάτωση.
4. Μια αξιόλογη επιλογή - Η μαθητεία πρέπει να αναγνωριστεί σε όλο το τοπίο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ως σεβαστά και περιζήτητα προσόντα που βασίζονται στην πραγματική εμπειρία.
5. Ένα ενιαίο συνεκτικό σύστημα - Οραματίζεται μια ενιαία δομή διακυβέρνησης για την υποστήριξη ενός εξορθολογισμένου μοντέλου μαθητείας, το οποίο θα ενημερώνεται από τα ενδιαφερόμενα μέρη.

Η παρακολούθηση των αποφοίτων εξετάζεται ρητά στο πλαίσιο του Βασικού Παραδοτέου 11, το οποίο επικεντρώνεται στην υποστήριξη των μαθητευομένων κατά τη διάρκεια της μαθησιακής τους πορείας μέσω της ενισχυμένης επικοινωνίας και της ανάληψης ευθύνης από τους μαθητευόμενους. Αντανακλάται επίσης στο βασικό παραδοτέο 2, το οποίο απαιτεί την ανάπτυξη ενός πλαισίου επιδόσεων για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος μαθητείας, συμπεριλαμβανομένης της παρακολούθησης των αποφοίτων ως βασικού συστατικού.

2. Σύγκριση των εθνικών πλαισίων με τις ευρωπαϊκές στρατηγικές για την παρακολούθηση αποφοίτων στη διπλή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

2.1 Τουρκία: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές

Η οδηγία σχετικά με τα προγράμματα διπλής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, που εισήγαγε το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας της Τουρκίας (MoNE) το 2018, επιδεικνύει υψηλό επίπεδο ευθυγράμμισης με διάφορα βασικά ευρωπαϊκά πλαίσια πολιτικής για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK). Ειδικότερα, η οδηγία αντικατοπτρίζει τις βασικές αρχές και τις στρατηγικές προτεραιότητες της Ευρωπαϊκής Συμμαχίας για τη Μαθητεία (EaFA), του Ευρωπαϊκού Πλαισίου Αναφοράς για τη Διασφάλιση της Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) και της Σύστασης του Συμβουλίου για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για το 2020.

Σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Συμμαχία για τη Μαθητεία (EaFA), η οδηγία θεσπίζει σαφή και επίσημα πρωτόκολλα συνεργασίας μεταξύ των ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και των εταιρών της βιομηχανίας (άρθρο 7), αντικατοπτρίζοντας την έκκληση της EaFA για δομημένες συμπράξεις και κοινή ευθύνη για την παροχή μαθητείας υψηλής ποιότητας. Επιπλέον, η χρήση γραπτών συμβάσεων μαθητείας (άρθρο 11) μεταξύ σπουδαστών και επιχειρήσεων αντιστοιχεί άμεσα στην έμφαση που δίνει η EaFA στα συμβατικά πλαίσια ως θεμέλιο για την ποιότητα και την αμοιβαία υπευθυνότητα στην κατάρτιση μαθητείας.

Η οδηγία παρουσιάζει ισχυρή συνοχή με το πλαίσιο EQAVET, ιδίως μέσω των διατάξεων για τη διασφάλιση της ποιότητας. Η οργάνωση των διαδικασιών αξιολόγησης και πιστοποίησης μέσω εξεταστικών επιτροπών που απαρτίζονται από εκπροσώπους των επαγγελματικών σχολών, των επιμελητηρίων και των βιομηχανικών φορέων (άρθρα 15-28) αντικατοπτρίζει τις βασικές αρχές διασφάλισης ποιότητας του EQAVET. Οι μηχανισμοί αυτοί έχουν σχεδιαστεί για να

διασφαλίζουν τόσο τη διαφάνεια όσο και την εγκυρότητα της αξιολόγησης, ενώ παράλληλα προωθούν μια κουλτούρα συνεχούς βελτίωσης. Επιπλέον, η οδηγία δίνει έμφαση στη δέσμευση των ενδιαφερόμενων μερών ως θεμελιώδες στοιχείο της διαδικασίας επαγγελματικής κατάρτισης. Η τακτική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων -όπως οι εργοδότες και οι κλαδικοί φορείς- στο σχεδιασμό και την αξιολόγηση των προγραμμάτων κατάρτισης (άρθρα 16-24) ευθυγραμμίζεται άμεσα με την έμφαση του EQAVET στη διακυβέρνηση χωρίς αποκλεισμούς και τη συνεργασία πολλών παραγόντων.

Η οδηγία βρίσκεται επίσης σε στενή συμφωνία με τη σύσταση του Συμβουλίου για την ΕΕΚ του 2020, ιδίως όσον αφορά την προώθηση της μάθησης στον χώρο εργασίας και των ευέλικτων μαθησιακών διαδρομών. Σημαντικό μέρος της κατάρτισης που ορίζεται στην οδηγία πραγματοποιείται σε πραγματικό εργασιακό περιβάλλον (άρθρα 9-11), γεγονός που αντικατοπτρίζει την προτεραιότητα που δίνει η σύσταση του Συμβουλίου στην πρακτική, ενσωματωμένη στην εργασία μαθησιακή εμπειρία. Επιπλέον, η δυνατότητα του τουρκικού συστήματος να προσφέρει πολλαπλές επιλογές πιστοποίησης, όπως π.χ. προσόντα τεχνίτη και πλοιάρχου παράλληλα με το δίπλωμα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (άρθρα 15, 28), αντιστοιχεί στους στόχους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για διαπερατότητα μεταξύ των επαγγελματικών και γενικών εκπαιδευτικών διαδρομών και την αναγνώριση των μαθησιακών αποτελεσμάτων που αποκτώνται με διαφορετικές μορφές και περιβάλλοντα.

Ωστόσο, παρά την ισχυρή ευθυγράμμιση στα χαρτιά μεταξύ της οδηγίας της Τουρκίας και των ευρωπαϊκών πολιτικών επαγγελματικής εκπαίδευσης, παραμένουν ορισμένα κενά και προκλήσεις εφαρμογής.

Ένας βασικός περιορισμός αφορά την έλλειψη ενός κεντρικού και αυτοματοποιημένου συστήματος παρακολούθησης των αποφοίτων, πλήρως ενσωματωμένου με τις πηγές διοικητικών δεδομένων. Ενώ το Έγγραφο Πολιτικής Επαγγελματικής και Τεχνικής Εκπαίδευσης προβλέπει μια βάση δεδομένων παρακολούθησης αποφοίτων που αντλεί στοιχεία από το MoNE, το TÜİK, το SGK, το YÖK και το İŞKUR, το σύστημα -γνωστό ως *e-Mezun*- βρίσκεται ακόμη σε πρώιμο στάδιο υλοποίησης και δεν επιτρέπει ακόμη συνεχή παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο ή ανάλυση σε θεσμικό επίπεδο.

Μια άλλη πρόκληση είναι η ασυνεπής ικανότητα των επαγγελματικών ιδρυμάτων να εφαρμόζουν ανεξάρτητα μηχανισμούς παρακολούθησης των αποφοίτων. Πολλά σχολεία δεν διαθέτουν εκπαιδευμένο προσωπικό, ψηφιακά εργαλεία ή ειδικά πρωτόκολλα για τη συστηματική συλλογή και ανάλυση δεδομένων αποφοίτων.

Επιπλέον, παρόλο που η οδηγία δίνει εντολή για μάθηση στον χώρο εργασίας, η ποιότητα και η εποπτεία της κατάρτισης με βάση την επιχείρηση ποικίλλουν σε μεγάλο βαθμό, ιδίως σε μικρότερες επιχειρήσεις ή αγροτικές περιοχές, όπου η εποπτεία και η υποστήριξη από μέντορες μπορεί να είναι περιορισμένη.

Τέλος, η διαλειτουργικότητα των δεδομένων μεταξύ των ιδρυμάτων παραμένει ανεπαρκής, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη σύνδεση των εκπαιδευτικών αρχείων με τα αποτελέσματα της αγοράς εργασίας σε όλα τα εθνικά συστήματα - ένας τομέας στον οποίο τα πιο προηγμένα κράτη μέλη της ΕΕ, όπως η Φινλανδία ή οι Κάτω Χώρες, έχουν σημειώσει σημαντική πρόοδο.

2.2 Ισπανία: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές

Οι πολιτικές της Ισπανίας για την παρακολούθηση των αποφοίτων επιδεικνύουν σημαντικό βαθμό ευθυγράμμισης με βασικά ευρωπαϊκά πλαίσια, ιδίως με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Διασφάλισης Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET). Παρ' όλα αυτά, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαρθρωτικές και διαδικαστικές διαφορές μεταξύ της εθνικής προσέγγισης της Ισπανίας και των ευρύτερων ευρωπαϊκών πρακτικών.

Στην περίπτωση του EQAVET, η Ισπανία ενσωματώνει αρκετές από τις αρχές του ενσωματώνοντας μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας στα συστήματα παρακολούθησης αποφοίτων. Το Ισπανικό Εθνικό Ινστιτούτο Προσόντων (INCUAL) χρησιμοποιεί δείκτες EQAVET για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων απασχόλησης των αποφοίτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK). Επιπλέον, η Ισπανία έχει υιοθετήσει ένα πλαίσιο εκπαίδευσης βασισμένο στις ικανότητες, βελτιώνοντας τη διαφάνεια στην αξιολόγηση των δεξιοτήτων και ανταποκρινόμενη στις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας. Οι περιφερειακές κυβερνήσεις έχουν επίσης δημιουργήσει ειδικά παρατηρητήρια, όπως το *Observatorio de la FP* στην Καστίλλη και Λεόν, σύμφωνα με τις συστάσεις του EQAVET για ισχυρή και τοπική συλλογή δεδομένων.

Παρά τις ευθυγραμμίσεις αυτές, υπάρχουν αξιοσημείωτες αποκλίσεις. Η Ισπανία δεν διαθέτει ένα ενιαίο εθνικό σύστημα παρακολούθησης αποφοίτων, ενώ το EQAVET προωθεί εναρμονισμένα πρότυπα συλλογής δεδομένων σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, η συμμετοχή των εργοδοτών στις προσπάθειες παρακολούθησης της Ισπανίας παραμένει περιορισμένη, σε αντίθεση με την έμφαση που δίνει το EQAVET στη συνεργασία επιχειρήσεων και εκπαίδευσης. Η ποικιλομορφία στην περιφερειακή εφαρμογή μεταξύ των αυτόνομων κοινοτήτων περιπλέκει περαιτέρω τον εθνικό συντονισμό, δημιουργώντας ασυνέπεια στην επίτευξη των ποιοτικών κριτηρίων αναφοράς του EQAVET.

Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό Σύστημα Πιστωτικών Μονάδων για την Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ECVET), η Ισπανία ευθυγραμμίζεται εν μέρει με τη φιλοσοφία του, μέσω της εφαρμογής προσόντων που βασίζονται σε πιστωτικές μονάδες. Το σύστημα Certificados de Profesionalidad αντικατοπτρίζει τον στόχο του ECVET για αναγνώριση των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω προηγούμενης μάθησης. Έχουν εισαχθεί αρθρωτές μαθησιακές διαδρομές, οι οποίες επιτρέπουν τη μερική πιστοποίηση και την ευέλικτη πρόσβαση στα τυπικά προσόντα. Επιπλέον, οι μηχανισμοί αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης (RPL) στην Ισπανία ενσωματώνουν τις αρχές του ECVET, υποστηρίζοντας την επικύρωση των μη τυπικών και άτυπων μαθησιακών εμπειριών.

Ωστόσο, η Ισπανία δεν έχει υιοθετήσει πλήρως το σύστημα μεταφοράς πιστωτικών μονάδων του ECVET, το οποίο περιορίζει την κινητικότητα των αποφοίτων ΕΕΚ μεταξύ των χωρών της ΕΕ. Το εθνικό πλαίσιο προσόντων παραμένει σε μεγάλο βαθμό συγκεντρωτικό, καθιστώντας τη διασυνοριακή μεταφορά πιστωτικών μονάδων περίπλοκη. Επιπλέον, ορισμένοι οικονομικοί τομείς δεν διαθέτουν σαφώς καθορισμένες διαδικασίες αναγνώρισης, ενώ το ECVET ενθαρρύνει τη διατομεακή κινητικότητα και εναρμόνιση.

Όσον αφορά το Europass και τα μικροπιστοποιητικά, η Ισπανία έχει λάβει μέτρα για την ενσωμάτωση αυτών των εργαλείων στο εθνικό της πλαίσιο προσόντων. Η κυβέρνηση υποστηρίζει τα ψηφιακά διαπιστευτήρια Europass για τη βελτίωση της διαφάνειας και της φορητότητας των προσόντων εντός της ΕΕ. Επιπλέον, τα πανεπιστήμια και τα κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης προσφέρουν ολοένα και περισσότερο μαθήματα μικροπιστοποιητικών με στόχο την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και την υποστήριξη της συνεχούς αναβάθμισης των δεξιοτήτων τους. Υπάρχει επίσης αυξανόμενη ευαισθητοποίηση των εργοδοτών

σχετικά με την αξία των μικροπιστοποιητικών ως έγκυρων δεικτών συγκεκριμένων ικανοτήτων.

Ωστόσο, η εφαρμογή πλήρως ψηφιοποιημένων μικροπιστοποιητικών δεν είναι ακόμη καθολική σε όλα τα ισπανικά ιδρύματα, παρά την υποστήριξη του Eurorpass για την ηλεκτρονική επαλήθευση. Η αποδοχή των μικροπιστοποιητικών από τους παραδοσιακούς εργοδότες παραμένει επίσης περιορισμένη σε σύγκριση με άλλες χώρες της ΕΕ. Επιπλέον, η Ισπανία βρίσκεται ακόμη στη διαδικασία ενσωμάτωσης των μικροπιστοποιητικών στα εθνικά μητρώα προσόντων της, γεγονός που καθυστερεί τη συστημική αναγνώριση.

Ένα βασικό σημείο απόκλισης μεταξύ της Ισπανίας και άλλων ευρωπαϊκών χωρών έγκειται στην απουσία μιας κεντρικής ψηφιακής πλατφόρμας παρακολούθησης των αποφοίτων σε εθνικό επίπεδο. Για την ενίσχυση του συντονισμού και της ποιότητας των δεδομένων, η Ισπανία θα μπορούσε να επωφεληθεί από την υιοθέτηση ενός εθνικού συστήματος παρακολούθησης, παρόμοιο με τα υφιστάμενα μοντέλα σε χώρες όπως η Γερμανία, για την τυποποίηση της συλλογής δεδομένων αποτελεσμάτων αποφοίτων σε όλες τις αυτόνομες περιφέρειες.

2.3 Ιταλία: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές

Οι εθνικές πολιτικές της Ιταλίας για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EEK) επιδεικνύουν ουσιαστική ευθυγράμμιση με βασικά ευρωπαϊκά πλαίσια που σχετίζονται με τη διασφάλιση της ποιότητας, την παρακολούθηση των αποφοίτων και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Ωστόσο, οι διαφοροποιήσεις στην περιφερειακή εφαρμογή και τη συστημική ολοκλήρωση εισάγουν ορισμένες αποκλίσεις σε σύγκριση με τις προσδοκίες σε επίπεδο ΕΕ.

Η Ευρωπαϊκή Διασφάλιση Ποιότητας στην Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (EQAVET) έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση της στρατηγικής της Ιταλίας για την ΕΕΚ. Το ιταλικό εθνικό πλαίσιο επαγγελματικών προσόντων (NQF) ενσωματώνει στοιχεία διασφάλισης ποιότητας που αντικατοπτρίζουν τις βασικές αρχές του EQAVET, συμπεριλαμβανομένης της έμφασης στη συνεχή βελτίωση και την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερόμενων μερών. Για την προώθηση της βελτίωσης της ποιότητας έχει υιοθετηθεί ένας δομημένος κύκλος σχεδιασμού, υλοποίησης, αξιολόγησης και αναθεώρησης, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του EQAVET. Επιπλέον, η Ιταλία εισήγαγε

συγκεκριμένους δείκτες και περιγραφικά στοιχεία για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της ΕΕΚ, που ευθυγραμμίζονται στενά με εκείνους που συνιστώνται από το πλαίσιο EQAVET . Παρόλα αυτά, η περιφερειακή αυτονομία στο ιταλικό εκπαιδευτικό σύστημα έχει ως αποτέλεσμα αποκλίνουσες πρακτικές μεταξύ των περιοχών, ιδίως όσον αφορά τη συλλογή δεδομένων και την παρακολούθηση των αποφοίτων. Οι διαφορές αυτές ενδέχεται να επηρεάσουν τη συνοχή και τη συγκρισιμότητα των αποτελεσμάτων σε εθνικό επίπεδο, αποκλίνοντας από την τυποποιημένη και εναρμονισμένη προσέγγιση που προωθείται από το EQAVET.

Σε σχέση με τη σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την παρακολούθηση των αποφοίτων (2017), η Ιταλία έχει επιδείξει ευθυγράμμιση μέσω πρωτοβουλιών που έχουν σχεδιαστεί για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων απασχόλησης των αποφοίτων ΕΕΚ. Οι προσπάθειες συλλογής δεδομένων που αποσκοπούν στην αξιολόγηση της ένταξης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας αντικατοπτρίζουν την έμφαση που δίνει το Συμβούλιο στη συστηματική παρακολούθηση ως μέσο για την ενίσχυση της απασχολησιμότητας και την ενημέρωση για τη χάραξη πολιτικής. Η σύσταση αυτή ενθάρρυνε περαιτέρω την Ιταλία να επεκτείνει και να βελτιώσει τα συστήματα παρακολούθησης, ενισχύοντας την ανάγκη για αξιόπιστα δεδομένα ως βάση για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων ΕΕΚ. Παρ' όλα αυτά, όπως και στην περίπτωση του EQAVET, η εφαρμογή της παρακολούθησης των αποφοίτων ποικίλλει μεταξύ των περιφερειών και των ιδρυμάτων. Οι διαφορές στις μεθοδολογίες συλλογής δεδομένων, την κάλυψη και τη θεσμική ικανότητα αποτελούν συνεχείς προκλήσεις για την επίτευξη ομοιόμορφων, συγκρίσιμων και συγκεντρωτικών αποτελεσμάτων σε εθνική κλίμακα - αποτελέσματα που είναι κεντρικά στο ευρωπαϊκό όραμα για την παρακολούθηση των αποφοίτων.

Οι στρατηγικές ΕΕΚ της Ιταλίας ευθυγραμμίζονται επίσης με το νέο ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τις δεξιότητες (2016), ιδίως όσον αφορά τη βελτίωση της ανταπόκρισης των προγραμμάτων κατάρτισης στις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Οι εθνικές προσπάθειες για την ενίσχυση των συστημάτων πληροφόρησης και ενημέρωσης για τις δεξιότητες συνάδουν με τις ευρωπαϊκές προτεραιότητες για την προώθηση της απασχολησιμότητας και της ανταγωνιστικότητας. Η ατζέντα επηρέασε την Ιταλία να επενδύσει σε μηχανισμούς που υποστηρίζουν τον εντοπισμό των εξελισσόμενων αναγκών σε δεξιότητες και να ενισχύσει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών φορέων και εργοδοτών. Οι δράσεις αυτές αποσκοπούν στο να διασφαλίσουν ότι τα προγράμματα σπουδών της ΕΕΚ παραμένουν ευθυγραμμισμένα με τις αναδυόμενες τάσεις της βιομηχανίας και τις

αλλαγές στην αγορά εργασίας. Ωστόσο, παρά την αξιοσημείωτη πρόοδο, εξακολουθούν να υπάρχουν προκλήσεις όσον αφορά την πλήρη λειτουργικότητα αυτής της ευθυγράμμισης. Η ενσωμάτωση των πληροφοριών της αγοράς εργασίας στο σχεδιασμό και την υλοποίηση της κατάρτισης παραμένει άنيση, και ο ρυθμός επικαιροποίησης των προγραμμάτων σπουδών δεν συμβαδίζει πάντα με τη δυναμική εξέλιξη των απαιτήσεων σε δεξιότητες.

Συμπερασματικά, ενώ οι στρατηγικές της Ιταλίας για την ΕΕΚ και την παρακολούθηση των αποφοίτων ενημερώνονται σταθερά από τα ευρωπαϊκά πλαίσια πολιτικής, η επίτευξη πλήρους ευθυγράμμισης -ιδιαίτερα όσον αφορά τη συνοχή και τη συνέπεια μεταξύ των περιφερειών- παραμένει μια συνεχής διαδικασία. Η επιρροή του EQAVET, της σύστασης του Συμβουλίου του 2017 και του νέου θεματολογίου για τις δεξιότητες είναι σαφής στον προσανατολισμό της εθνικής πολιτικής, ωστόσο απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για την εναρμόνιση της εφαρμογής και την ενίσχυση της συγκρισιμότητας και της ευελιξίας των δεδομένων σε επίπεδο συστήματος.

2.4 Ελλάδα: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές

Τα συστήματα παρακολούθησης αποφοίτων έχουν καταστεί βασική προτεραιότητα στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) τα τελευταία χρόνια, με γνώμονα στρατηγικές πρωτοβουλίες όπως η σύσταση του Συμβουλίου του 2017 για την παρακολούθηση των αποφοίτων, το Νέο θεματολόγιο δεξιοτήτων για την Ευρώπη και οι Εγγυήσεις για τη νεολαία. Αυτά τα πλαίσια σε ευρωπαϊκό επίπεδο αποσκοπούν στην ενίσχυση της διαθεσιμότητας και της χρήσης δεδομένων αποφοίτων για τη βελτίωση της εκπαιδευτικής πολιτικής, την ενίσχυση της συνάφειας της εκπαίδευσης και της κατάρτισης με την αγορά εργασίας και τη στήριξη των μονοπατιών δια βίου μάθησης.

Σε αυτό το πλαίσιο, η Ελλάδα έχει λάβει ουσιαστικά μέτρα για την ανάπτυξη της υποδομής παρακολούθησης των αποφοίτων της, ωστόσο το τρέχον σύστημά της αποκαλύπτει τόσο συγκλίσεις όσο και αξιοσημείωτες διαφορές σε σύγκριση με πιο προηγμένα ευρωπαϊκά μοντέλα. Οι προσπάθειες παρακολούθησης αποφοίτων στην Ελλάδα συντονίζονται κυρίως από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ), σε συνεργασία με το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ). Οι προσπάθειες αυτές έχουν λάβει σε μεγάλο βαθμό τη μορφή πιλοτικών έργων και στοχευμένων ερευνών,

εστιάζοντας ιδιαίτερα στους αποφοίτους των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (IEK). Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν μέσω αυτών των ερευνών επικεντρώθηκαν σε δείκτες που αυτοαναφέρθηκαν, όπως η κατάσταση απασχόλησης, η συμμετοχή σε περαιτέρω εκπαίδευση και η ικανοποίηση των αποφοίτων όσον αφορά τη συνάφεια της εκπαίδευσής τους.

Αν και οι πρωτοβουλίες αυτές σηματοδοτούν σημαντική πρόοδο, το σύστημα παρακολούθησης των αποφοίτων στην Ελλάδα παραμένει σε πρώιμο στάδιο θεσμικής ανάπτυξης, ιδίως όσον αφορά την ολοκληρωμένη κάλυψη, την ενσωμάτωση διοικητικών δεδομένων και τη διαλειτουργικότητα του συστήματος. Αντίθετα, κράτη μέλη όπως η Φινλανδία, οι Κάτω Χώρες και η Γερμανία έχουν δημιουργήσει πιο ολοκληρωμένα και θεσμοθετημένα συστήματα που βασίζονται εκτενώς σε συνδεδεμένα σύνολα διοικητικών δεδομένων -συμπεριλαμβανομένων δεδομένων από μητρώα κοινωνικής ασφάλισης, φορολογίας και εκπαίδευσης. Για παράδειγμα, η Στατιστική Υπηρεσία της Φινλανδίας διατηρεί ένα ιδιαίτερα ανεπτυγμένο σύστημα βασισμένο σε μητρώα, ικανό να παρακολουθεί τη μακροπρόθεσμη πορεία της απασχόλησης, την περιφερειακή κινητικότητα και την εξέλιξη των μισθών, χωρίς να απαιτεί άμεση συνεισφορά από τους αποφοίτους. Ομοίως, στις Κάτω Χώρες, ο συνδυασμός των ερευνών ROA για τους αποφοίτους των σχολείων και της διοικητικής βάσης δεδομένων DUO παρέχει λεπτομερείς και σχετικές με την πολιτική πληροφορίες για τις πορείες των αποφοίτων, αποτελώντας κρίσιμο στοιχείο των θεσμικών και εθνικών μηχανισμών ανατροφοδότησης.

Μια βασική μεθοδολογική απόκλιση μεταξύ της Ελλάδας και αυτών των χωρών έγκειται στον τύπο των δεδομένων που χρησιμοποιούνται. Ενώ πολλές χώρες της Βόρειας και Δυτικής Ευρώπης δίνουν προτεραιότητα σε συστήματα που βασίζονται σε μητρώα για την αξιοπιστία και τη διαχρονική τους ικανότητα παρακολούθησης, η εξάρτηση της Ελλάδας από μεθοδολογίες που βασίζονται σε έρευνες καθιστά το σύστημα πιο ευάλωτο σε ζητήματα όπως τα χαμηλά ποσοστά απόκρισης, η μεροληψία μη απάντησης και η περιορισμένη μακροπρόθεσμη παρακολούθηση. Επιπλέον, σε χώρες όπου η παρακολούθηση των αποφοίτων είναι νομικά επιβεβλημένη και ενσωματωμένη σε μοντέλα διασφάλισης ποιότητας και χρηματοδότησης βάσει επιδόσεων, η Ελλάδα έχει ενσωματώσει μόνο εν μέρει τέτοιους μηχανισμούς στις δομές της εκπαιδευτικής διακυβέρνησης.

Από επιχειρησιακή άποψη, το επίπεδο του συντονισμού πολλών ενδιαφερομένων μερών διαφοροποιεί περαιτέρω την Ελλάδα από πιο ολοκληρωμένα ευρωπαϊκά μοντέλα. Σε χώρες όπως η Αυστρία και η Δανία, η παρακολούθηση των αποφοίτων διαχειρίζεται μέσω συντονισμένων προσπαθειών μεταξύ των υπουργείων Παιδείας και Εργασίας, των εθνικών στατιστικών αρχών και των κοινωνικών εταίρων. Η Ελλάδα, αν και εμπλέκει το ΕΙΕΑΔ και το Υπουργείο Παιδείας, εξακολουθεί να αντιμετωπίζει κατακερματισμό και περιορισμένη διαλειτουργικότητα των δεδομένων μεταξύ των συστημάτων εκπαίδευσης, απασχόλησης και κοινωνικών συστημάτων. Αυτή η έλλειψη συστημικού συντονισμού εμποδίζει την ανάπτυξη μιας πλήρως αυτοματοποιημένης και επεκτάσιμης εθνικής υποδομής παρακολούθησης.

Παρά τις προκλήσεις αυτές, η Ελλάδα επιδιώκει ενεργά τη σύγκλιση με τις βέλτιστες ευρωπαϊκές πρακτικές. Η έκδοση του νόμου 4763/2020, με στόχο τη δημιουργία ενός ολοκληρωμένου εθνικού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και δια βίου μάθησης, καταδεικνύει την πολιτική δέσμευση για την ενίσχυση της παρακολούθησης και αξιολόγησης με βάση τα αποτελέσματα. Η συμμετοχή της Ελλάδας σε πρωτοβουλίες που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων των πιλοτικών έργων CEDEFOP, των εθνικών διαδικασιών αναφοράς EQAVET και του σχεδίου εφαρμογής των Εγγυήσεων για τη Νεολαία, υπογραμμίζει περαιτέρω τη στρατηγική πρόθεση της χώρας να ενισχύσει τόσο τη μεθοδολογική ορθότητα όσο και τη λειτουργική συνάφεια των προσπαθειών παρακολούθησης των αποφοίτων της.

2.5 Ιρλανδία: Ευθυγράμμιση και αποκλίσεις με τις ευρωπαϊκές πολιτικές

Στο ιρλανδικό πλαίσιο, το σχέδιο δράσης για τη μαθητεία 2021-2025 καταδεικνύει ουσιαστική ευθυγράμμιση με το ευρωπαϊκό πλαίσιο διασφάλισης ποιότητας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (EQAVET). Τόσο το εθνικό σχέδιο όσο και το ευρωπαϊκό πλαίσιο τονίζουν τη σημασία μιας δομημένης και συστηματικής προσέγγισης για τη διασφάλιση της ποιότητας στην ΕΕΚ. Μια βασική εξέλιξη στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης είναι η δημιουργία ενός Εθνικού Γραφείου Μαθητείας, το οποίο στοχεύει στη συγκέντρωση της διακυβέρνησης και της εποπτείας - αντανakλώντας την έμφαση του EQAVET σε συνεκτικούς και διαφανείς μηχανισμούς διασφάλισης ποιότητας.

Η επιρροή των αρχών του EQAVET στην ιρλανδική πολιτική είναι σαφώς ορατή στις διατάξεις του σχεδίου για την αναθεώρηση του εθνικού πλαισίου διασφάλισης της ποιότητας της μαθητείας και στην εφαρμογή ενός συστήματος διακυβέρνησης των προγραμμάτων υπό την ηγεσία των εταιρών. Αυτές ευθυγραμμίζονται στενά με τους ενδεικτικούς περιγραφείς του EQAVET, ιδίως όσον αφορά την ενεργό συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών και την κυκλική αξιολόγηση της ποιότητας του προγράμματος. Επιπλέον, η εστίαση του σχεδίου στην ενίσχυση της διασφάλισης ποιότητας μέσω μελλοντικών κοινοπραξιών μαθητείας υπογραμμίζει τη δέσμευση για συνεχή βελτίωση σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές του EQAVET.

Παρ' όλα αυτά, υπάρχουν ορισμένες αποκλίσεις μεταξύ του σχεδίου δράσης και του πλαισίου EQAVET. Ενώ το σχέδιο υποστηρίζει σε γενικές γραμμές την ανάπτυξη μιας κουλτούρας διασφάλισης ποιότητας, δεν αναφέρεται ρητά στη χρήση συγκεκριμένων δεικτών ποιότητας -όπως τα ποσοστά ολοκλήρωσης, τα αποτελέσματα της απασχόλησης ή τα επίπεδα ικανοποίησης των εκπαιδευομένων- που αποτελούν κεντρικό στοιχείο της προσέγγισης παρακολούθησης του EQAVET. Επιπλέον, το EQAVET συνιστά μηχανισμούς για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των αναγκών κατάρτισης της αγοράς εργασίας, οι οποίοι δεν διατυπώνονται πλήρως στο σημερινό πεδίο εφαρμογής του σχεδίου δράσης. Η σαφέστερη ενσωμάτωση αυτών των στοιχείων θα μπορούσε να ενισχύσει περαιτέρω την ευθυγράμμιση μεταξύ των εθνικών στρατηγικών μαθητείας και των ευρωπαϊκών προτύπων διασφάλισης ποιότητας.

3. Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων

3.1 Τουρκία: Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων

Πρακτική 1: Η πύλη "Το επάγγελμά μου, η ζωή μου"

Η Πύλη "Το επάγγελμά μου, η ζωή μου" είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα που αναπτύχθηκε μέσω του Πρωτοκόλλου Συνεργασίας για την Κινητοποίηση Επαγγελματικών Δεξιοτήτων που υπογράφηκε τον Ιανουάριο του 2023 από το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, την Ένωση Επιμελητηρίων και Ανταλλακτηρίων Εμπορευμάτων της Τουρκίας και την UNICEF. Η πύλη παρέχει εκτεταμένους πόρους για τους μαθητές σχετικά με την πρακτική άσκηση, την ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση, τις ευκαιρίες απασχόλησης, τις περιγραφές θέσεων εργασίας, τις

εκπαιδευτικές διαδρομές, τους μισθούς και τις μελλοντικές τάσεις της αγοράς εργασίας. Προσφέρει επίσης διαδραστικά εργαλεία που βοηθούν τους μαθητές να αξιολογήσουν τα ενδιαφέροντα, τις ικανότητες και τις επαγγελματικές τους διαδρομές, προωθώντας ενημερωμένες επαγγελματικές επιλογές.

Η πρακτική αυτή ενισχύει την πρόσβαση σε ολοκληρωμένες, εστιασμένες στη σταδιοδρομία πληροφορίες, επιτρέποντας στους μαθητές να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις σχετικά με την επαγγελματική τους πορεία. Ενισχύει τη σύνδεση μεταξύ φοιτητών και δυνητικών εργοδοτών, βελτιώνοντας έτσι τις ευκαιρίες πρακτικής άσκησης και απασχόλησης. Επιπλέον, προωθεί την καλύτερη ευθυγράμμιση μεταξύ των ικανοτήτων των φοιτητών και των απαιτήσεων της αγοράς εργασίας, γεγονός που τελικά ενισχύει την απασχολησιμότητα των αποφοίτων. Τέλος, η πύλη συμβάλλει θετικά στη συνολική αντίληψη και ελκυστικότητα της επαγγελματικής εκπαίδευσης, αυξάνοντας την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις διαθέσιμες επαγγελματικές ευκαιρίες.

Περισσότερες πληροφορίες: <https://meslegimhayatim.meb.gov.tr/>

Πρακτική 2: Ηλεκτρονικό σύστημα αποφοίτων

Το σύστημα E-Graduate System ("E-Mezun") είναι μια διαδικτυακή πλατφόρμα που αναπτύχθηκε από το τουρκικό Υπουργείο Παιδείας για τη συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων των ιδρυμάτων επαγγελματικής και τεχνικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Παρακολουθεί την κατάσταση απασχόλησης των αποφοίτων, την εξέλιξη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους, αξιολογώντας πόσο αποτελεσματικά τα επαγγελματικά τους προσόντα ευθυγραμμίζονται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Η πύλη συλλέγει λεπτομερή στοιχεία σχετικά με τους τομείς στους οποίους εισέρχονται οι απόφοιτοι, τις θέσεις που κατέχουν και τη συνολική πορεία της σταδιοδρομίας τους, παρέχοντας πολύτιμες πληροφορίες για την ανάλυση της αγοράς εργασίας. Επιπλέον, το E-Mezun διευκολύνει την άμεση επικοινωνία μεταξύ αποφοίτων και εργοδοτών μέσω λειτουργιών όπως οι αναρτήσεις θέσεων εργασίας, οι ευκαιρίες δικτύωσης και οι πόροι ανάπτυξης καριέρας. Ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, αποφοίτων και εργοδοτών, το σύστημα ανταποκρίνεται

αποτελεσματικά στις εξελισσόμενες ανάγκες τόσο των αποφοίτων όσο και της αγοράς εργασίας.

Το σύστημα προσφέρει άμεση πρόσβαση σε ευκαιρίες απασχόλησης προσαρμοσμένες στις ανάγκες των αποφοίτων επαγγελματικών σχολών, απλοποιώντας τη μετάβασή τους από την εκπαίδευση στο εργατικό δυναμικό. Ενισχύει επίσης την επαγγελματική δικτύωση με την προώθηση ισχυρότερων δεσμών μεταξύ αποφοίτων, επαγγελματιών του κλάδου και συναδέλφων. Επιπλέον, η πλατφόρμα παρέχει πληροφορίες βάσει δεδομένων σχετικά με τις τάσεις απασχόλησης και την πορεία σταδιοδρομίας των αποφοίτων, επιτρέποντας αποτελεσματικότερο σχεδιασμό και αξιολόγηση των επαγγελματικών προγραμμάτων. Τέλος, βελτιώνει την απασχολησιμότητα μέσω στοχευμένων πόρων υποστήριξης της σταδιοδρομίας, όπως καθοδήγηση για την υποβολή αιτήσεων εργασίας και εργαλεία προετοιμασίας για συνεντεύξεις.

Περισσότερες πληροφορίες: <https://emezun.meb.gov.tr/>

3.2 Ισπανία: βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων

Ενώ η παρακολούθηση αποφοίτων στην Ισπανία παραμένει υπό ανάπτυξη και δεν διαθέτει ένα πλήρως ολοκληρωμένο εθνικό πλαίσιο, έχουν αναδειχθεί αρκετές σχετικές πρακτικές και πηγές δεδομένων τόσο σε κρατικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Επί του παρόντος, οι προσπάθειες παρακολούθησης είναι κατακερματισμένες, με σημαντικές διαφορές στην κάλυψη, τη μεθοδολογία και την ενσωμάτωση των δεδομένων.

Σε εθνικό επίπεδο, το Εθνικό Ινστιτούτο Στατιστικής (INE) διεξάγει τακτικές έρευνες, όπως η έρευνα εργατικού δυναμικού (EPA) και η έρευνα για τη μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας. Αυτές οι έρευνες παρέχουν στοιχεία σχετικά με την απασχόληση για τους αποφοίτους επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK). Ωστόσο, δεν διεξάγονται με τη συνέπεια ή το βάθος που απαιτείται για την υποστήριξη ενός ολοκληρωμένου συστήματος παρακολούθησης των αποφοίτων.

Ορισμένες αυτόνομες κοινότητες έχουν αναπτύξει τους δικούς τους μηχανισμούς παρακολούθησης χρησιμοποιώντας διοικητικά δεδομένα ή στοχευμένες έρευνες για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της απασχόλησης και των επιπέδων ικανοποίησης των αποφοίτων EEK. Ωστόσο, αυτές οι περιφερειακές προσπάθειες

είναι ετερογενείς, τόσο ως προς το πεδίο εφαρμογής όσο και ως προς τη μεθοδολογία, γεγονός που περιορίζει τη συγκρισιμότητα και τη συνολική χρησιμότητά τους σε εθνική κλίμακα.

Το Υπουργείο Παιδείας και Επαγγελματικής Κατάρτισης (MEFP) και οι περιφερειακές εκπαιδευτικές αρχές συλλέγουν επίσης ακαδημαϊκά δεδομένα και δεδομένα εγγραφής μέσω συστημάτων όπως το Sistema de Información de la Formación Profesional (SIFP). Ωστόσο, αυτά τα σύνολα δεδομένων σπάνια συνδέονται με τα αποτελέσματα της αγοράς εργασίας, περιορίζοντας τις δυνατότητές τους για την ουσιαστική παρακολούθηση των αποφοίτων.

Παράλληλα, η Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης της Ισπανίας (SEPE) και τα περιφερειακά γραφεία απασχόλησης συλλέγουν πληροφορίες σχετικά με τους εγγεγραμμένους αναζητούντες εργασία, συμπεριλαμβανομένων των αποφοίτων ΕΕΚ. Αν και οι πληροφορίες αυτές θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την παρακολούθηση των αποφοίτων, δεν έχουν ακόμη ενσωματωθεί συστηματικά με τις βάσεις δεδομένων του εκπαιδευτικού τομέα.

Ως αποτέλεσμα, οι υφιστάμενες πρακτικές παρακολούθησης αποφοίτων της Ισπανίας είναι αποσπασματικές και ανεπαρκείς για την καταγραφή των μακροπρόθεσμων πορειών σταδιοδρομίας των αποφοίτων ΕΕΚ. Οι βασικές προκλήσεις περιλαμβάνουν την ανάγκη βελτίωσης της διαλειτουργικότητας των δεδομένων μεταξύ των εκπαιδευτικών συστημάτων και των συστημάτων απασχόλησης και την τυποποίηση των μεθοδολογιών μεταξύ των περιφερειών, ώστε να διασφαλιστεί η συνοχή και η συγκρισιμότητα. Η αντιμετώπιση αυτών των κενών παραμένει στρατηγική προτεραιότητα για την οικοδόμηση ενός πιο συνεκτικού και εφαρμόσιμου συστήματος παρακολούθησης των αποφοίτων.

Πρακτική 1: Περιφερειακό παρατηρητήριο παρακολούθησης αποφοίτων - Καστίλλη και Λεόν

Το Observatorio de la Formación Profesional στην Καστίλλη και Λεόν είναι ένας ειδικός φορέας παρακολούθησης που παρακολουθεί τα ποσοστά απασχόλησης μεταξύ των αποφοίτων επαγγελματικών σχολών. Συλλέγει δεδομένα από έρευνες εργοδοτών, ανατροφοδότηση από τα κέντρα κατάρτισης και περιφερειακές στατιστικές για την απασχόληση. Το παρατηρητήριο δημοσιεύει ετήσιες εκθέσεις που ενημερώνουν για τις προσαρμογές των προγραμμάτων σπουδών σύμφωνα με τις περιφερειακές απαιτήσεις της βιομηχανίας. Η πρωτοβουλία αυτή προωθεί την

ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των περιφερειακών κυβερνήσεων, των επαγγελματικών ιδρυμάτων και των εργοδοτών. Περισσότερες πληροφορίες: <https://observatoriofp.educa.jcyl.es/>

Πρακτική 2: Παρακολούθηση της απασχόλησης σε πραγματικό χρόνο μέσω της Lanbide - Χώρα των Βάσκων

Η Lanbide, η υπηρεσία απασχόλησης της Χώρας των Βάσκων, χρησιμοποιεί δεδομένα της αγοράς εργασίας σε πραγματικό χρόνο για την παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων της διπλής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το σύστημα διασταυρώνει τα αρχεία κοινωνικής ασφάλισης και τα δεδομένα που παρέχει ο εργοδότης, επιτρέποντας τη δημιουργία εκθέσεων απασχόλησης ανά τομέα. Αυτές οι πληροφορίες ενισχύουν τον περιφερειακό σχεδιασμό του εργατικού δυναμικού και βοηθούν στην ευθυγράμμιση της επαγγελματικής κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας. Περισσότερες πληροφορίες: <https://www.lanbide.euskadi.eus/>

Πρακτική 3: Ψηφιακή παρακολούθηση αποφοίτων μέσω SEPE - Εθνικό επίπεδο Το Observatorio del Mercado de Trabajo, το οποίο συντονίζεται από το SEPE, παρακολουθεί τα αποτελέσματα της απασχόλησης των νέων εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων των αποφοίτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Συγκεντρώνει δεδομένα από περιφερειακές υπηρεσίες απασχόλησης και πηγές του ιδιωτικού τομέα. Αν και συμβάλλει στην ανάλυση της αγοράς εργασίας, το σύστημα δεν περιλαμβάνει ακόμη ένα ειδικό ή συστηματικό στοιχείο για την παρακολούθηση των μαθητευόμενων στη Διπλή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση.

Περισσότερες πληροφορίες: <https://www.sepe.es/>

3.3 Ιταλία: βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων

Μία από τις βασικές βέλτιστες πρακτικές στις προσπάθειες παρακολούθησης αποφοίτων της Ιταλίας είναι η καθιέρωση δομημένης συνεργασίας μεταξύ κυβερνητικών φορέων, πανεπιστημίων και ερευνητικών ιδρυμάτων. Ένα αξιοσημείωτο παράδειγμα αυτής της προσέγγισης είναι η συνεργασία με την AlmaLaurea, μια κοινοπραξία που συλλέγει και αναλύει συστηματικά δεδομένα σχετικά με τους αποφοίτους των πανεπιστημίων μελών της. Η συνεργασία αυτή διευκολύνει την ολοκληρωμένη παρακολούθηση της μετάβασης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των αποτελεσμάτων της

απασχόλησης, της επιδίωξης περαιτέρω εκπαίδευσης και της χρήσης των δεξιοτήτων που αποκτήθηκαν. Η ύπαρξη μιας συγκεντρωτικής και ισχυρής βάσης δεδομένων επιτρέπει στους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και στα εκπαιδευτικά ιδρύματα να αξιολογούν την αποτελεσματικότητα των ακαδημαϊκών προγραμμάτων, να υποστηρίζουν τις διαδικασίες διασφάλισης ποιότητας και να ευθυγραμμίζουν τις εκπαιδευτικές προσφορές με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας με βάση τα δεδομένα.

Η Ιταλία επιδεικνύει επίσης ισχυρή δέσμευση σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω της συμμετοχής της σε πρωτοβουλίες όπως η Ευρωπαϊκή Πρωτοβουλία για την παρακολούθηση των αποφοίτων (EGTI). Η συμμετοχή αυτή αποσκοπεί στην εναρμόνιση των μεθοδολογιών μεταξύ των κρατών μελών, προωθώντας την υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών και επιτρέποντας συγκρίσεις μεταξύ χωρών. Με τη συγκριτική αξιολόγηση των επιδόσεων της και την ευθυγράμμιση με κοινούς δείκτες, η Ιταλία βελτιώνει τη συνολική ποιότητα των συστημάτων παρακολούθησης αποφοίτων της και εντοπίζει τους τομείς στους οποίους απαιτείται περαιτέρω ανάπτυξη.

Μια άλλη αξιοσημείωτη πρωτοβουλία είναι η συμμετοχή της Ιταλίας στο έργο "On Track" (Project N°: 2018-1-SK01-KA202-046331), το οποίο αντιμετωπίζει άμεσα μία από τις βασικές προκλήσεις στην εφαρμογή του EQAVET -δηλαδή, την έλλειψη μηχανισμών ανατροφοδότησης μεταξύ των σταδίων επανεξέτασης και σχεδιασμού του κύκλου διασφάλισης ποιότητας. Δεδομένου ότι το EQAVET λειτουργεί σε έναν κύκλο τεσσάρων σταδίων (σχεδιασμός, υλοποίηση, αξιολόγηση και επανεξέταση), η ικανότητα συστηματικής συλλογής, ανάλυσης και ερμηνείας στοιχείων από τις προηγούμενες θεσμικές επιδόσεις είναι κρίσιμη. Το έργο "On Track" επιδιώκει να δημιουργήσει και να δοκιμάσει ένα σύστημα παρακολούθησης αποφοίτων ΕΕΚ ειδικά για τους αποφοίτους σχολών και ινστιτούτων αρχικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (IEK). Το σύστημα αυτό στοχεύει να κλείσει τον βρόχο ανατροφοδότησης, επιτρέποντας στους παρόχους ΕΕΚ να χρησιμοποιούν τα δεδομένα παρακολούθησης για να ενημερώνουν τον μελλοντικό στρατηγικό σχεδιασμό και να βελτιώνουν την ποιότητα των προγραμμάτων.

3.4 Ελλάδα: Βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων

Η Ελλάδα έχει εφαρμόσει αρκετές αξιοσημείωτες πρακτικές στον τομέα της παρακολούθησης αποφοίτων, ιδίως στον τομέα της επαγγελματικής εκπαίδευσης

και κατάρτισης (ΕΕΚ), οι οποίες ευθυγραμμίζονται με τα ευρωπαϊκά πρότυπα και επιδεικνύουν δυνατότητες περαιτέρω ανάπτυξης.

Μια βασική πρωτοβουλία είναι το πιλοτικό σύστημα παρακολούθησης αποφοίτων που αναπτύχθηκε από τον Εθνικό Οργανισμό Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ). Το σύστημα αυτό επικεντρώνεται στους αποφοίτους μεταδευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης από τα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ), συλλέγοντας ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα σχετικά με την κατάσταση απασχόλησης, την εμπλοκή στην περαιτέρω εκπαίδευση, τη συνάφεια των σπουδών με τους εργασιακούς ρόλους και την ικανοποίηση των εργοδοτών. Ένα από τα δυνατά σημεία αυτού του συστήματος είναι η εστίασή του στη σύγκριση πιστοποιημένων και μη πιστοποιημένων αποφοίτων, η οποία έχει προσφέρει πολύτιμες πληροφορίες: για παράδειγμα, οι πιστοποιημένοι απόφοιτοι των ΙΕΚ έχουν τρεις φορές περισσότερες πιθανότητες να απασχοληθούν και το 62,97% αναφέρει ότι εργάζεται σε τομείς που σχετίζονται άμεσα με τις σπουδές του. Επιπλέον, σχεδόν οι μισοί από τους εργοδότες που συμμετείχαν στην έρευνα (48,05%) δήλωσαν ότι η πιστοποίηση του ΔΟΠΠΕΠ επηρεάζει σημαντικά τις αποφάσεις πρόσληψης.

Μια άλλη καλή πρακτική είναι η συνεργατική έρευνα που διεξάγεται από τον ΕΟΠΠΕΠ και το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ), η οποία έχει εμπλουτίσει τη διαδικασία παρακολούθησης των αποφοίτων μέσω λεπτομερών ερευνών και ερευνών πεδίου. Αυτές οι έρευνες όχι μόνο καταγράφουν τα αποτελέσματα των αποφοίτων αλλά και μετρούν την ικανοποίηση και παρέχουν βρόχους ανατροφοδότησης μεταξύ των ιδρυμάτων κατάρτισης και της αγοράς εργασίας. Τα πορίσματα αυτών των ερευνών χρησιμοποιήθηκαν για την ανάπτυξη νέων επαγγελματικών περιγραμμάτων και την επικαιροποίηση των υφιστάμενων προγραμμάτων σπουδών επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, βελτιώνοντας έτσι την ευθυγράμμιση μεταξύ της παροχής κατάρτισης και των αναγκών της αγοράς εργασίας. Η συμμετοχή της Ελλάδας σε πιλοτικά έργα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και σε μελέτες που υποστηρίζονται από το CEDEFOP συνέβαλε επίσης στην εξέλιξη των προσπαθειών της για την παρακολούθηση των αποφοίτων. Τα έργα αυτά συνέβαλαν στην ενσωμάτωση των μηχανισμών παρακολούθησης σε ευρύτερες συζητήσεις πολιτικής και ενθάρρυναν τη χρήση των δεδομένων των αποφοίτων για τη λήψη αποφάσεων βάσει στοιχείων.

3.5 Ιρλανδία: βέλτιστες πρακτικές στην παρακολούθηση αποφοίτων

Μία από τις αξιοσημείωτες βέλτιστες πρακτικές στο σύστημα παρακολούθησης αποφοίτων της Ιρλανδίας είναι ενσωματωμένη στην Εθνική Στρατηγική για την Περαιτέρω Εκπαίδευση και Κατάρτιση (FET) 2020-2024, η οποία τονίζει τη σημασία των δεδομένων και της πολιτικής και των εκθέσεων που βασίζονται σε στοιχεία. Το στρατηγικό σχέδιο υλοποίησης που απορρέει από τη στρατηγική αυτή περιλαμβάνει ειδικές δράσεις για την ενίσχυση των μηχανισμών παρακολούθησης των αποφοίτων.

Μια βασική πρωτοβουλία που ευθυγραμμίζεται με αυτή τη στρατηγική προτεραιότητα είναι η έκθεση αποτελεσμάτων που δημοσιεύθηκε από την SOLAS, την κρατική υπηρεσία της Ιρλανδίας για την ΕΕΚ, η οποία εστιάζει στους πρόωρα εγκαταλείποντες τα προγράμματα ΕΕΚ. Η έκθεση αναλύει τα αποτελέσματα για τους εκπαιδευόμενους που εγγράφηκαν και αποχώρησαν από τα μαθήματα το 2017, χρησιμοποιώντας δεδομένα από το Σύστημα Υποστήριξης Προγραμμάτων και Εκπαιδευόμενων (PLSS) και την Εκπαιδευτική Διαχρονική Βάση Δεδομένων (ELD).

Η ανάλυση εξετάζει τις εκπαιδευτικές μεταβάσεις και τα αποτελέσματα απασχόλησης των ατόμων που εγκατέλειψαν πρόωρα τα προγράμματα κατά το ημερολογιακό έτος 2018. Παρέχει πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τους παράγοντες που επηρεάζουν την εξέλιξη και τη διαρροή των εκπαιδευομένων, συμπεριλαμβανομένων μεταβλητών όπως το πεδίο σπουδών ISCED, η κατηγορία προγράμματος, το επίπεδο απονομής και το επίπεδο μισθού για όσους εισήλθαν στην απασχόληση. Η μελέτη αυτή όχι μόνο διευκολύνει την καλύτερη κατανόηση των λόγων για τους οποίους οι εκπαιδευόμενοι ενδέχεται να εγκαταλείψουν πρόωρα τα προγράμματα ΕΕΚ, αλλά υποστηρίζει επίσης την παρακολούθηση της μακροπρόθεσμης εκπαιδευτικής τους πορείας και της πορείας τους στην αγορά εργασίας. Τα ευρήματα προσφέρουν κρίσιμα στοιχεία για την ενημέρωση των πολιτικών αποφάσεων και τη βελτίωση των στρατηγικών διατήρησης και εξέλιξης των εκπαιδευομένων στο σύστημα FET.

4. Προκλήσεις και τομείς που χρήζουν περαιτέρω ανάπτυξης στην παρακολούθηση των αποφοίτων

4.1 Τουρκία: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση αποφοίτων

Εντοπισμένα κενά στην πολιτική της Τουρκίας για την επαγγελματική και εκπαίδευση και κατάρτιση:

1. Αντίληψη και ευαισθητοποίηση:

- Επίμονες αρνητικές κοινωνικές στάσεις και προκαταλήψεις απέναντι στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ), με αποτέλεσμα οι επαγγελματικές διαδρομές να θεωρούνται λιγότερο επιθυμητές ή ως εφεδρική επιλογή.
- Ανεπαρκής διάδοση πληροφοριών και καθοδήγηση σχετικά με τις ευκαιρίες επαγγελματικής εκπαίδευσης για τους μαθητές, τις οικογένειες και την κοινωνία γενικότερα.
- Ανεπαρκείς υπηρεσίες συμβουλευτικής σταδιοδρομίας και επαγγελματικού προσανατολισμού στην κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, που επηρεάζουν τεκμηριωμένες επιλογές εκπαίδευσης και σταδιοδρομίας.

2. Υποδομές και εκπαιδευτικό περιβάλλον:

- Ξεπερασμένες εγκαταστάσεις επαγγελματικής κατάρτισης, εργαστήρια που δεν αντικατοπτρίζουν τις τρέχουσες τεχνολογίες και τα πρότυπα της βιομηχανίας.
- Περιορισμένοι οικονομικοί πόροι που διατίθενται για την αναβάθμιση των υποδομών επαγγελματικής κατάρτισης, περιορίζοντας την αποτελεσματικότητα της πρακτικής κατάρτισης.
- Επικάλυψη παρόμοιων επαγγελματικών προγραμμάτων στην ίδια γεωγραφική περιοχή, που οδηγεί σε αναποτελεσματικότητα των πόρων και σε περιττές δαπάνες.

3. Σχεδιασμός προγραμμάτων σπουδών:

- Έλλειψη ευθυγράμμισης των προγραμμάτων σπουδών μεταξύ των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και των ιδρυμάτων τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, παρεμποδίζοντας την ομαλή εκπαιδευτική εξέλιξη και την επαγγελματική σταδιοδρομία.
- Άκαμπτη διάρκεια (ομοιόμορφα τέσσερα έτη) των προγραμμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης, ανεξάρτητα από την πολυπλοκότητα του επαγγέλματος και τις πραγματικές απαιτήσεις δεξιοτήτων του κλάδου.
- Ανεπαρκής ενσωμάτωση επιχειρηματικών ικανοτήτων, κοινωνικών δεξιοτήτων και γνώσης ξένων γλωσσών στα προγράμματα σπουδών επαγγελματικής εκπαίδευσης, περιορίζοντας την προσαρμοστικότητα των αποφοίτων στις παγκόσμιες αγορές εργασίας.

4. Συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη και συμμετοχή της βιομηχανίας:

- Αδύναμη συνεργασία και περιορισμένη αυθεντική εταιρική σχέση μεταξύ των ιδρυμάτων επαγγελματικής εκπαίδευσης και των τομέων της βιομηχανίας.
- Αναποτελεσματικός συντονισμός και ενσωμάτωση διαφόρων τοπικών και διεθνών πρωτοβουλιών επαγγελματικής εκπαίδευσης, που οδηγεί σε κατακερματισμένες προσπάθειες και αναποτελεσματική χρήση των πόρων.

5. Ικανότητα και κατάρτιση των εκπαιδευτών επαγγελματικής εκπαίδευσης:

- Οι εκπαιδευτές επαγγελματικής εκπαίδευσης συχνά στερούνται τρέχουσας και σχετικής εμπειρίας στον κλάδο και συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης.
- Απουσία ειδικών ιδρυμάτων που να επικεντρώνονται ειδικά στην κατάρτιση εκπαιδευτών επαγγελματικής εκπαίδευσης με σύγχρονη παιδαγωγική και τεχνική εμπειρογνωμοσύνη.
- Ελλείψεις στη γνώση ξένων γλωσσών των εκπαιδευτικών επαγγελματικής εκπαίδευσης, που περιορίζουν την ικανότητά τους να παρέχουν διεθνώς ανταγωνιστική επαγγελματική διδασκαλία.

6. Απασχόληση των αποφοίτων και ένταξη στην αγορά εργασίας:

- Μεγάλος αριθμός αποφοίτων επαγγελματικών σχολών που απασχολούνται σε τομείς άσχετους με την επαγγελματική τους κατάρτιση, λόγω οικονομικών δυσλειτουργιών και λανθασμένων κινήτρων.
- Προτίμηση των εργοδοτών για χαμηλού κόστους, ανειδίκευτο εργατικό δυναμικό αντί για καταρτισμένους αποφοίτους επαγγελματικής εκπαίδευσης, με αρνητικές επιπτώσεις στα ποσοστά τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας και στη χρήση των δεξιοτήτων.
- Η έντονη προτίμηση των αποφοίτων επαγγελματικών σπουδών για πανεπιστημιακή εκπαίδευση αντί για άμεση είσοδο στο εργατικό δυναμικό, συμβάλλοντας στην αναντιστοιχία δεξιοτήτων.
- Ανεπαρκή συστήματα παρακολούθησης των αποφοίτων, που εμποδίζουν την αποτελεσματική ευθυγράμμιση με την αγορά εργασίας και την ανάπτυξη πολιτικής βάσει στοιχείων.

4.2 Ισπανία: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση αποφοίτων

1. Έλλειψη ενιαίου εθνικού συστήματος παρακολούθησης αποφοίτων

Περιγραφή του θέματος: Κάθε αυτόνομη κοινότητα εφαρμόζει διαφορετικές μεθόδους συλλογής δεδομένων. Δεν υπάρχει κεντρικό ψηφιακό σύστημα για την ενοποίηση των δεδομένων απασχόλησης σε εθνικό επίπεδο.

Προτεινόμενες βελτιώσεις:

- Ανάπτυξη μιας εθνικής ψηφιακής πλατφόρμας παρακολούθησης αποφοίτων.
- Ενσωμάτωση δεδομένων από το SEPE, τις περιφερειακές κυβερνήσεις και τους παρόχους κατάρτισης.
- Διασφάλιση της συμβατότητας με τα ευρωπαϊκά μοντέλα παρακολούθησης (EQAVET, Europass, Microcredentials).

2. Περιορισμένη συμμετοχή των εργοδοτών στη μακροχρόνια παρακολούθηση

Περιγραφή του προβλήματος: Ενώ οι εταιρείες συμμετέχουν στην κατάρτιση μαθητευόμενων, λίγες συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη παρακολούθηση της απασχόλησης.

Προτεινόμενες βελτιώσεις:

- Εισαγωγή νομικών υποχρεώσεων για τους εργοδότες να υποβάλλουν εκθέσεις σχετικά με τη διατήρηση της απασχόλησης των μαθητευόμενων.
- Παροχή οικονομικών κινήτρων στις εταιρείες για τη συμμετοχή τους στην παρακολούθηση των αποφοίτων.
- Ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ βιομηχανικών ενώσεων και παρόχων ΕΕΚ.

3. Περιφερειακές ανισότητες στη συλλογή δεδομένων

Περιγραφή του ζητήματος: Οι διάφορες αυτόνομες κοινότητες χρησιμοποιούν μη τυποποιημένες μεθοδολογίες παρακολούθησης, με αποτέλεσμα να προκύπτουν ασυνεπή εθνικά δεδομένα.

Προτεινόμενες βελτιώσεις:

- Καθιέρωση εθνικών κατευθυντήριων γραμμών για την παρακολούθηση των αποφοίτων.
- Εφαρμογή κοινής μεθοδολογίας για τη συλλογή δεδομένων σε όλες τις περιφέρειες.
- Αύξηση του συντονισμού μεταξύ των περιφερειακών εκπαιδευτικών αρχών και των παρατηρητηρίων της αγοράς εργασίας.

4. Προκλήσεις στην παρακολούθηση της μαθητείας των ΜΜΕ

Περιγραφή του προβλήματος: Πολλοί μαθητευόμενοι ολοκληρώνουν την κατάρτιση σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες δεν διαθέτουν

πόρους για την παρακολούθηση των πρώην εργαζομένων.

Προτεινόμενες βελτιώσεις:

- Ανάπτυξη αυτοματοποιημένων εργαλείων παρακολούθησης για τις ΜΜΕ.
- Παροχή εκπαιδευτικής υποστήριξης για τις ΜΜΕ ώστε να συμμετάσχουν στην παρακολούθηση των αποφοίτων.
- Ενθάρρυνση της παρακολούθησης με βάση τον τομέα μέσω ομοσπονδιών επιχειρήσεων και εμπορικών επιμελητηρίων.

4.3 Ιταλία: Περιορισμοί και ανάγκες στον εντοπισμό αποφοίτων

1. Περιφερειακές ανισότητες στην εφαρμογή της παρακολούθησης αποφοίτων

Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στην εφαρμογή και την αποτελεσματικότητα της παρακολούθησης αποφοίτων μεταξύ των ιταλικών περιφερειών. Η Νότια Ιταλία, ειδικότερα, αντιμετωπίζει προκλήσεις που σχετίζονται με τη χρηματοδότηση, τη διοικητική ικανότητα και τον συντονισμό, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ασυνέπειες στη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων. Ο αποκεντρωμένος χαρακτήρας του ιταλικού συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης συμβάλλει στον κατακερματισμό των προσπαθειών παρακολούθησης.

Προτεινόμενες βελτιώσεις:

- Δημιουργία ενός εθνικού φορέα συντονισμού για τη διασφάλιση ενιαίων προτύπων και μεθοδολογιών συλλογής δεδομένων σε όλες τις περιφέρειες.
- Αύξηση της οικονομικής και τεχνικής στήριξης για τις περιφέρειες με ελλειπείς πόρους για την ενίσχυση της ικανότητάς τους για παρακολούθηση.
- Προώθηση της διαπεριφερειακής συνεργασίας για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών και την εναρμόνιση των μεθοδολογιών παρακολούθησης.

2. Περιορισμένη ενσωμάτωση των δεδομένων

Τα δεδομένα παρακολούθησης αποφοίτων συλλέγονται μέσω πολλαπλών πηγών, συμπεριλαμβανομένων ερευνών, διοικητικών αρχείων και στατιστικών απασχόλησης, αλλά οι πηγές αυτές συχνά δεν είναι πλήρως ενοποιημένες. Αυτή η έλλειψη ολοκλήρωσης μπορεί να οδηγήσει σε κενά δεδομένων, αλληλεπικαλύψεις ή ασυνέπειες, μειώνοντας την ακρίβεια και την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης. Η περιορισμένη διασταύρωση μεταξύ των εκπαιδευτικών αρχείων και των δεδομένων της αγοράς εργασίας καθιστά δύσκολη την παρακολούθηση μη παραδοσιακών επαγγελματικών διαδρομών (π.χ. επιχειρηματικότητα, ανεξάρτητη εργασία).

Προτεινόμενες βελτιώσεις:

- Ανάπτυξη κεντρικής εθνικής βάσης δεδομένων παρακολούθησης αποφοίτων που θα συνδυάζει διοικητικά δεδομένα, στατιστικά στοιχεία για την αγορά εργασίας και ανατροφοδότηση από τους εργοδότες.
- Εφαρμογή αυτοματοποιημένων μηχανισμών ανταλλαγής δεδομένων μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, οργανισμών απασχόλησης και βάσεων δεδομένων κοινωνικής ασφάλισης.
- Χρήση τεχνητής νοημοσύνης και ψηφιακών εργαλείων παρακολούθησης για τη βελτίωση της ακρίβειας των δεδομένων και της προγνωστικής ανάλυσης για τις τάσεις της αγοράς εργασίας.

3. Έλλειψη διαχρονικής παρακολούθησης των αποφοίτων

Οι υφιστάμενοι μηχανισμοί παρακολούθησης επικεντρώνονται κυρίως στα βραχυπρόθεσμα αποτελέσματα της απασχόλησης (6 μήνες έως 3 έτη μετά την αποφοίτηση). Υπάρχουν περιορισμένες πληροφορίες σχετικά με τη μακροπρόθεσμη εξέλιξη της σταδιοδρομίας, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και τις αλλαγές στην κατάσταση απασχόλησης με την πάροδο του χρόνου. Χωρίς διαχρονικά δεδομένα, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής ενδέχεται να δυσκολευτούν να αξιολογήσουν τη βιωσιμότητα των αποτελεσμάτων απασχόλησης και τη μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα των προγραμμάτων ΕΕΚ.

Προτεινόμενες βελτιώσεις:

- Επέκταση των ερευνών παρακολούθησης των αποφοίτων πέραν των 3 ετών για την παρακολούθηση της επαγγελματικής εξέλιξης σε βάθος 5, 10 και 15 ετών.
- Δημιουργία δικτύων αποφοίτων και ψηφιακών πλατφορμών που διευκολύνουν τη μακροπρόθεσμη δέσμευση με τους αποφοίτους.
- Εισαγωγή περιοδικών ερευνών παρακολούθησης που συνδέονται με τις βάσεις δεδομένων φορολογίας, κοινωνικής ασφάλισης και επαγγελματικής πιστοποίησης για την παρακολούθηση των μεταβάσεων σταδιοδρομίας.

4. Ανεπαρκής εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών στην παρακολούθηση των αποφοίτων

Υπάρχει περιορισμένη συμμετοχή των εργοδοτών, των εκπροσώπων του κλάδου και των αποφοίτων στη διαδικασία εντοπισμού των αποφοίτων. Η ανίχνευση διεξάγεται

συχνά από κυβερνητικές υπηρεσίες και εκπαιδευτικά ιδρύματα, αλλά η ανατροφοδότηση από τους εργοδότες σχετικά με τα κενά δεξιοτήτων δεν ενσωματώνεται συστηματικά. Χρειάζεται ισχυρότερη συνεργασία με επιχειρήσεις και επαγγελματικές οργανώσεις για να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα της παρακολούθησης ενημερώνουν τις επικαιροποιήσεις των προγραμμάτων σπουδών και τις βελτιώσεις της μάθησης με βάση την εργασία.

Προτεινόμενες βελτιώσεις:

- Ανάπτυξη συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα για τη συμμετοχή εργοδοτών και βιομηχανικών φορέων στην παρακολούθηση της ένταξης των αποφοίτων στην αγορά εργασίας.
- Να απαιτείται από τις επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε προγράμματα διπλής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης να συμβάλλουν στις προσπάθειες παρακολούθησης μέσω δομημένων μηχανισμών ανατροφοδότησης.
- Αξιοποίηση πλατφορμών ανάλυσης της αγοράς εργασίας σε πραγματικό χρόνο για την ενσωμάτωση δεδομένων που προέρχονται από τους εργοδότες στα εθνικά συστήματα παρακολούθησης.

4.4 Ελλάδα: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση των αποφοίτων

Παρά τις πρόσφατες προσπάθειες εκσυγχρονισμού και επέκτασης του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ), η Ελλάδα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει αξιοσημείωτα κενά και ασυνέπειες στην εφαρμογή των πολιτικών παρακολούθησης αποφοίτων, ιδίως στο πλαίσιο του αναδυόμενου μοντέλου Δυϊκής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Ένα από τα σημαντικότερα κενά στην εθνική προσέγγιση της Ελλάδας είναι η απουσία ενός νομικά επιβεβλημένου, κεντρικού συστήματος παρακολούθησης που να καλύπτει όλους τους αποφοίτους των προγραμμάτων Δυϊκής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Ενώ έχουν αναληφθεί πιλοτικές προσπάθειες παρακολούθησης από τον ΕΟΠΠΕΠ (Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού) και το ΕΙΕΑΔ (Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού), οι πρωτοβουλίες αυτές έχουν στοχεύσει κυρίως σε αποφοίτους μεταδευτεροβάθμιων ΙΕΚ και έχουν παραμείνει βασισμένες σε έργα και όχι θεσμοθετήσεις. Επί του παρόντος, δεν υπάρχει συστηματική παρακολούθηση των αποφοίτων που προέρχονται από προγράμματα μαθητείας στο πλαίσιο της Δυϊκής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης, γεγονός που αποτελεί κρίσιμο περιορισμό δεδομένης της αυξανόμενης

έμφασης που δίνεται στις μεταρρυθμίσεις της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης στην Ελλάδα στις διπλές μαθησιακές διαδρομές (CEDEFOP, 2019-ReferNet Greece, 2020). Αντίθετα, η Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2017 σχετικά με την παρακολούθηση των αποφοίτων καλεί ρητά τα κράτη μέλη να αναπτύξουν βιώσιμα, συντονισμένα συστήματα που χρησιμοποιούν τόσο διοικητικά δεδομένα όσο και έρευνες αποφοίτων. Τα συστήματα αυτά θα πρέπει να είναι διατομεακά, να επιτρέπουν τη διαχρονική ανάλυση και να περιλαμβάνουν μηχανισμούς για την ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των αρχών εκπαίδευσης και απασχόλησης (Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, 2017). Η τρέχουσα υποδομή παρακολούθησης της Ελλάδας αποκλίνει από αυτές τις προσδοκίες, ιδίως όσον αφορά την ενοποίηση των δεδομένων και τη συνεργασία μεταξύ των υπηρεσιών. Τα δεδομένα παραμένουν κατακερματισμένα μεταξύ του Υπουργείου Παιδείας, της ΔΥΠΑ (πρώην ΟΑΕΔ) και των αρχών κοινωνικής ασφάλισης, χωρίς να υπάρχει αποτελεσματικό πλαίσιο διαλειτουργικότητας. Ένα ακόμη κενό αφορά τη χρήση των δεδομένων παρακολούθησης για τη χάραξη πολιτικής και τη διασφάλιση της ποιότητας. Σε χώρες με ανεπτυγμένα συστήματα παρακολούθησης αποφοίτων, όπως οι Κάτω Χώρες ή η Φινλανδία, τα δεδομένα χρησιμοποιούνται όχι μόνο για την παρακολούθηση των αποτελεσμάτων της απασχόλησης αλλά και για την ενημέρωση σχετικά με την ανάπτυξη προγραμμάτων σπουδών, την κατανομή της χρηματοδότησης και τη θεσμική διαπίστευση. Στην Ελλάδα, ενώ ο νόμος 4763/2020 θέτει τις βάσεις για τη σύνδεση των αποτελεσμάτων των αποφοίτων με την αξιολόγηση της πολιτικής, υπάρχουν περιορισμένες ενδείξεις ότι τα δεδομένα παρακολούθησης -όπου υπάρχουν- ανατροφοδοτούνται συστηματικά στο σχεδιασμό των προγραμμάτων ή στην αξιολόγηση των θεσμικών επιδόσεων, ιδίως σε σχέση με τους παρόχους Δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Μια άλλη πρόκληση είναι η έλλειψη συνέχειας και τυποποίησης στις μεθοδολογίες παρακολούθησης. Οι έρευνες και οι ερευνητικές πρωτοβουλίες που έχουν διεξαχθεί μέχρι στιγμής διαφέρουν ως προς το πεδίο εφαρμογής, τη συχνότητα και τις ομάδες-στόχους, γεγονός που καθιστά δύσκολη τη δημιουργία μιας σαφούς εθνικής εικόνας ή τη διενέργεια συγκρίσεων σε βάθος χρόνου. Επιπλέον, η απουσία εργαλείων διαχρονικής παρακολούθησης εμποδίζει την αξιολόγηση των μακροπρόθεσμων επιπτώσεων των προγραμμάτων ΕΕΚ στην επαγγελματική εξέλιξη, τη χρήση των δεξιοτήτων και την ανάπτυξη του εισοδήματος -διαστάσεις-κλειδιά που τονίζονται στην καθοδήγηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπλέον, υπάρχει εμφανές κενό στη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών, ιδίως των εργοδοτών και των επιμελητηρίων, οι οποίοι αποτελούν βασικούς παράγοντες στο μοντέλο της Δυϊκής

Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Σε κορυφαία συστήματα όπως η Γερμανία και η Αυστρία, οι εργοδότες όχι μόνο συμμετέχουν στην κατάρτιση μαθητείας αλλά και συμβάλλουν στην παρακολούθηση των αποτελεσμάτων των αποφοίτων, διασφαλίζοντας ότι τα δεδομένα αντικατοπτρίζουν τόσο τις προοπτικές της εκπαίδευσης όσο και της αγοράς εργασίας. Στην Ελλάδα, αυτό το επίπεδο συντονισμένης συμμετοχής των ενδιαφερομένων στην παρακολούθηση δεν έχει ακόμη επιτευχθεί. Εν κατακλείδι, η τρέχουσα προσέγγιση της Ελλάδας για την παρακολούθηση των αποφοίτων στη ΔΥΑΕ αποκαλύπτει διάφορα βασικά κενά πολιτικής: απουσία νομικού και τεχνικού πλαισίου για τη συστηματική παρακολούθηση, αποσπασματικές πηγές δεδομένων, έλλειψη ενσωμάτωσης με την ανάπτυξη πολιτικής και προγραμμάτων σπουδών και περιορισμένος συντονισμός των ενδιαφερόμενων φορέων. Τα κενά αυτά υποδηλώνουν μερική ευθυγράμμιση - αλλά και αξιοσημείωτη απόκλιση- από τις συστάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

4.5 Ιρλανδία: Περιορισμοί και ανάγκες στην παρακολούθηση των αποφοίτων

Μία από τις κύριες προκλήσεις που εντοπίστηκαν στην προσέγγιση της Ιρλανδίας για την παρακολούθηση των αποφοίτων στο πλαίσιο της διπλής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι η έλλειψη μιας ολοκληρωμένης εθνικής πολιτικής. Ενώ το σύστημα παρακολούθησης αποφοίτων της Ιρλανδίας έχει αναγνωριστεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο ως αποτελεσματικό και ολοκληρωμένο, η απουσία ενός ενιαίου εθνικού πλαισίου για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των αποτελεσμάτων της απασχόλησης και της επαγγελματικής εξέλιξης των μαθητευόμενων σε όλους τους τομείς και τα ιδρύματα περιορίζει τη συνοχή και τη συγκρισιμότητα των δεδομένων. Επί του παρόντος, οι προσπάθειες παρακολούθησης βασίζονται σε μεγάλο βαθμό στις πρωτοβουλίες και τις δεσμεύσεις των επιμέρους εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, γεγονός που οδηγεί σε κατακερματισμένες πρακτικές και έλλειψη κοινών πόρων δεδομένων. Η αντιμετώπιση αυτού του ζητήματος θα απαιτούσε την ανάπτυξη και εφαρμογή μιας εθνικής πολιτικής για την τυποποίηση και την υποστήριξη των προσπαθειών παρακολούθησης των αποφοίτων σε όλους τους τομείς.

Ένα δεύτερο ζήτημα αφορά την ιστορική υποεκπροσώπηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) στο ιρλανδικό εκπαιδευτικό σύστημα. Παρά τις πρόσφατες θετικές εξελίξεις με επικεφαλής τη SOLAS, η παραδοσιακά χαμηλή προβολή της EEK μπορεί να έχει συμβάλει σε ασθενέστερες δομές παρακολούθησης και δέσμευσης. Προτείνεται ότι μια ευρωπαϊκή οδηγία για την προώθηση της

ισχυρότερης εκπροσώπησης της ΕΕΚ θα μπορούσε να βοηθήσει στην αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης. Η ενίσχυση της εμπλοκής και της προβολής της εκπαίδευσης ΕΕΚ σε εθνικό επίπεδο θα μπορούσε να υποστηρίξει την ανάπτυξη αποτελεσματικότερων και χωρίς αποκλεισμούς συστημάτων παρακολούθησης των αποφοίτων στην Ιρλανδία.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ (RPL) ΚΑΙ ΤΗΣ ΜΗ ΤΥΠΙΚΗΣ/ΑΤΥΠΗΣ ΜΑΘΗΣΗΣ ΣΤΗ ΔΥΪΚΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ

1. Συγκριτική επισκόπηση των συστημάτων RPL και των πρακτικών επικύρωσης στις χώρες εταίρους

1.1 Τουρκία: Εθνική επισκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL

Οι πληροφορίες που παρουσιάζονται σε αυτή την ενότητα βασίζονται αυστηρά στην επίσημη εθνική οδηγία με τίτλο "Οδηγός εφαρμογής και υλοποίησης για τις ηλεκτρονικές εξετάσεις για τον τεχνίτη, τον πλοίαρχο και τον κύριο εκπαιδευτή" (2023), η οποία εκδόθηκε από το τουρκικό Υπουργείο Εθνικής Παιδείας. Όλες οι διαδικασίες, τα κριτήρια και οι μηχανισμοί αξιολόγησης που περιγράφονται παρακάτω αντιστοιχούν άμεσα στα πρότυπα και τις οδηγίες εφαρμογής που ορίζονται από το εν λόγω έγγραφο.

Στην Τουρκία, η αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης (RPL) διέπεται από οδηγία που εξέδωσε το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας (MoNE), η οποία περιγράφει τις διαδικασίες αναγνώρισης, επικύρωσης και χορήγησης ισοδυναμίας για επαγγελματικές δεξιότητες και ικανότητες που αποκτήθηκαν μέσω τυπικών, μη τυπικών και άτυπων μαθησιακών διαδρομών. Η οδηγία αυτή διευκολύνει πρωτίστως τη χορήγηση πιστοποιητικών τεχνίτη (*kalfalik*) και μάστορα (*ustalik*) σύμφωνα με τα εθνικά επαγγελματικά πρότυπα και προσόντα.

Η οδηγία ορίζει συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας για τους αιτούντες. Τα άτομα πρέπει να είναι τουλάχιστον 22 ετών και να έχουν ολοκληρώσει την πρωτοβάθμια ή την κατώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (*Mesleki Eđitim Merkezleri*) που υπάγονται στο MoNE και ξεκινούν μέσω της εθνικής ψηφιακής κυβερνητικής πλατφόρμας της Τουρκίας (*e-Devlet*). Οι θεωρητικές εξετάσεις διεξάγονται μέσω της τυποποιημένης ηλεκτρονικής πλατφόρμας εξετάσεων του MoNE, γνωστής ως *e-Sinan*, η οποία διασφαλίζει εθνική συνοχή στις διαδικασίες των εξετάσεων.

Σύμφωνα με τον νόμο περί επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) αριθ. 3308, οι υποψήφιοι πρέπει να αποδεικνύουν ότι έχουν αποκτήσει επαρκή

επαγγελματική εμπειρία και ικανότητα. Για παράδειγμα, τα άτομα που μπορούν να τεκμηριώσουν τουλάχιστον πέντε έτη εργασίας σε ένα συγκεκριμένο επάγγελμα και τα οποία περνούν τις σχετικές εξετάσεις αξιολόγησης μπορούν να λάβουν πιστοποιητικό πλοιάρχου. Εάν τα άτομα αυτά είναι επίσης κάτοχοι απολυτηρίου δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, μπορεί να τους χορηγηθεί απολυτήριο λυκείου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης μέσω αυτής της διαδικασίας.

Η διαδικασία αξιολόγησης περιλαμβάνει τόσο θεωρητικές όσο και πρακτικές αξιολογήσεις. Οι θεωρητικές εξετάσεις διεξάγονται ηλεκτρονικά και αποτελούνται από 50 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής που χορηγούνται σε μία μόνο συνεδρία διάρκειας 80 λεπτών. Οι πρακτικές αξιολογήσεις δεξιοτήτων διενεργούνται από επίσημη εξεταστική επιτροπή και καταγράφονται συνεχώς μέσω βίντεο σύμφωνα με τυποποιημένα "Κριτήρια αξιολόγησης εξετάσεων δεξιοτήτων" που ορίζονται για κάθε επάγγελμα. Οι βιντεοσκοπήσεις αποθηκεύονται με ασφάλεια για τουλάχιστον ένα έτος. Για να επιτύχουν επιτυχώς, οι υποψήφιοι πρέπει να επιτύχουν συνδυασμένη βαθμολογία τουλάχιστον 50%, η οποία υπολογίζεται ως 40% από τη θεωρητική εξέταση και 60% από την πρακτική αξιολόγηση.

Οι υποψήφιοι για την πιστοποίηση του τεχνίτη πρέπει να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία για τουλάχιστον 468 ώρες σχετικής επαγγελματικής κατάρτισης ή ισοδύναμης εργασιακής εμπειρίας. Για την πιστοποίηση του πλοιάρχου απαιτείται τόσο η κατοχή πιστοποιητικού τεχνίτη όσο και η τεκμηρίωση τουλάχιστον πενταετούς επαγγελματικής εμπειρίας στον σχετικό τομέα. Η οδηγία περιλαμβάνει επίσης διατάξεις για τη μετατροπή της επαγγελματικής κατάρτισης που έχει ολοκληρωθεί προηγουμένως σε αναγνωρισμένη εργασιακή εμπειρία, με τη χρήση συντελεστή μετατροπής 160 ωρών ανά μήνα εμπειρίας. Η μερική ολοκλήρωση της τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης μειώνει την απαιτούμενη διάρκεια εμπειρίας - κατά έξι μήνες ανά ολοκληρωμένο εξάμηνο ή ένα έτος ανά ολοκληρωμένο ακαδημαϊκό έτος.

Οι εξετάσεις για την πιστοποίηση του τεχνίτη και του πλοιάρχου διεξάγονται έξι φορές ετησίως, τον Φεβρουάριο, τον Απρίλιο, τον Ιούνιο, τον Αύγουστο, τον Οκτώβριο και τον Δεκέμβριο. Τα άτομα που ολοκλήρωσαν τριετές πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης πριν από το ακαδημαϊκό έτος 1986-1987 μπορούν να λάβουν πιστοποιητικό μάστορα χωρίς περαιτέρω εξετάσεις. Επιπλέον, τα επαγγελματικά προσόντα που έχουν αποκτηθεί στο εξωτερικό αναγνωρίζονται

μέσω αυτής της διαδικασίας ισοτιμίας, υπό την προϋπόθεση ότι υποβάλλονται και επικυρώνονται από το MoNE τα σχετικά έγγραφα.

Εκτός από τα πιστοποιητικά τεχνίτη και πλοιάρχου, η οδηγία ρυθμίζει επίσης τη χορήγηση του πιστοποιητικού *Usta Öğreticilik* (Master Instructor). Η πιστοποίηση αυτή απαιτεί από τους υποψηφίους να κατέχουν ήδη έγκυρο πιστοποιητικό mastership και να έχουν ολοκληρώσει τουλάχιστον 40 ώρες διαπιστευμένης παιδαγωγικής κατάρτισης. Όσοι πληρούν αυτά τα κριτήρια μπορούν να υπηρετήσουν ως εκπαιδευτές σε επίσημα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης.

Το σύστημα αναγνώρισης προηγούμενης μάθησης της Τουρκίας παρέχει μια δομημένη και προσβάσιμη οδό για τους ενήλικες ώστε να επισημοποιήσουν τις επαγγελματικές τους ικανότητες. Το πλαίσιο αυτό, το οποίο διαχειρίζονται τα περιφερειακά κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης που υπάγονται στο ΥΠΕΠΘ, ενσωματώνει τυποποιημένους μηχανισμούς αξιολόγησης, ψηφιακά εργαλεία εφαρμογής, σημεία αναφοράς πιστοποίησης και διαδικασίες ισοδυναμίας για την ευθυγράμμιση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης με τα εθνικά πρότυπα προσόντων.

1.2 Ισπανία: Εθνική επισκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL

Η Ισπανία έχει αναπτύξει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αναγνώριση των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν εκτός του τυπικού εκπαιδευτικού συστήματος. Το σύστημα αυτό στηρίζεται σε μια ισχυρή νομική βάση και είναι στενά ευθυγραμμισμένο με τα ευρωπαϊκά πρότυπα, επιτρέποντας την επίσημη επικύρωση των επαγγελματικών δεξιοτήτων που αποκτώνται μέσω μη τυπικών και άτυπων μαθησιακών διαδρομών. Παρά τις διάφορες επιχειρησιακές προκλήσεις, η προσέγγιση της Ισπανίας καταδεικνύει μια ισχυρή δέσμευση για την επικύρωση δεξιοτήτων χωρίς αποκλεισμούς, καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής.

Το κεντρικό νομικό μέσο που καθοδηγεί το RPL στην Ισπανία είναι το βασιλικό διάταγμα 1224/2009, το οποίο θεσπίζει το πλαίσιο για την αναγνώριση των επαγγελματικών ικανοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω της εργασιακής εμπειρίας ή της μη τυπικής μάθησης. Το διάταγμα αυτό δίνει τη δυνατότητα σε άτομα χωρίς τυπικά προσόντα να επικυρώσουν τις δεξιότητές τους και, κατά περίπτωση, να λάβουν επίσημη αναγνώριση. Η διαδικασία είναι ιδιαίτερα σημαντική για τα άτομα που στοχεύουν να βελτιώσουν τις προοπτικές απασχόλησής τους ή να αποκτήσουν

πρόσβαση σε περαιτέρω εκπαίδευση. Οι υποψήφιοι πρέπει να υποβάλουν ένα χαρτοφυλάκιο που να αποδεικνύει τη σχετική εμπειρία, το οποίο αξιολογείται μέσω συνεντεύξεων και επιδείξεων δεξιοτήτων που διενεργούνται από εξουσιοδοτημένους αξιολογητές. Μετά την επιτυχή αξιολόγηση, οι υποψήφιοι λαμβάνουν Πιστοποιητικά Επαγγελματικότητας (Certificados de Profesionalidad), τα οποία αναγνωρίζονται σε εθνικό επίπεδο.

Η εφαρμογή αυτής της διαδικασίας συντονίζεται από διάφορους θεσμικούς φορείς. Το Instituto Nacional de las Cualificaciones (INCUAL) είναι υπεύθυνο για τη διαχείριση και την επικαιροποίηση των προτύπων προσόντων. Οι περιφερειακές αρχές εκπαίδευσης και απασχόλησης επιβλέπουν τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων και συντονίζουν τις διαδικασίες αξιολόγησης. Τα κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK) και τα ιδρύματα κατάρτισης υποστηρίζουν τους υποψηφίους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας προσφέροντας υπηρεσίες καθοδήγησης και αξιολόγησης.

Εκτός από τις διαδικασίες που περιγράφονται στο βασιλικό διάταγμα 1224/2009, το INCUAL επιβλέπει μια παράλληλη μεθοδολογία που επικεντρώνεται στην ευθυγράμμιση της εργασιακής και μη τυπικής κατάρτισης με το Marco Español de Cualificaciones para la Educación Superior (MECU) και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF). Στο πλαίσιο αυτού του συστήματος, οι υποψήφιοι υποβάλλονται σε αξιολογήσεις βάσει ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένων πρακτικών δοκιμασιών. Οι εργοδότες διαδραματίζουν ουσιαστικό ρόλο πιστοποιώντας τις δεξιότητες που αποκτώνται στον χώρο εργασίας. Οι αναγνωρισμένες δεξιότητες μπορούν στη συνέχεια να μεταφερθούν σε επίσημες διαδρομές επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, μειώνοντας την ανάγκη για επαναλαμβανόμενη διδασκαλία και επιτρέποντας την επιτάχυνση της μαθησιακής πορείας.

Μια άλλη εφαρμογή της RPL στην Ισπανία παρατηρείται στο πλαίσιο του συστήματος Formación Profesional Dual (FP Dual), ιδίως σε περιοχές όπως η Χώρα των Βάσκων, η Καταλονία και η Καστίλλη και Λεόν. Σε αυτές τις αυτόνομες κοινότητες, η RPL ενσωματώνεται στη Διπλή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση για την επίσημη αναγνώριση των μαθησιακών εμπειριών των μαθητευόμενων που βασίζονται στην εργασία. Στο πλαίσιο αυτό, οι μαθητευόμενοι μπορούν να επικυρώσουν την πρακτική εμπειρία ως επίσημη ακαδημαϊκή πίστωση. Οι εργοδότες εκδίδουν επίσημα πιστοποιητικά για τις δεξιότητες που αποκτούν οι

μαθητευόμενοι, τα οποία στη συνέχεια αναγνωρίζονται από τα ιδρύματα κατάρτισης και ενσωματώνονται στα επίσημα προγράμματα σπουδών.

Η ενσωμάτωση της ΕΑΕ σε τομεακά πλαίσια αποτελεί παράδειγμα μιας σειράς αξιοσημείωτων περιπτώσιολογικών μελετών. Ένα τέτοιο παράδειγμα είναι ο τομέας της αυτοκινητοβιομηχανίας, όπου η αυτοκινητοβιομηχανία SEAT συνεργάστηκε με το INCUAL και τα κέντρα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για τη δημιουργία ενός μηχανισμού RPL για τους εργαζόμενους που απασχολούνται στη συναρμολόγηση, τη συντήρηση και την παραγωγή οχημάτων. Μέσω αυτής της διαδικασίας, οι εργαζόμενοι μπορούν να λάβουν επίσημα προσόντα με βάση την εργασιακή τους εμπειρία. Στα αποτελέσματα περιλαμβάνονται η μείωση κατά 20% του χρόνου πρόσληψης πιστοποιημένων μαθητευόμενων, οι βελτιωμένες μισθολογικές προοπτικές και η αυξημένη κινητικότητα του εργατικού δυναμικού στον τομέα της αυτοκινητοβιομηχανίας της ΕΕ.

Μια δεύτερη μελέτη περίπτωσης αναδεικνύει τον κλάδο της φιλοξενίας στη Χώρα των Βάσκων. Το Βασκικό Κέντρο Μαγειρικής έχει αναπτύξει μια διαδικασία RPL ειδικά σχεδιασμένη για επαγγελματίες της γαστρονομίας και της φιλοξενίας. Το σύστημα αυτό επιτρέπει σε σεφ, αρτοποιούς και άλλους εργαζόμενους στον τομέα της φιλοξενίας -πολλοί από τους οποίους έχουν αποκτήσει τις δεξιότητές τους ανεπίσημα ή μέσω μαθητείας- να επικυρώσουν την εμπειρία τους και να λάβουν επίσημα επαγγελματικά πιστοποιητικά. Ως αποτέλεσμα, η επαγγελματική κινητικότητα έχει βελτιωθεί σημαντικά και η δέσμευση των εργοδοτών στην κατάρτιση και την πιστοποίηση έχει αυξηθεί. Επιπλέον, η ενσωμάτωση με τα ευρωπαϊκά πλαίσια αναγνώρισης επέτρεψε στους πιστοποιημένους επαγγελματίες να έχουν πρόσβαση σε ευκαιρίες απασχόλησης σε όλες τις χώρες της ΕΕ.

1.3 Ιταλία: Εθνική επισκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL

Η Ιταλία έχει θεσπίσει ένα δομημένο και εξελισσόμενο κανονιστικό πλαίσιο για τη στήριξη της αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης (RPL) και της επικύρωσης της μη τυπικής και άτυπης μάθησης, ιδίως στο πλαίσιο της διπλής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (EEK). Το σύστημα αυτό βασίζεται σε διάφορα βασικά νομοθετικά μέτρα που αποσκοπούν στο να δώσουν τη δυνατότητα στα άτομα να

πιστοποιήσουν τις ικανότητές τους ανεξάρτητα από τον τρόπο και τον τόπο απόκτησής τους.

Το θεμέλιο του εθνικού συστήματος πιστοποίησης είναι το *νομοθετικό διάταγμα αριθ. 13/2013*, το οποίο ορίζει τους κανόνες και τα πρότυπα για τον προσδιορισμό, την επικύρωση και την πιστοποίηση των ικανοτήτων που αποκτήθηκαν εκτός της τυπικής εκπαίδευσης. Αυτό τέθηκε περαιτέρω σε λειτουργία με το *διυπουργικό διάταγμα του Ιουνίου 2015*, το οποίο διασφαλίζει την ευθυγράμμιση των περιφερειακών προσόντων με τα εθνικά πρότυπα και διευκολύνει την αναγνώρισή τους σε ολόκληρη τη χώρα. Για την ενίσχυση της εφαρμογής, οι *κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν στις 5 Ιανουαρίου 2021* -σε συνεργασία με βασικά υπουργεία όπως το Εργασίας, το Παιδείας, το Πανεπιστημίου και Έρευνας, το Δημόσιας Διοίκησης και το Οικονομίας και Οικονομικών- περιέγραψαν κανόνες για την παροχή υπηρεσιών RPL. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές υποστηρίζουν το δικαίωμα στη δια βίου μάθηση, όπως θεσπίστηκε με τον *νόμο αριθ. 92/2012*, και προωθούν τη διαλειτουργικότητα των φορέων απονομής στο πλαίσιο του Εθνικού Συστήματος Πιστοποίησης Ικανοτήτων.

Αυτό το νομοθετικό πλαίσιο έχει καθιερώσει μια ενιαία προσέγγιση για τον προσδιορισμό και την πιστοποίηση ικανοτήτων. Ενισχύει την ευελιξία του συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης και διασφαλίζει ότι η ΕΑΕ διαδραματίζει κρίσιμο ρόλο στην ενσωμάτωση των ατόμων στη διπλή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση, αναγνωρίζοντας τις υπάρχουσες δεξιότητές τους. Αν και η εθνική νομοθεσία παρέχει ένα ενιαίο πλαίσιο, η εφαρμογή είναι ευθύνη των περιφερειακών αρχών, γεγονός που οδηγεί σε διαφοροποίηση των εργαλείων και των μεθόδων υλοποίησης. Ως εκ τούτου, τα άτομα που επιδιώκουν την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης συνιστάται να συμβουλευονται τους τοπικούς παρόχους ΕΕΚ για τις διαδικασίες που αφορούν την εκάστοτε περιοχή.

Μεθοδολογία 1: Ατομική αξιολόγηση ικανοτήτων - Η μεθοδολογία αυτή επικεντρώνεται στην αξιολόγηση ικανοτήτων που αποκτήθηκαν με τυπικά, μη τυπικά και άτυπα μέσα. Τα άτομα τεκμηριώνουν τις προηγούμενες μαθησιακές τους εμπειρίες μέσω ενός δομημένου χαρτοφυλακίου, το οποίο μπορεί να περιλαμβάνει βιογραφικά σημειώματα, πιστοποιητικά, δείγματα εργασίας και συστατικές επιστολές. Οι αξιολογητές αξιολογούν αυτά τα χαρτοφυλάκια και μπορεί να διεξάγουν συνεντεύξεις ή πρακτικές εξετάσεις. Σε περίπτωση επιτυχίας, τα άτομα λαμβάνουν επίσημη αναγνώριση των ικανοτήτων τους, η οποία μπορεί να οδηγήσει

σε μερικούς ή πλήρεις τίτλους σπουδών. Το Υπουργείο Παιδείας και το Υπουργείο Εργασίας καθορίζουν τις γενικές κατευθυντήριες γραμμές, ενώ οι περιφερειακές κυβερνήσεις και τα διαπιστευμένα εκπαιδευτικά ιδρύματα διεξάγουν τις αξιολογήσεις.

Μεθοδολογία 2: Αξιολόγηση χαρτοφυλακίου - Η αξιολόγηση χαρτοφυλακίου δίνει έμφαση στην ανάπτυξη ενός λεπτομερούς αρχείου μαθησιακών επιτευγμάτων για την υποστήριξη της εισόδου σε προγράμματα ΕΕΚ ή τη χορήγηση πιστωτικών μονάδων στο πλαίσιο της Διπλής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Τα χαρτοφυλάκια περιλαμβάνουν συνήθως προσωπικές δηλώσεις, πιστοποιητικά, εργασίες έργου και αναστοχαστικές αναφορές που αποδεικνύουν τα μαθησιακά αποτελέσματα. Οι αξιολογητές αξιολογούν τα χαρτοφυλάκια ως προς τη συνάφεια και το επίπεδο ικανοτήτων. Η μεθοδολογία αυτή εφαρμόζεται από τις περιφερειακές αρχές και τους διαπιστευμένους παρόχους κατάρτισης, με πιθανή συμμετοχή κλαδικών φορέων για να εξασφαλιστεί η ευθυγράμμιση με τα πρότυπα του κλάδου.

Μεθοδολογία 3: Εξετάσεις επάρκειας - Όταν τα αποδεικτικά έγγραφα δεν επαρκούν ή απαιτείται πρόσθετη επαλήθευση -ιδιαίτερα σε ρυθμιζόμενα επαγγέλματα- χρησιμοποιούνται εξετάσεις επάρκειας. Οι υποψήφιοι υποβάλλονται σε γραπτές, προφορικές ή πρακτικές εξετάσεις ευθυγραμμισμένες με τα εθνικά πρότυπα προσόντων. Οι εξετάσεις αυτές αναπτύσσονται και χορηγούνται από επαγγελματικές ενώσεις και φορείς πιστοποίησης, με την εποπτεία των ρυθμιστικών φορέων και την υποστήριξη των παρόχων κατάρτισης.

Μελέτη περίπτωσης 1: Πανεπιστήμιο Roma Tre και το Εθνικό Φόρουμ του Τρίτου Τομέα

Αυτή η ερευνητική πρωτοβουλία διερεύνησε τις στρατηγικές ικανότητες των στελεχών στο πλαίσιο του Εθνικού Φόρουμ του Τρίτου Τομέα και προσδιόρισε τις καλύτερες μεθόδους για την ενίσχυση και την επικύρωσή τους. Χρησιμοποιώντας μια ερευνητική προσέγγιση δράσης, η μελέτη εφάρμοσε ένα χαρτοφυλάκιο δεξιοτήτων και αυτοβιογραφικά εργαλεία σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ΕΕ. Τα ευρήματα υπογράμμισαν τη σημασία των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για την καθοδήγηση των συμμετεχόντων μέσω της διαδικασίας αναγνώρισης, επικύρωσης και πιστοποίησης (IVC). Η μελέτη αποκάλυψε επίσης ότι οι μη γνωστικές ικανότητες κυριαρχούσαν στα σύνολα δεξιοτήτων των διευθυντών,

υπογραμμίζοντας την ανάγκη για μια πολιτισμική αλλαγή στις πρακτικές κατάρτισης και αξιολόγησης.

Μελέτη περίπτωσης 2: Κέντρο Δια Βίου Μάθησης (CAP), Πανεπιστήμιο του Μπάρι

Η πρωτοβουλία αυτή, που ξεκίνησε πιλοτικά το 2015, υποστηρίζει τη δια βίου μάθηση μεταξύ των φοιτητών του πανεπιστημίου -ιδίως των αλλοδαπών και των προσφύγων- προσφέροντας υπηρεσίες αναγνώρισης της μάθησης που αποκτήθηκε στο εξωτερικό. Η υπηρεσία περιλαμβάνει την αξιολόγηση των κοινωνικών δεξιοτήτων, την αναγνώριση μη τεκμηριωμένων προσόντων και τη μετατροπή της βιωματικής μάθησης σε ακαδημαϊκές μονάδες. Η διαδικασία επικεντρώνεται γύρω από την ιστορία της ζωής του ατόμου και ενσωματώνει στοιχεία από το πανεπιστημιακό σύστημα και το σύστημα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης της περιφέρειας της Απουλίας. Το έχει οδηγήσει στην ενίσχυση της απασχολησιμότητας, στην κοινωνική ένταξη και στην ανάπτυξη επιχειρησιακών πρωτοκόλλων για την παροχή υπηρεσιών RPL.

Μελέτη περίπτωσης 3: "Competenze Migranti in Toscana" (COMMIT)

Το έργο αυτό, που ολοκληρώθηκε τον Δεκέμβριο του 2021 και χρηματοδοτήθηκε από το Ταμείο Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης (FAMI), επικεντρώθηκε στη βελτίωση της απασχολησιμότητας των υπηκόων τρίτων χωρών στην Τοσκάνη. Οι εταίροι περιλάμβαναν περιφερειακά γραφεία απασχόλησης, δήμους και κοινωνικές επιχειρήσεις. Το έργο έδωσε έμφαση στη διαφάνεια των δεξιοτήτων, στην αναγνώριση των προσόντων των μεταναστών και στην ένταξη σε επαγγελματικά δίκτυα. Λειτουργήσε σε δύο επίπεδα: δημιουργία ενός ολοκληρωμένου δικτύου υπηρεσιών και πιλοτική εφαρμογή καινοτόμων μεθόδων επικύρωσης ικανοτήτων. Οι θεσμοθετημένες υπηρεσίες IVC για τους μετανάστες συνεχίστηκαν μέχρι το τέλος του 2022.

1.4 Ελλάδα: Εθνική επισκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL

Στην Ελλάδα, την ευθύνη για την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης (RPL) έχει ο Εθνικός Οργανισμός Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ). Ο ΕΟΠΠΕΠ είναι η κεντρική αρχή που εποπτεύει τις διαδικασίες πιστοποίησης των προσόντων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αποκτήθηκαν μέσω μη τυπικών και άτυπων πλαισίων μάθησης. Το ελληνικό πλαίσιο ΕΠΕΑΕΚ υποστηρίζεται από το Ελληνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠΠ), το οποίο είναι

ευθυγραμμισμένο με το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠΠ). Η ευθυγράμμιση αυτή διασφαλίζει ότι οι ικανότητες αξιολογούνται και αναγνωρίζονται ανεξάρτητα από το πλαίσιο στο οποίο αποκτήθηκαν, προωθώντας τη συγκρισιμότητα και τη διαφάνεια στον ευρωπαϊκό χώρο εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Επί του παρόντος, η εφαρμογή του RPL στην Ελλάδα επικεντρώνεται κυρίως σε δύο τομείς:

- Πιστοποίηση της μη τυπικής επαγγελματικής κατάρτισης, ιδίως μέσω των προγραμμάτων ΙΕΚ (Ίνστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης).
- Εκπαίδευση ενηλίκων και πρωτοβουλίες εκπαίδευσης δεύτερης ευκαιρίας με στόχο την ενίσχυση των προσόντων και της απασχολησιμότητας των ενηλίκων εκπαιδευομένων.

Η μεθοδολογία που ακολουθείται σε αυτά τα πλαίσια περιλαμβάνει γενικά:

- Υποβολή τεκμηρίωσης, όπως αρχεία εργασιακής εμπειρίας, χαρτοφυλάκια ή πιστοποιητικά κατάρτισης,
- Προφορικές ή γραπτές αξιολογήσεις ή πρακτικές επιδείξεις ικανοτήτων,
- Αντιστοίχιση και ευθυγράμμιση των επιδεικνυόμενων δεξιοτήτων με τα επαγγελματικά προφίλ που παρατίθενται στον εθνικό κατάλογο προσόντων.

Ωστόσο, στο πλαίσιο της Δυϊκής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης (Dual VET), δεν υπάρχει επί του παρόντος συγκεκριμένη ή τυποποιημένη εθνική μεθοδολογία για την RPL. Ενώ η εμπειρία στο χώρο εργασίας μπορεί να συμβάλλει άτυπα στη μαθησιακή διαδικασία, δεν υπάρχει κωδικοποιημένος, διαφανής μηχανισμός που να επιτρέπει την επικύρωση και αναγνώριση της άτυπης ή βιωματικής μάθησης προς την κατεύθυνση των τυπικών προσόντων ή των διαδρομών εξέλιξης στο πλαίσιο της Διπλής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης. Αυτό αποτελεί σημαντικό περιορισμό για τους εκπαιδευόμενους που διαθέτουν σημαντική προηγούμενη εμπειρία, αλλά παρόλα αυτά απαιτείται να ολοκληρώσουν το πλήρες πρόγραμμα σπουδών από την αρχή.

Για παράδειγμα, στο "Μεταπτυχιακό Έτος Μαθητείας - Μαθητεία" που ακολουθεί την ολοκλήρωση των προγραμμάτων ΙΕΚ, δεν υπάρχει κανένα καθιερωμένο σύστημα αναγνώρισης προηγούμενης άτυπης εργασιακής εμπειρίας ή ικανοτήτων που αποκτήθηκαν μέσω εθελοντισμού. Κατά συνέπεια, τα άτομα που εισέρχονται σε

προγράμματα Διπλής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης -παρά το γεγονός ότι διαθέτουν ήδη συναφείς ικανότητες- δεν μπορούν να επωφεληθούν από τη δομημένη αναγνώριση, με αποτέλεσμα την αναποτελεσματικότητα τόσο του χρόνου όσο και των μαθησιακών αποτελεσμάτων.

Μελέτες περίπτωσης

Παρόλο που η Ελλάδα δεν διαθέτει ακόμη ένα θεσμοθετημένο και εθνικό σύστημα RPL ενσωματωμένο στη Διπλή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση, ορισμένες πιλοτικές πρωτοβουλίες και κλαδικές εφαρμογές που συντονίζονται από τον ΕΟΠΠΕΠ καταδεικνύουν τη δυνατότητα ευρύτερης εφαρμογής.

Μια από τις πιο αξιοσημείωτες εφαρμογές της Προηγούμενης Μάθησης (RPL) ήταν η πιστοποίηση των εκπαιδευτών ενηλίκων που δραστηριοποιούνται σε Κέντρα Δια Βίου Μάθησης. Επαγγελματίες με εκτεταμένη εμπειρία στη μη τυπική εκπαίδευση - όπως εκπαιδευτές που συνδέονται με ΜΚΟ, ΙΕΚ ή άλλα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και εκπαίδευσης ενηλίκων - μπορούν να επιδιώξουν επίσημη πιστοποίηση της διδακτικής τους επάρκειας μέσω μιας δομημένης διαδικασίας RPL. Η διαδικασία αυτή περιλαμβάνει:

- Υποβολή χαρτοφυλακίων που τεκμηριώνουν τη διδακτική εμπειρία,
- Συμμετοχή σε δομημένες συνεντεύξεις και δραστηριότητες αξιολόγησης βάσει προσομοίωσης,
- Αξιολόγηση με βάση την ευθυγράμμιση με το εθνικό επαγγελματικό προφίλ για τους εκπαιδευτές ενηλίκων.

Η περίπτωση αυτή καταδεικνύει ένα επιτυχημένο μοντέλο για την επικύρωση μη τυπικών και άτυπων ικανοτήτων και προσφέρει μια επεκτάσιμη προσέγγιση για ευρύτερη εφαρμογή σε άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένης της δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

1.5 Ιρλανδία: Εθνική επισκόπηση των πολιτικών και πρακτικών RPL

Η Ιρλανδία έχει θεσπίσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης (RPL) που λειτουργεί τόσο στον τομέα της περαιτέρω όσο και στον τομέα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης. Το πλαίσιο αυτό βασίζεται σε εθνικές αρχές και επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές που

προωθούν την προσβασιμότητα, τη συνέπεια και τη διασφάλιση της ποιότητας στην αξιολόγηση και την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης. Δύο βασικές μεθοδολογίες καθορίζουν τη δομή της πρακτικής RPL στην Ιρλανδία: η επίσημη προσέγγιση που βασίζεται στην πολιτική και διέπεται από την Quality and Qualifications Ireland (QQI), και οι πρωτοβουλίες που καθοδηγούνται από τους επαγγελματίες και συντονίζονται από το RPL Practitioner Network.

Μεθοδολογία 1: Αρχές και επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές για την αναγνώριση της προηγούμενης μάθησης στην περαιτέρω και ανώτερη εκπαίδευση και κατάρτιση

Στόχος και πεδίο εφαρμογής:

Η παρούσα μεθοδολογία βασίζεται στις αρχές και τις επιχειρησιακές κατευθυντήριες γραμμές που αναπτύχθηκαν από την Εθνική Αρχή Προσόντων της Ιρλανδίας (NQAI), μετά από εκτεταμένες διαβουλεύσεις με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές ενσωματώνονται στις εθνικές πολιτικές για την πρόσβαση, τη μεταφορά και την πρόοδο στην περαιτέρω και τριτοβάθμια εκπαίδευση και κατάρτιση. Πρωταρχικός στόχος είναι να διασφαλιστεί ότι οι προηγούμενες τυπικές, μη τυπικές και άτυπες μαθησιακές εμπειρίες των εκπαιδευομένων μπορούν να αξιολογηθούν δίκαια και να αναγνωριστούν επίσημα.

Εφαρμογή:

Η εφαρμογή αυτών των κατευθυντήριων γραμμών διευθύνεται από την Quality and Qualifications Ireland (QQI), τον εθνικό φορέα που είναι υπεύθυνος για τα προσόντα και τη διασφάλιση της ποιότητας. Η QQI συνεργάζεται με τους φορείς απονομής τίτλων στην περαιτέρω και τριτοβάθμια εκπαίδευση για την αντιμετώπιση των λειτουργικών προκλήσεων, των διαδικασιών εφαρμογής και των πόρων που απαιτούνται για την πλήρη ενσωμάτωση των πρακτικών RPL σε όλα τα ιδρύματα. Αυτό περιλαμβάνει την προώθηση της συνεπούς εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών και τη διασφάλιση της ετοιμότητας των ιδρυμάτων για την ενσωμάτωση της RPL.

Υπεύθυνος(-οι) φορέας(-είς): Ο υπεύθυνος(-οι) φορέας(-είς):

- Ιρλανδίας (QQI)

Μεθοδολογία 2: Το δίκτυο επαγγελματιών RPL

Στόχος και πεδίο εφαρμογής:

Ιδρύθηκε το 2015, το RPL Practitioner Network Ireland είναι μια εθελοντική πρωτοβουλία που καθοδηγείται από επαγγελματίες και συγκεντρώνει επαγγελματίες που ασχολούνται με το RPL από διαφορετικά υπόβαθρα, όπως η διασφάλιση ποιότητας, η εκπαιδευτική πολιτική, οι ανθρώπινοι πόροι και ο επαγγελματικός προσανατολισμός. Το δίκτυο επιδιώκει να παρέχει μια ενιαία φωνή επαγγελματιών, να ενισχύει μια κοινότητα πρακτικών, να προωθεί καλές πρακτικές με βάση τόσο εθνικές όσο και διεθνείς προοπτικές και να ενημερώνει για τη συνεχή ανάπτυξη πολιτικής.

Εφαρμογή:

Το δίκτυο είναι ένα από τα σημαντικότερα δίκτυα για την καταπολέμηση της διαφθοράς:

Οι δραστηριότητες του Δικτύου Πρακτικών RPL οργανώνονται γύρω από τέσσερις βασικούς πυλώνες:

1. Δικτύωση: Το δίκτυο διευκολύνει τις διασυνδέσεις μεταξύ των επαγγελματιών της ΕΑΕ, επιτρέποντας την ανταλλαγή εμπειριών και την οικοδόμηση σχέσεων σε διάφορους τομείς.
2. Κοινότητα πρακτικής: Τα μέλη συνεργάζονται ενεργά για την ανταλλαγή γνώσεων, την εφαρμογή τους στα ιδρύματά τους και τη συλλογική διαμόρφωση του μέλλοντος της εφαρμογής της RPL.
3. Ευαισθητοποίηση: Το δίκτυο υπερασπίζεται τον προσωπικό, κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο της RPL μέσω της διάδοσης της γνώσης και της αφήγησης ιστοριών υπό την καθοδήγηση των επαγγελματιών.
4. Συμβολή στην πολιτική: Παρέχοντας μια πλατφόρμα διαλόγου, το δίκτυο συμβάλλει στις τοπικές, εθνικές και διεθνείς συζητήσεις πολιτικής για την ΕΑΕ.

Υπεύθυνος(-οι) φορέας(-είς):

Αν και το δίκτυο λειτουργεί ανεξάρτητα, υποστηρίζεται από διάφορους βασικούς φορείς της ιρλανδικής εκπαίδευσης, μεταξύ των οποίων:

- Εκπαιδευτικά και εκπαιδευτικά συμβούλια της Ιρλανδίας (ETBI)
- Ιρλανδική Ένωση Πανεπιστημίων (IUA)
- Ινστιτούτα Τεχνολογίας της Ιρλανδίας (IOTI)
- Εθνικό Κέντρο για τον Προσανατολισμό στην Εκπαίδευση (NCGE)
- Εθνικό φόρουμ για τη διδασκαλία και τη μάθηση (NFTL)
- Ποιότητα και Προσόντα Ιρλανδίας (QQI)

2. Κριτήρια αξιολόγησης και προκλήσεις στην εφαρμογή της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

2.1 Τουρκία: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής

Κριτήρια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Το σύστημα αναγνώρισης προηγούμενης μάθησης (RPL) στην Τουρκία χρησιμοποιεί μια σειρά αυστηρών και δομημένων κριτηρίων αξιολόγησης για να διασφαλίσει την αξιοπιστία, τη δικαιοσύνη και την ευθυγράμμιση με τα εθνικά πλαίσια προσόντων. Πρώτα απ' όλα, όλες οι αξιολογήσεις ευθυγραμμίζονται με τα εθνικά επαγγελματικά πρότυπα (NOS) και τα εθνικά προσόντα (NQ), όπως έχουν εγκριθεί από την Αρχή Επαγγελματικών Προσόντων (Mesleki Yeterlilik Kurumu - MYK). Αυτή η ευθυγράμμιση εγγυάται τη συνοχή σε όλες τις αξιολογήσεις και διασφαλίζει τη συνάφεια των πιστοποιημένων ικανοτήτων με την αγορά εργασίας και τους εθνικούς εκπαιδευτικούς στόχους.

Η επαλήθευση των μαθησιακών αποτελεσμάτων είναι μια άλλη κρίσιμη διάσταση της διαδικασίας αξιολόγησης. Οι υποψήφιοι πρέπει να υποβάλουν ένα ολοκληρωμένο σύνολο εγγράφων που μπορεί να περιλαμβάνει εκπαιδευτικά διπλώματα, πιστοποιητικά προσόντων που έχουν εκδοθεί από το MYK, ιστορικό απασχόλησης και επίσημα αρχεία από το Ίδρυμα Κοινωνικής Ασφάλισης (SGK). Τα έγγραφα αυτά υποβάλλονται σε ενδεδειγμένη επικύρωση μέσω των εθνικών ηλεκτρονικών συστημάτων της Τουρκίας, όπως το e-Devlet και οι βάσεις δεδομένων SGK, ενισχύοντας την αξιοπιστία και την ιχνηλασιμότητα της διαδικασίας αναγνώρισης.

Οι μέθοδοι αξιολόγησης είναι δομημένες και τυποποιημένες. Οι θεωρητικές αξιολογήσεις αποτελούνται από 50 ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής που χορηγούνται ηλεκτρονικά σε μια συνεδρία διάρκειας 80 λεπτών. Οι πρακτικές

αξιολογήσεις απαιτούν από τους αιτούντες να επιδείξουν τις σχετικές δεξιότητες, οι οποίες καταγράφονται συνεχώς μέσω βίντεο και αρχειοθετούνται για τουλάχιστον ένα έτος. Η επικύρωση των ικανοτήτων βασίζεται σε συνδυασμένη βαθμολογία, με στάθμιση 40% από τις θεωρητικές εξετάσεις και 60% από την πρακτική αξιολόγηση. Οι υποψήφιοι πρέπει να συγκεντρώσουν τουλάχιστον 50 βαθμούς για να επιτύχουν, διασφαλίζοντας ότι τόσο οι γνωστικές όσο και οι εφαρμοσμένες ικανότητες αξιολογούνται επαρκώς.

Η διαφάνεια και η λογοδοσία ενσωματώνονται στο σύστημα. Οι υποψήφιοι μπορούν να ασκήσουν έφεση κατά των αποτελεσμάτων της πρακτικής αξιολόγησης εντός πέντε εργάσιμων ημερών από την ανακοίνωσή τους. Σε αυτές τις περιπτώσεις, μια ανεξάρτητη επιτροπή αξιολόγησης εξετάζει τα καταγεγραμμένα αποδεικτικά βίντεο για να διασφαλίσει την αντικειμενικότητα. Επιπλέον, η διαθεσιμότητα των εξετάσεων έξι φορές το χρόνο - Φεβρουάριο, Απρίλιο, Ιούνιο, Αύγουστο, Οκτώβριο και Δεκέμβριο - εξασφαλίζει τακτική και ισότιμη πρόσβαση στις ευκαιρίες πιστοποίησης.

Οι μηχανισμοί ισοδυναμίας και αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων υποστηρίζουν περαιτέρω τη συμμετοχικότητα και την ευελιξία του συστήματος. Η προηγούμενη επαγγελματική μάθηση εξισώνεται με τη χρήση τυποποιημένης μετατροπής: 160 ώρες μάθησης θεωρούνται ισοδύναμες με έναν μήνα επαγγελματικής εμπειρίας. Επιπλέον, η μερική ολοκλήρωση της τυπικής επαγγελματικής εκπαίδευσης αναγνωρίζεται με τη μείωση της απαιτούμενης εργασιακής εμπειρίας - έξι μήνες ανά ολοκληρωμένο εξάμηνο και ένα έτος ανά ολοκληρωμένο ακαδημαϊκό έτος - καθιστώντας το σύστημα πιο ευέλικτο στο εκπαιδευτικό υπόβαθρο των εκπαιδευομένων.

Προκλήσεις και λύσεις στην εφαρμογή της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Παρά το ισχυρό ρυθμιστικό και διαδικαστικό πλαίσιο του συστήματος, εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές προκλήσεις στην εφαρμογή του RPL στην Τουρκία.

Η πρώτη σημαντική πρόκληση είναι η ανεπαρκής ευαισθητοποίηση και ενημέρωση του πληθυσμού-στόχου. Πολλά άτομα που είναι επιλέξιμα για ΕΠΕ εξακολουθούν να μην γνωρίζουν τις διαθέσιμες ευκαιρίες, τα συγκεκριμένα κριτήρια επιλεξιμότητας, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και τις διαδικασίες υποβολής αιτήσεων. Αυτό το

κενό πληροφόρησης περιορίζει τη συμμετοχή, μειώνοντας έτσι τη δυνατότητα του RPL να υποστηρίξει την επίσημη πιστοποίηση και την ένταξη στην αγορά εργασίας. Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, συνιστάται στην Türkiye να εφαρμόσει πανελλαδικές, στοχευμένες εκστρατείες ενημέρωσης. Αυτές θα πρέπει να αξιοποιήσουν ένα μείγμα καναλιών επικοινωνίας, συμπεριλαμβανομένων των ψηφιακών μέσων ενημέρωσης, των κοινωνικών δικτύων, των επαγγελματικών σχολών, των γραφείων ευρέσεως εργασίας και των επαγγελματικών επιμελητηρίων. Η καθιέρωση προσβάσιμων και φιλικών προς τον χρήστη πληροφοριακών πόρων - παράλληλα με τακτικές εκδηλώσεις και εργαστήρια ευαισθητοποίησης - θα βελτιώνει σημαντικά την εμπλοκή και την ενημερωμένη συμμετοχή.

Μια δεύτερη πρόκληση αφορά την πολυπλοκότητα και τη διάρκεια των διαδικασιών τεκμηρίωσης. Η διαδικασία υποβολής αιτήσεων απαιτεί εκτενή και συχνά λεπτομερή τεκμηρίωση, συμπεριλαμβανομένων επαληθευμένων ιστορικών απασχόλησης και πολλαπλών πιστοποιητικών. Αυτή η πολυπλοκότητα μπορεί να δημιουργήσει διοικητικό φόρτο και να λειτουργήσει αποτρεπτικά για τους δυνητικούς αιτούντες. Για να αμβλυνθεί αυτό το ζήτημα, προτείνεται η ανάπτυξη μιας κεντρικής ψηφιακής πλατφόρμας υποβολής αιτήσεων. Μια τέτοια πλατφόρμα θα παρέχει σαφή, βήμα προς βήμα καθοδήγηση για τους αιτούντες και θα επιτρέπει την εξορθολογισμένη ενσωμάτωση με εθνικές βάσεις δεδομένων όπως η e-Devlet και η SGK, απλοποιώντας σημαντικά τη διαδικασία επαλήθευσης και υποβολής.

2.2 Ισπανία: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής

Κριτήρια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Η Ισπανία έχει αναπτύξει ένα ισχυρό πλαίσιο για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης (RPL) με την εφαρμογή μιας σειράς σαφώς καθορισμένων κριτηρίων. Σε αυτά περιλαμβάνονται ο αριθμός των ατόμων που αποκτούν επίσημα προσόντα μέσω των διαδρομών RPL, τα συγκριτικά ποσοστά απασχόλησης μεταξύ των αποφοίτων RPL και των εργαζομένων χωρίς RPL, η ανατροφοδότηση του κλάδου σχετικά με τη συνάφεια των αναγνωρισμένων ικανοτήτων και η αποτελεσματικότητα της διαδικασίας από την άποψη του χρόνου που απαιτείται για την απόκτηση προσόντων. Επιπλέον, παρακολουθούνται επίσης τα επίπεδα ικανοποίησης τόσο των εργοδοτών όσο και

των συμμετεχόντων, ώστε να διασφαλίζεται η ανταπόκριση στις ανάγκες των ενδιαφερομένων μερών.

Αυτά τα κριτήρια αξιολόγησης χρησιμεύουν για τη διασφάλιση της διαφάνειας, της δικαιοσύνης και της αξιοπιστίας σε όλη τη διαδικασία αναγνώρισης. Με την ευθυγράμμιση με τα ευρωπαϊκά πρότυπα ποιότητας - συγκεκριμένα τα EQAVET και ECVET - η Ισπανία ενισχύει τη διεθνή αποδοχή και συγκρισιμότητα των μηχανισμών RPL της. Η χρήση αμερόληπτων αξιολογητών τρίτων, συμπεριλαμβανομένου του Instituto Nacional de las Cualificaciones (INCUAL) και των τομεακών επιτροπών, ενισχύει περαιτέρω την αντικειμενικότητα και την εγκυρότητα των αποτελεσμάτων. Πρακτικά, οι μεθοδολογίες αυτές επέτρεψαν μετρήσιμες βελτιώσεις στις επιδόσεις στην αγορά εργασίας για τους αποφοίτους που επωφελούνται από το RPL.

Το σύστημα RPL της Ισπανίας υποστηρίζεται από μια ολοκληρωμένη νομική βάση, κυρίως το βασιλικό διάταγμα 1224/2009, το οποίο επιτρέπει την επικύρωση των επαγγελματικών ικανοτήτων που αποκτήθηκαν εκτός της τυπικής εκπαίδευσης. Η ενσωμάτωσή του τόσο στα εθνικά όσο και στα ευρωπαϊκά πλαίσια προσόντων υποστηρίζει την κινητικότητα και τη δια βίου μάθηση. Η εφαρμογή σε συγκεκριμένους κλάδους, ιδίως σε βιομηχανίες όπως η αυτοκινητοβιομηχανία και η φιλοξενία, αποδεικνύει περαιτέρω την προσαρμοστικότητα και τη σημασία του συστήματος.

Προκλήσεις και λύσεις στην εφαρμογή της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Εξακολουθούν να υφίστανται διάφοροι περιορισμοί. Η διαδικασία RPL στην Ισπανία παραμένει διοικητικά επαχθής και χρονοβόρα, γεγονός που αποθαρρύνει την ευρεία συμμετοχή. Επιπλέον, η έλλειψη ψηφιακής ενσωμάτωσης σε πολλές περιφέρειες έχει ως αποτέλεσμα την εξάρτηση από προσωπικές διαδικασίες, περιορίζοντας την προσβασιμότητα. Οι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) συχνά δεν διαθέτουν την ευαισθητοποίηση, την οικονομική ικανότητα ή τη θεσμική υποστήριξη για να διευκολύνουν τη συμμετοχή των εργαζομένων στις διαδικασίες RPL.

Έχουν εντοπιστεί τρεις πρωταρχικές προκλήσεις:

1. Διοικητική πολυπλοκότητα

Οι αιτούντες αντιμετωπίζουν συχνά μια δυσκίνητη και χρονοβόρα διαδικασία τεκμηρίωσης, καθιστώντας την πορεία RPL απρόσιτη για πολλούς, ιδίως για εκείνους που δεν διαθέτουν καθοδήγηση ή θεσμική υποστήριξη.

2. Χαμηλή ευαισθητοποίηση και συμμετοχή

Πολλοί εργαζόμενοι και εργοδότες δεν είναι εξοικειωμένοι με τα οφέλη και τη διαθεσιμότητα του RPL. Αυτή η έλλειψη αναγνωρισιμότητας συμβάλλει στη χαμηλή συμμετοχή, ιδίως μεταξύ των ΜΜΕ, οι οποίες είναι λιγότερο πιθανό να επενδύσουν στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων των εργαζομένων χωρίς κίνητρα.

3. Έλλειψη ψηφιακής ενσωμάτωσης

Η επικράτηση των συστημάτων υποβολής αιτήσεων και αξιολόγησης σε χαρτί δημιουργεί εμπόδια στην αποτελεσματικότητα και την επεκτασιμότητα. Λίγα ψηφιακά εργαλεία υποστηρίζουν επί του παρόντος την εξ αποστάσεως ή επιγραμμική επικύρωση, εμποδίζοντας την ευρύτερη υιοθέτηση.

Οι προκλήσεις αυτές επιδεινώνονται από ευρύτερους κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες. Η περιορισμένη δέσμευση των εργοδοτών, ιδίως μεταξύ των ΜΜΕ, οφείλεται στην έλλειψη οικονομικών κινήτρων και διαρθρωτικής υποστήριξης. Τα οικονομικά εμπόδια μπορεί να αποτρέψουν τα άτομα από το να επιδιώξουν την πιστοποίηση, ιδίως ελλείψει κρατικά επιδοτούμενων επιλογών. Επιπλέον, η ακαμψία ορισμένων τομέων της αγοράς εργασίας μειώνει την πρακτική αξία των πιστοποιήσεων RPL, περιορίζοντας τον αντίκτυπό τους στην επαγγελματική κινητικότητα.

Για την αντιμετώπιση αυτών των συστημικών ζητημάτων, έχει προταθεί μια σειρά στρατηγικών λύσεων:

- **Ψηφιοποίηση της διαδικασίας RPL:** Η ανάπτυξη ολοκληρωμένων ηλεκτρονικών πλατφορμών για την εξ αποστάσεως υποβολή αιτήσεων και δικαιολογητικών θα μπορούσε να βελτιώσει σημαντικά την εμπειρία και την εμπέλεια των χρηστών.
- **Οικονομικά κίνητρα για τους εργοδότες:** Η προσφορά επιδοτήσεων ή φορολογικών πλεονεκτημάτων σε ΜΜΕ που υποστηρίζουν ενεργά την επιμόρφωση των εργαζομένων μέσω RPL θα αύξανε τη θεσμική δέσμευση.

- **Εκστρατείες ευαισθητοποίησης:** Η δρομολόγηση συντονισμένων εθνικών πρωτοβουλιών προβολής που θα απευθύνονταν τόσο στους εργαζόμενους όσο και στους εργοδότες θα ενίσχυε την ευαισθητοποίηση και θα αύξανε την αξιοποίηση των ευκαιριών RPL.

Συμπερασματικά, το σύστημα RPL της Ισπανίας υποστηρίζεται από ισχυρή πολιτική και νομική υποδομή. Ωστόσο, για την πλήρη αξιοποίηση των δυνατοτήτων του, απαιτούνται στοχευμένες μεταρρυθμίσεις όσον αφορά την προσβασιμότητα, την ψηφιακή υποδομή και τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων. Η αξιοποίηση επιτυχημένων πρακτικών από χώρες όπως η Φινλανδία θα μπορούσε να ενισχύσει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα, τη συμμετοχικότητα και τον αντίκτυπο του συστήματος.

2.3 Ιταλία: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής

Κριτήρια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Η Ιταλία έχει υιοθετήσει ένα δομημένο πλαίσιο αξιολόγησης για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μεθοδολογιών αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης (RPL), ιδίως στο πλαίσιο του διπλού συστήματος επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ). Η προσέγγιση της χώρας εδράζεται στην ευθυγράμμιση με το Ιταλικό Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (QNQ) και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (EQF), εξασφαλίζοντας διαφάνεια και τυποποίηση σε όλες τις περιφέρειες. Οι περιφερειακές επιτροπές επικύρωσης είναι υπεύθυνες να διασφαλίζουν ότι όλες οι αξιολογήσεις RPL συμμορφώνονται με τις εθνικές και περιφερειακές κατευθυντήριες γραμμές, προωθώντας τη συνοχή και την αξιοπιστία στην επικύρωση των ικανοτήτων.

Η διαδικασία αξιολόγησης έχει σχεδιαστεί για να διασφαλίζει τόσο την εγκυρότητα όσο και την αξιοπιστία. Χρησιμοποιείται μια ποικιλία εργαλείων αξιολόγησης - συμπεριλαμβανομένων αξιολογήσεων χαρτοφυλακίου, πρακτικών επιδείξεων και δομημένων συνεντεύξεων- για την παραγωγή ολοκληρωμένων αξιολογήσεων. Πιστοποιημένοι αξιολογητές συμμετέχουν στη διαδικασία για να διασφαλιστεί η αντικειμενικότητα και η δικαιοσύνη. Η Ιταλία δίνει μεγάλη έμφαση στην ευθυγράμμιση των αναγνωρισμένων ικανοτήτων με τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας, εμπλέκοντας κλαδικούς φορείς, εργοδότες και συνδικάτα στη

διαμόρφωση και αναθεώρηση των προτύπων RPL. Τα πρότυπα αυτά επικαιροποιούνται περιοδικά ώστε να αντικατοπτρίζουν τις εξελισσόμενες οικονομικές και τεχνολογικές ανάγκες.

Η προσβασιμότητα και η συμμετοχικότητα αποτελούν επίσης βασικές προτεραιότητες του ιταλικού συστήματος RPL. Ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις μειονεκτούσες ομάδες, όπως οι άνεργοι, οι μετανάστες και οι εργαζόμενοι με χαμηλή ειδίκευση. Έχουν εισαχθεί ψηφιακά εργαλεία για την απλούστευση και τον εξορθολογισμό της διαδικασίας υποβολής αιτήσεων και αξιολόγησης, εξασφαλίζοντας ευρύτερη εμβέλεια και αποτελεσματικότητα. Τα δεδομένα που συλλέγονται μέσω των πρακτικών RPL χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση των ποσοστών απασχόλησης και της επαγγελματικής εξέλιξης των αποφοίτων RPL, και αυτά ενσωματώνονται σε εθνικά και περιφερειακά παρατηρητήρια της αγοράς εργασίας, όπως το Εθνικό Ινστιτούτο Ανάλυσης Δημόσιας Πολιτικής (INAPP).

Τα παρατηρούμενα αποτελέσματα αυτού του πλαισίου είναι σημαντικά. Το RPL έχει αυξήσει την απασχολησιμότητα συμβάλλοντας σε υψηλότερα ποσοστά τοποθέτησης σε θέσεις εργασίας μεταξύ των ατόμων των οποίων η προηγούμενη μάθηση έχει αναγνωριστεί επίσημα. Αυτό ευθυγραμμίζεται με νομοθετικές προσπάθειες όπως το νομοθετικό διάταγμα αριθ. 13/2013, το οποίο θέτει γενικούς κανόνες για τον προσδιορισμό και την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης. Το RPL έχει επίσης ενισχύσει την κινητικότητα σταδιοδρομίας, επιτρέποντας τις μεταβάσεις μεταξύ τομέων και προωθώντας την ευρύτερη πρόσβαση σε ευκαιρίες απασχόλησης. Επιπλέον, η συμμετοχή των εταιρειών στην επικύρωση των ικανοτήτων έχει βελτιωθεί, ενισχύοντας τη συνεργασία μεταξύ της εκπαίδευσης και της βιομηχανίας. Με την επίσημη αναγνώριση της μάθησης που αποκτήθηκε εκτός των παραδοσιακών πλαισίων, η Ιταλία ενίσχυσε την αξιοπιστία των μη τυπικών και άτυπων μαθησιακών διαδρομών.

Προκλήσεις και λύσεις στην εφαρμογή της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Παρά τις επιτυχίες αυτές, εξακολουθούν να υπάρχουν αρκετές προκλήσεις. Μία από τις σημαντικότερες είναι η έλλειψη επαρκών πόρων -τόσο οικονομικών όσο και ανθρώπινων- η οποία περιορίζει τη διαθεσιμότητα εξειδικευμένων αξιολογητών και τη διοικητική ικανότητα που απαιτείται για την ευρεία εφαρμογή του RPL. Το ζήτημα αυτό είναι πιο έντονο στις λιγότερο ανεπτυγμένες οικονομικά περιοχές. Ως απάντηση έχουν προταθεί αυξημένες κυβερνητικές επενδύσεις και συμπράξεις με

τον ιδιωτικό τομέα, παράλληλα με την εισαγωγή ψηφιακών πλατφορμών για την αυτοματοποίηση τμημάτων της διαδικασίας και τη μείωση του χειροκίνητου φόρτου εργασίας.

Μια άλλη πρόκληση είναι η ανομοιομορφη εφαρμογή των πολιτικών RPL σε όλες τις περιφέρειες. Οι βόρειες περιφέρειες έχουν γενικά πιο καθιερωμένα συστήματα, ενώ οι νότιες περιφέρειες συχνά δεν διαθέτουν την υποδομή και το εκπαιδευμένο προσωπικό για την παροχή συνεπών υπηρεσιών. Η τυποποίηση των διαδικασιών και η επένδυση στην ανάπτυξη ικανοτήτων σε περιφερειακό επίπεδο θεωρούνται βασικά μέτρα για την αντιμετώπιση αυτής της ανισότητας.

Επιπλέον, η ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ευκαιρίες RPL παραμένει περιορισμένη τόσο μεταξύ των εργαζομένων όσο και των εργοδοτών. Πολλά άτομα -ιδιαίτερα εκείνα που απασχολούνται άτυπα ή με μη παραδοσιακό υπόβαθρο- δεν γνωρίζουν ότι οι δεξιότητές τους μπορούν να αναγνωριστούν επίσημα. Ταυτόχρονα, ορισμένοι εργοδότες δεν εκτιμούν πλήρως την αξία των πιστοποιημένων με RPL προσόντων. Έχουν προταθεί εθνικές και περιφερειακές εκστρατείες για την ευαισθητοποίηση, καθώς και προγράμματα δέσμευσης των εργοδοτών και στοχευμένη προσέγγιση ευάλωτων ομάδων, όπως οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι και οι μετανάστες.

Οι ασυνέπειες στην ποιότητα της αξιολόγησης αποτελούν πρόσθετο εμπόδιο. Η ποικιλομορφία στην κατάρτιση των αξιολογητών και στα εργαλεία αξιολόγησης οδηγεί σε άνισα αποτελέσματα. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, το Ιταλία εργάζεται για την καθιέρωση εθνικών προτύπων ποιότητας και τη διασφάλιση της συνεχούς επαγγελματικής ανάπτυξης των αξιολογητών. Προτείνονται επίσης τακτικοί έλεγχοι και αναθεωρήσεις για τη διατήρηση υψηλών προτύπων σε όλα τα ιδρύματα.

Τέλος, η επικύρωση των άτυπων και μη τυπικών μαθησιακών εμπειριών παραμένει ένα πολύπλοκο ζήτημα λόγω της έλλειψης καθολικά αποδεκτών κριτηρίων αναφοράς. Για την αντιμετώπιση αυτών των δυσκολιών και την καλύτερη αποτύπωση της ποικιλομορφίας των μαθησιακών εμπειριών προτάθηκε η ανάπτυξη προτύπων ικανοτήτων για συγκεκριμένους τομείς, η μεγαλύτερη συμμετοχή των εργοδοτών στην απόδειξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων και η εισαγωγή μικροπιστοποιητικών και ψηφιακών σημάτων.

2.4 Ελλάδα: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής

Κριτήρια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Στην Ελλάδα, η εφαρμογή των μεθοδολογιών αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης (RPL) προχώρησε σταδιακά την τελευταία δεκαετία, αποτελώντας μέρος των ευρύτερων προσπαθειών της χώρας να ευθυγραμμίσει τα συστήματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (ΕΕΚ) με τα ευρωπαϊκά πλαίσια. Παρόλο που υπάρχουν οι θεσμικές και νομικές βάσεις για την ΕΑΕ -κυρίως μέσω του Εθνικού Οργανισμού Πιστοποίησης Προσόντων και Επαγγελματικού Προσανατολισμού (ΕΟΠΠΕΠ)- το εθνικό σύστημα αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της ΕΑΕ παραμένει κατακερματισμένο και υποανάπτυκτο.

Επί του παρόντος, η Ελλάδα δεν διαθέτει ένα ενιαίο, συστηματικό πλαίσιο για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και των αποτελεσμάτων της εφαρμογής της RPL. Παρόλα αυτά, σε θεσμικό και προγραμματικό επίπεδο, χρησιμοποιούνται διάφορα επιχειρησιακά κριτήρια για τη διατήρηση της αξιοπιστίας και της διαφάνειας της διαδικασίας. Ένα θεμελιώδες κριτήριο αναφοράς είναι η ευθυγράμμιση των αναγνωρισμένων μαθησιακών αποτελεσμάτων με το Ελληνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ), το οποίο παραπέμπει στο Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΠ). Η ευθυγράμμιση αυτή διασφαλίζει ότι τα μη τυπικά και άτυπα μαθησιακά αποτελέσματα αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα επαγγελματικά προφίλ ή περιγραφές προσόντων, ενισχύοντας την αντικειμενικότητα και τη συνέπεια των αξιολογήσεων.

Η επαλήθευση μέσω τεκμηριωμένων αποδεικτικών στοιχείων είναι ένα άλλο κρίσιμο στοιχείο της ελληνικής διαδικασίας RPL. Οι υποψήφιοι πρέπει γενικά να υποβάλλουν χαρτοφυλάκια που περιέχουν αποδείξεις προηγούμενης μάθησης, συμπεριλαμβανομένης της εργασιακής εμπειρίας, πιστοποιητικών και απτών παραδειγμάτων των αποκτηθέντων δεξιοτήτων. Αυτά τα χαρτοφυλάκια αποτελούν τη βάση για την αξιολόγηση από πιστοποιημένους αξιολογητές ή καθορισμένες επιτροπές, προωθώντας τη διαφάνεια στη λήψη αποφάσεων. Επιπλέον, εφαρμόζονται τυποποιημένες διαδικασίες αξιολόγησης σε ορισμένους τομείς, όπως η πιστοποίηση εκπαιδευτών ενηλίκων και επιλεγμένα τεχνικά επαγγέλματα. Οι αξιολογήσεις αυτές μπορεί να περιλαμβάνουν δομημένες συνεντεύξεις, γραπτές εξετάσεις ή πρακτικές επιδείξεις που τηρούν τις εθνικά αναπτυγμένες κατευθυντήριες γραμμές του ΕΟΠΠΕΠ.

Παρά τα εν λόγω διαδικαστικά πλεονεκτήματα, παραμένουν σημαντικά κενά στην αποτελεσματική εφαρμογή του ΕΠΕΠ στην Ελλάδα. Η απουσία κεντρικής ψηφιακής πλατφόρμας εμποδίζει την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων και αξιολόγησης, ενώ η έλλειψη εκπαιδευμένου προσωπικού στα ιδρύματα ΕΕΚ περιορίζει την ικανότητα του συστήματος να ανταποκριθεί στη ζήτηση. Επιπλέον, η έλλειψη μηχανισμών τακτικής παρακολούθησης και αξιολόγησης σημαίνει ότι η Ελλάδα δεν είναι σε θέση να αξιολογήσει συστηματικά την ποιότητα, την εμπέλεια ή τον μακροπρόθεσμο αντίκτυπο των πρωτοβουλιών RPL. Η ευαισθητοποίηση του κοινού σχετικά με την ΕΑΕ παραμένει περιορισμένη, περιορίζοντας περαιτέρω τις δυνατότητές της ως εργαλείο για την ενσωμάτωση στην εκπαίδευση και την αγορά εργασίας.

Προκλήσεις και λύσεις στην εφαρμογή της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Σε σύγκριση με πιο προηγμένα ευρωπαϊκά μοντέλα, το πλαίσιο RPL της Ελλάδας παραμένει σε διαμορφωτικό στάδιο. Ενώ έχουν καταγραφεί τομεακές επιτυχίες - ιδιαίτερα στην εκπαίδευση ενηλίκων, τον τουρισμό και τα τεχνικά επαγγέλματα- το εθνικό σύστημα στερείται συνοχής και πληρότητας. Δεν υπάρχει συνολική στρατηγική για τη διασφάλιση της δια βίου επικύρωσης της βιωματικής μάθησης σε όλα τα επίπεδα εκπαίδευσης ή τους επαγγελματικούς κλάδους.

Μια συγκριτική προοπτική αναδεικνύει τους περιορισμούς του ελληνικού μοντέλου. Σε χώρες όπως η Γαλλία, η Πορτογαλία και η Φινλανδία, τα καθιερωμένα πλαίσια ΕΠΕ αποδεικνύουν τα οφέλη της θεσμικής δέσμευσης και της νομοθετικής υποστήριξης. Για παράδειγμα, η *επικύρωση του κεκτημένου της εμπειρίας (VAE)* της Γαλλίας δίνει το δικαίωμα στα άτομα να αναγνωρίζεται η προηγούμενη μάθησή τους μέσω μιας νομικά εγγυημένης διαδικασίας. Χρηματοδοτείται από το δημόσιο, είναι προσβάσιμη και συχνά οδηγεί σε πλήρη ή μερικά προσόντα. Αντίθετα, το RPL στην Ελλάδα δεν αναγνωρίζεται ως νομικό δικαίωμα και παραμένει σε μεγάλο βαθμό περιορισμένο σε επιλεγμένα επαγγέλματα ή πιλοτικά προγράμματα.

Μια άλλη βασική αδυναμία είναι η απουσία συλλογής δεδομένων σχετικά με τη συμμετοχή στο RPL, τα ποσοστά επιτυχίας ή τα αποτελέσματα μετά την πιστοποίηση, όπως η απασχολησιμότητα ή η πρόσβαση σε περαιτέρω εκπαίδευση. Αυτή η έλλειψη συστηματικών στοιχείων εμποδίζει την αξιολόγηση της πολιτικής και δυσχεραίνει τις προσπάθειες βελτίωσης ή επέκτασης των πρακτικών RPL σε εθνικό επίπεδο.

Συνοψίζοντας, ενώ το σύστημα RPL της Ελλάδας έχει κάνει σημαντικά βήματα στην ευθυγράμμιση με τις ευρωπαϊκές αρχές -όπως ο προσανατολισμός στα μαθησιακά αποτελέσματα, η διασφάλιση της ποιότητας και η διαδικαστική διαφάνεια- η λειτουργικότητά του παραμένει περιορισμένη σε πεδίο εφαρμογής και προσβασιμότητα. Για να αντιμετωπίσει αυτές τις ελλείψεις, η Ελλάδα πρέπει να επενδύσει σε ισχυρότερο θεσμικό συντονισμό, βελτιωμένη ψηφιακή υποδομή, ανάπτυξη ικανοτήτων για τους αξιολογητές και ολοκληρωμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης του κοινού. Η ενίσχυση της δέσμευσης των ενδιαφερόμενων μερών και η ενσωμάτωση μηχανισμών συνεχούς παρακολούθησης θα είναι ουσιώδους σημασίας για τη μετατροπή του RPL σε ένα βιώσιμο και χωρίς αποκλεισμούς μέσο για τη δια βίου μάθηση, την κινητικότητα και την προώθηση στην αγορά εργασίας.

2.5 Ιρλανδία: Πλαίσιο αξιολόγησης και προκλήσεις εφαρμογής

Κριτήρια αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Στην Ιρλανδία, η αξιολόγηση των μεθοδολογιών αναγνώρισης της προηγούμενης μάθησης (RPL) διαμορφώνεται από εθνικές πρωτοβουλίες και υποστηρίζεται από ακαδημαϊκούς και θεσμικούς πόρους. Μια από τις πιο ολοκληρωμένες πηγές που εξετάζουν την αποτελεσματικότητα των πρακτικών RPL είναι η έκθεση με τίτλο *A Current Overview of Recognition of Prior Learning (RPL) in Irish Higher Education*, η οποία εκπονήθηκε από το National Forum for the Enhancement of Teaching and Learning. Το έγγραφο αυτό προσδιορίζει διάφορα βασικά κριτήρια αξιολόγησης που καθοδηγούν και αξιολογούν την εφαρμογή της RPL σε όλα τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Μεταξύ των πρωταρχικών κριτηρίων συγκαταλέγονται η δέσμευση των ιδρυμάτων για την RPL, οι εθνικές κινητήριες δυνάμεις και πρωτοβουλίες που υποστηρίζουν τις πρακτικές RPL και η ενσωμάτωση της RPL στη συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη (CPD) του ακαδημαϊκού προσωπικού. Επιπλέον, η έκθεση υπογραμμίζει τη σημασία της κατάρτισης του προσωπικού τόσο στην αξιολόγηση όσο και στην υποστήριξη των αιτούντων RPL, την ύπαρξη κοινών ορισμών και εθνικών κατευθυντήριων γραμμών πολιτικής και τη διαθεσιμότητα αξιόπιστων μεθοδολογιών συλλογής δεδομένων για την παρακολούθηση της χρήσης και των αποτελεσμάτων της RPL.

Τα κριτήρια αυτά έχουν σχεδιαστεί για να διασφαλίσουν τόσο την αξιοπιστία όσο και την αποτελεσματικότητα της διαδικασίας αναγνώρισης, προωθώντας τη συνοχή μεταξύ των ιδρυμάτων και ενθαρρύνοντας την τεκμηριωμένη αξιολόγηση της προηγούμενης μάθησης. Η δομημένη ανάπτυξη του προσωπικού RPL και η έμφαση στην ανάπτυξη θεσμικών ικανοτήτων εξυπηρετούν τη διατήρηση υψηλών προτύπων ακεραιότητας της αξιολόγησης και υποστήριξης των εκπαιδευομένων.

Το ιρλανδικό σύστημα RPL αναφέρεται συχνά ως παράδειγμα επιτυχίας στο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Η έκθεση της Ιρλανδίας για το 2020 στο πλαίσιο του *ευρωπαϊκού καταλόγου των εθνικών πλαισίων επαγγελματικών προσόντων (NQFs)* σημειώνει ότι οι πρωτοβουλίες RPL στην Ιρλανδία αναπτύχθηκαν οργανικά, υποστηριζόμενες από μια ισχυρή δέσμευση για βέλτιστες πρακτικές. Η ίδια έκθεση υπογραμμίζει το υποστηρικτικό νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζεται το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων (ΕΠΑ), το οποίο διευκολύνει τις ευκαιρίες RPL σε όλα τα επίπεδα προσόντων για άτομα των οποίων η προηγούμενη μάθηση έχει αξιολογηθεί ως ισοδύναμη με τα τυπικά μαθησιακά αποτελέσματα. Επιπλέον, η έκθεση προσδιορίζει το Δίκτυο Επαγγελματιών ΕΑΕ - μια εθελοντική ομάδα που προωθεί τη συνεργασία και την ανταλλαγή ορθών πρακτικών - ως ένα ιδιαίτερο πλεονέκτημα της ιρλανδικής προσέγγισης για την επικύρωση της μη τυπικής και άτυπης μάθησης (VNFIL).

Προκλήσεις και λύσεις στην εφαρμογή της Προηγούμενης Μάθησης (RPL)

Παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, η Ιρλανδία αντιμετωπίζει αρκετές επίμονες προκλήσεις στην εφαρμογή της ΕΠΕ. Όπως σημειώνεται στην *ευρωπαϊκή απογραφή των NQFs 2020*, μία από τις κεντρικές προκλήσεις είναι η απουσία ενός καθολικά υιοθετημένου ορισμού και μιας κοινής αντίληψης της RPL σε όλους τους τομείς. Αυτή η έλλειψη συναίνεσης περιπλέκει την ανάπτυξη συνεκτικών εθνικών πολιτικών και πρακτικών.

Ένα άλλο μείζον ζήτημα είναι η περιορισμένη ενοποίηση των συστημάτων δεδομένων σε διάφορες περιφέρειες και τομείς της εκπαίδευσης, η οποία εμποδίζει την ολοκληρωμένη παρακολούθηση και παρακολούθηση της συμμετοχής και των αποτελεσμάτων της ΕΠΕ. Η ανάγκη για βελτιωμένες υπηρεσίες καθοδήγησης ενσωματωμένες στις διαδικασίες RPL είναι επίσης εμφανής, καθώς οι εκπαιδευόμενοι χρειάζονται δομημένη υποστήριξη για να περιηγηθούν στα στάδια της αίτησης, της αξιολόγησης και της αναγνώρισης. Επιπλέον, παρατηρείται έλλειψη

διαθέσιμων πόρων για την ανάπτυξη ικανοτήτων -τόσο από άποψη χρηματοδότησης όσο και εξειδικευμένου προσωπικού- η οποία περιορίζει την επέκταση και τη συνεπή παροχή υπηρεσιών RPL σε εθνικό επίπεδο.

Για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, η Ιρλανδία θα επωφεληθεί από συνεχείς επενδύσεις σε κοινά πλαίσια, βελτιωμένα συστήματα δεδομένων και την ανάπτυξη ολοκληρωμένων μηχανισμών καθοδήγησης και υποστήριξης. Οι προσπάθειες για την προώθηση της συνεργασίας μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων, φορέων χάραξης πολιτικής και επαγγελματιών -όπως είναι το παράδειγμα του Δικτύου Επαγγελματιών ΕΑΕ- θα εξακολουθήσουν να έχουν ουσιαστική σημασία για να διασφαλιστεί ότι η ΕΑΕ θα παραμείνει μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς οδός αναγνώρισης και εξέλιξης.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ: ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΔΟΚΙΜΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ FOLLOW APP - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ ΑΠΟ ΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΕΤΑΙΡΟΥΣ

Στην παρούσα ενότητα παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των εθνικών δραστηριοτήτων πιλοτικής δοκιμής που πραγματοποιήθηκαν στην Τουρκία, την Ισπανία, την Ιταλία και την Ελλάδα για να δοκιμαστεί η χρηστικότητα, η αποτελεσματικότητα και η συνάφεια των ψηφιακών εργαλείων του FOLLOW APP - της διαδικτυακής εφαρμογής (Web App) και της ηλεκτρονικής πλατφόρμας μάθησης (Virtual Campus). Σε κάθε χώρα συμμετείχαν επαγγελματίες της επαγγελματικής εκπαίδευσης για να αξιολογήσουν την πρακτική εφαρμογή των εργαλείων, να συλλέξουν τα σχόλια των χρηστών και να εντοπίσουν τις προκλήσεις και τους τομείς προς βελτίωση.

Είναι σημαντικό ότι, όπως θα δούμε στο τελευταίο τμήμα της παρούσας έκθεσης, τα ευρήματα που συγκεντρώθηκαν κατά τη φάση της πιλοτικής εφαρμογής περιέχουν επίσης πολύτιμες συνέπειες για το σχεδιασμό και την ανάπτυξη μελλοντικών έργων και ψηφιακών εργαλείων στη Δυϊκή Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση. Χρησιμεύουν όχι μόνο ως αξιολογικά δεδομένα για την τρέχουσα πρωτοβουλία, αλλά και ως μελλοντικές γνώσεις για την καθοδήγηση παρόμοιων προσπαθειών στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο.

1. Συμμετοχή και πλαίσιο πιλοτικής εφαρμογής

Χώρα	Αριθμός συμμετεχόντων	Προφίλ συμμετεχόντων	Μέθοδος εφαρμογής	Χρονοδιάγραμμα
Τουρκία	8	Εκπαιδευτές ΕΕΚ σε δημόσια σχολεία (ΤΠΕ, μάρκετινγκ, γαστρονομία)	Διαδικτυακή κατάρτιση & δοκιμή απομακρυσμένης πλατφόρμας	Ιούνιος 2025
Ισπανία	12	Εκπαιδευτές δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, Σύμβουλοι, Μαθητευόμενοι	Διαδικτυακό & πρόσωπο με πρόσωπο, καθοδηγούμενο υλικό	Μάρτιος-Ιούλιος 2025
Ιταλία	5	Εκπαιδευτές Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης	Προσωπική παρουσίαση & δοκιμή εξ αποστάσεως	Ιούνιος-Ιούλιος 2025
Ελλάδα	8	Εκπαιδευτές σε προγράμματα δυϊκής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης	Διαδικτυακή παρουσίαση του VOOC & διαδικτυακή δοκιμή	Ιούλιος 2025

Πίνακας-1

2. Εικονική πανεπιστημιούπολη (Virtual Campus) - απαντήσεις ανά χώρα

Ερώτηση	Τουρκία	Ισπανία	Ελλάδα	Ιταλία
Ευκολία πλοήγησης	66,7% βαθμολόγησε με 4, 16,6% βαθμολόγησε	75% βαθμολόγησε με 4, 25% βαθμολόγησε	87,5% βαθμολόγησε με 4-5 (πολύ εύκολο)	60% βαθμολόγησε 4, 40% βαθμολόγησε

	με 5 (πολύ εύκολο)	με 5 (πολύ εύκολο)		με 5 (πολύ εύκολο)
Τεχνικά προβλήματα που αντιμετωπίσαν	Δεν αναφέρθηκε κανένα	Δεν αναφέρθηκε κανένα	Δεν αναφέρθηκε κανένα	Αναφέρθηκε μόνο 1 δευτερεύον ζήτημα
Σαφήνεια παρακολούθησης προόδου	83,3% την βαθμολόγησε ως σαφή	100% την βαθμολόγησε ως σαφή	62,5% την βαθμολόγησε ως πολύ σαφή, 37,5% την βαθμολόγησε ως σαφή	80% την βαθμολόγησε ως σαφή, 20% την βαθμολόγησε ως ουδέτερη
Σαφήνεια του οδηγού διδασκαλίας	83,3% την βαθμολόγησε ως σαφή	100% την βαθμολόγησε ως σαφή	100% την βαθμολόγησε ως σαφή	75% την βαθμολόγησε ως σαφή, 25% την βαθμολόγησε ως πολύ σαφή
Εφαρμοστικότητα των εκπαιδευτικών ενοτήτων	66,7% τις βαθμολόγησε ως εφαρμόσιμες, 16,6% ως ιδιαίτερα εφαρμόσιμες	75% τις βαθμολόγησε ως εφαρμόσιμες, 25% ως ουδέτερες	75% τις βαθμολόγησε ως εφαρμόσιμες, 25% πολύ εφαρμόσιμες	75% τις βαθμολόγησε ως εφαρμόσιμες, 25% ως πολύ εφαρμόσιμες
Αποτελεσματικότητα των πρακτικών δραστηριοτήτων	66,7% τις βαθμολόγησε ως ιδιαίτερα αποτελεσματικές	75% τις βαθμολόγησε ως αποτελεσματικές, 25% ως ουδέτερες	75% τις βαθμολόγησε ως αποτελεσματικές, 25% ως ιδιαίτερα αποτελεσματικές	75% τις βαθμολόγησε ως αποτελεσματικές
Συνάφεια των VOOCs	66,7% τα βαθμολόγησε ως ιδιαίτερα συναφή	50% τα βαθμολόγησε ως συναφή, 50% ως συναφή	62,5% τα βαθμολόγησε ως συναφή, 37,5% ως	40% τα βαθμολόγησε ως ιδιαίτερα συναφή,

			ιδιαίτερα συναφή	20% ως συναφή 40% ως ουδέτερα,
Αλληλεπιδραστικότητα των VOOCs	83,3% τα βαθμολόγησε ως ελκυστικά ή πολύ ελκυστικά	75% τα βαθμολόγησε ως ελκυστικά, 25% ως ουδέτερα	87,5% τα βαθμολόγησε ως πολύ ελκυστικά ή ελκυστικά	60% τα βαθμολόγησε ως ελκυστικά, 40% ως πολύ ελκυστικά
Βελτίωση της γνώσης	83,3% τη βαθμολόγησε θετικά	50% τη βαθμολόγησε ουδέτερα, 50% θετικά	100% τη βαθμολόγησε θετικά	40% τη βαθμολόγησε μέτρια, 20% σημαντικά, 40% ουδέτερα
Εμπιστοσύνη στην εφαρμογή των γνώσεων VC	83,3% βαθμολόγησε θετικά	75% βαθμολόγησε θετικά	87,5% βαθμολόγησε θετικά, 12,5% ουδέτερα	60% βαθμολόγησε θετικά, 40% ουδέτερα
Σύσταση σε άλλους	100% Ναι	100% Ναι	100% Ναι	100% Ναι

Πίνακας-2

3. Εφαρμογή Web - Απαντήσεις ανά χώρα

Ερώτηση αξιολόγησης	Türkiye	Ισπανία	Ελλάδα	Ιταλία
Ευκολία πρόσβασης και χρήσης	66,7% βαθμολόγησε εύκολη, 16,7% πολύ εύκολη	50% βαθμολόγησε εύκολη, 50% πολύ εύκολη	87,5% βαθμολόγησε πολύ εύκολη, 12,5% εύκολη	60% βαθμολόγησε εύκολη, 40% πολύ εύκολη
Τεχνικά θέματα	0% ανέφεραν προβλήματα	0% αναφερόμενα ζητήματα	0% αναφερόμενα ζητήματα	Το 20% ανέφερε κάποιο πρόβλημα (1 από τα 5 (συντριβή ερωτηματολογίου))
Χρησιμότητα της δημιουργίας φόρμας	83,3% τη βρήκε χρήσιμη (βαθμολογίες 4-5)	100% θετική	75% βαθμολόγησε με 5, 25%	20% βαθμολόγησε με 3, 40% βαθμολόγησε με 4,

			βαθμολόγησε με 4	40% βαθμολόγησε με 5
Συνάφεια με την επαγγελματική πρακτική	100% τη βαθμολόγησε θετικά (βαθμολογίες 4-5)	100% τη βαθμολόγησε θετικά	40% βαθμολόγησε με 5, 40% βαθμολόγησε με 4, 20% βαθμολόγησε με 3	40% βαθμολόγησε με 5, 40% βαθμολόγησε με 4, 20% βαθμολόγησε με 3
Εμπιστοσύνη στη δημιουργία εντύπων	83,3% αυτοπεποίθηση (βαθμολογίες 4-5)	100% αυτοπεποίθηση	50% βαθμολόγησε με 4, 50% βαθμολόγησε με 5	100% βαθμολογία 4 ή 5
Βελτιωμένη ικανότητα παρακολούθησης	Το 66,6% ανέφερε βελτιωμένη ικανότητα (βαθμολογίες 4-5)	100% επιβεβαίωσε τη βελτίωση	50% βαθμολόγησε με 4, 50% βαθμολόγησε με 5	20% βαθμολόγησε με 2, 20% βαθμολόγησε με 3, 40% βαθμολόγησε με 4, 20% βαθμολόγησε με 5
Σύσταση σε άλλους	100% Ναι	100% Ναι	87,5% Ναι, 12,5% Ίσως	80% Ναι, 20% Ίσως

Πίνακας-3

4.Ανατροφοδότηση χρηστών και προτάσεις βελτίωσης από τις εθνικές εκθέσεις πιλοτικής εφαρμογής

Τουρκία

Εικονική πανεπιστημιούπολη (Virtual Campus):

- "Έλεγχος", "Επανάληψη" και στοιχεία κουίζ παραμένουν στα αγγλικά.
- Ορισμένες ερωτήσεις του τεστ στα VOOC είναι εξ ολοκλήρου στα αγγλικά (π.χ. VOOC 3.1, 3.2).
- Η καρτέλα "Εκπαιδευτής" δεν ανακατευθύνεται στην ενότητα "Το προφίλ μου".
- Έλλειψη οπτικών δεικτών προόδου εντός των ενοτήτων.

- Η "Εμφάνιση λύσης" εμφανίζει μόνο τη σωστή απάντηση, χωρίς επεξήγηση (δεν χρειάζονται όλες οι ερωτήσεις επεξηγήσεις).
- Οι διδακτικές στρατηγικές και οι τύποι αξιολόγησης επαναλαμβάνονται γενικά σε όλες τις μονάδες.
- Ο οδηγός διδασκαλίας δεν διαθέτει οπτικές οδηγίες για τη χρήση του LMS.
- Οι οδηγίες της ενότητας (π.χ. "γράψτε μια έκθεση") είναι ασαφείς.
- Δεν υπάρχουν υποδείγματα προς λήψη (π.χ. για έντυπα συγκατάθεσης, χάρτες ενδιαφερομένων).
- Δεν υπάρχουν προτάσεις για εφαρμογή χαμηλής τεχνολογίας (π.χ. παρακολούθηση μέσω τηλεφώνου).

Web App:

- Η εφαρμογή Web App δεν είναι λειτουργική σε κινητές συσκευές- η σύνδεση και η δημιουργία φορμών δεν είναι διαθέσιμες.
- Οι φόρμες δεν μπορούν να επεξεργαστούν αφού δημοσιευτούν.
- Δεν υπάρχει δυνατότητα επισήμανσης των ερωτήσεων ως υποχρεωτικών.
- Οι εκπαιδευτές μπορούν να επιλέξουν μόνο από μια προκαθορισμένη λίστα - δεν υπάρχουν προσαρμοσμένες ερωτήσεις.
- Δεν εμφανίζεται καμία επιβεβαίωση μετά την επιλογή "Αντιγραφή διεύθυνσης URL".
- Η μορφή εξαγωγής του Excel είναι κάθετα στοιβαγμένη και δύσκολα αναλύσιμη.
- Οι προτάσεις περιλαμβάνουν drag-and-drop, λειτουργία προεπισκόπησης, αυτόματη αποθήκευση, προσθήκες πεδίων (π.χ. email, πάροχος ΕΕΚ), περισσότερους τύπους ερωτήσεων (Likert, ναι/όχι) και καλύτερη τοπική προσαρμογή.

Ελλάδα

Εικονική πανεπιστημιούπολη (Virtual Campus):

- Στην ελληνική έκδοση, οι τίτλοι του VOOC στη λειτουργία αναζήτησης παραμένουν στα αγγλικά.
- Στα κουίζ Σωστό/Λάθος, οι επιλογές εμφανίζονται στα αγγλικά αντί για "Αληθές" και "Ψευδές".

- Στην ενότητα 1.3, τεστ 4: μια ερώτηση χαρακτηρίζει εσφαλμένα όλες τις απαντήσεις ως λανθασμένες, παρόλο που έχει επιλεγεί η σωστή απάντηση.

Web App:

- Δεν αναφέρθηκαν σημαντικά προβλήματα.
- Ορισμένες προτάσεις περιλαμβάνουν την επέκταση της λειτουργικότητας της εφαρμογής Web (π.χ. ειδοποιήσεις παρακολούθησης, ενσωμάτωση συστήματος), αλλά αυτές αναφέρθηκαν ως μελλοντικές συστάσεις και όχι ως τρέχοντα προβλήματα.

Ιταλία

Εικονική πανεπιστημιούπολη:

- Ένας συμμετέχων αντιμετώπισε μια κατάρρευση της σελίδας κατά την αλλαγή γλώσσας ή το άνοιγμα ενός ερωτηματολογίου.
- Ένας συμμετέχων πρότεινε τη βελτίωση της οπτικής παρουσίασης/διαμόρφωσης.
- Ένας ερωτώμενος δεν εξερεύνησε πλήρως την πλατφόρμα και δεν μπόρεσε να παράσχει λεπτομερή ανατροφοδότηση.

Web App:

- Το CSV εξάγει όλες τις απαντήσεις σε μία μόνο στήλη, καθιστώντας δύσκολη την ερμηνεία.

Οι προτάσεις περιλαμβάνουν:

- Να επιτρέπονται περισσότερες από μία τελικές δοκιμασίες ανά ενότητα (για ενίσχυση).
- Βελτίωση της οπτικής διάταξης/σχεδιασμού.
- Συμπερίληψη μιας φιλικής προς το χρήστη, πιο αποτελεσματικής μορφής εξαγωγής.

Ισπανία

Εικονική πανεπιστημιούπολη:

- Δεν αναφέρθηκαν τεχνικά ζητήματα ή προβλήματα ευχρηστίας.
- Πολλοί χρήστες έδωσαν βαθμολογία "Κανονική" ή "Καλή" στην οπτική ελκυστικότητα και τη συμμετοχή.

- Οι πρακτικές δραστηριότητες θεωρήθηκαν χρήσιμες αλλά όχι μετασχηματιστικές.
- Το περιεχόμενο περιγράφηκε ως "πολύ θεωρητικό" από έναν συμμετέχοντα.

Web App:

- Η διεπαφή είναι εύχρηστη αλλά στερείται αισθητικής και δυνατοτήτων οπτικοποίησης.
- Οι εξαγόμενες απαντήσεις εμφανίζονται σε "μονότονα" πλαίσια κειμένου (χωρίς πίνακες/διαγράμματα).
- Προτάσεις βελτίωσης:
- Καλύτερη οπτική παρουσίαση των αποτελεσμάτων (διαγράμματα, πίνακες).
- Βελτιωμένο UI για αισθητική και χρηστικότητα.
- Μεγαλύτερη προσαρμογή και σαφήνεια για πρακτική χρήση.

ΜΕΡΟΣ IV: ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΜΜΕΣ ΚΑΙ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Αυτό το τμήμα συνθέτει τα βασικά ευρήματα και τις συστάσεις εθνικής πολιτικής από πέντε χώρες εταίρους - την Τουρκία, την Ισπανία, την Ιταλία, την Ελλάδα και την Ιρλανδία - όσον αφορά την παρακολούθηση αποφοίτων στη διπλή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και την αναγνώριση προηγούμενης μάθησης (RPL). Οι γνώσεις αντανakλούν τόσο τις ειδικές για κάθε χώρα όσο και τις κοινές ευρωπαϊκές τάσεις, με προσοχή στα συστημικά πλεονεκτήματα, στα επίμονα κενά και στις στρατηγικές που αφορούν το μέλλον.

1. Παρακολούθηση αποφοίτων στη δυϊκή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση: Συγκριτικές γνώσεις

Και οι πέντε χώρες αναγνωρίζουν την κρίσιμη σημασία της παρακολούθησης αποφοίτων ως ακρογωνιαίου λίθου για την ευθυγράμμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης με τα αποτελέσματα της αγοράς εργασίας. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικές διαφορές όσον αφορά το νομικό πλαίσιο, τον θεσμικό συντονισμό, την ενσωμάτωση δεδομένων και τη συμμετοχή των εργοδοτών.

- **Η Τουρκία** διαθέτει ένα κεντρικό σύστημα παρακολούθησης που συντονίζεται από το MoNE και συνδέεται με τις TÜİK, SGK, YÖK και İŞKUR. Παρά τα ισχυρά θεμέλια πολιτικής και τα καινοτόμα εργαλεία όπως το E-Mezun, η παρακολούθηση δεν έχει ακόμη θεσπιστεί νομικά για όλα τα ιδρύματα επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Οι περιφερειακές ανισότητες και η έλλειψη μηχανισμών ανατροφοδότησης από τους εργοδότες περιορίζουν την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων πρακτικών.
- **Η Ισπανία** παρουσιάζει ένα αποκεντρωμένο μοντέλο όπου οι πρακτικές παρακολούθησης διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των αυτόνομων κοινοτήτων. Ενώ υπάρχουν νομικές δομές, η έλλειψη εναρμονισμένων μεθοδολογιών και συμμετοχής των εργοδοτών αποδυναμώνει την εθνική συνοχή. Καινοτόμα παραδείγματα όπως το Lanbide και το Observatorio de la FP προσφέρουν δυνατότητες για διακρατική προσαρμογή.
- **Η Ιταλία** έχει σημειώσει πρόοδο στην ενσωμάτωση της παρακολούθησης αποφοίτων με τη μαθητεία, ωστόσο παραμένουν προκλήσεις λόγω της άνισης

περιφερειακής εφαρμογής, της περιορισμένης τυποποίησης και των αδύναμων βρόχων ανατροφοδότησης μεταξύ εκπαίδευσης και βιομηχανίας.

- **Η Ελλάδα** δεν διαθέτει επί του παρόντος ένα πλήρως θεσμοθετημένο πλαίσιο παρακολούθησης αποφοίτων, βασιζόμενη κυρίως σε πιλοτικές πρωτοβουλίες. Τονίζεται έντονα η ανάγκη για νομικές εντολές, διαλειτουργικότητα δεδομένων και ευθυγράμμιση με το EQAVET.
- **Η Ιρλανδία**, παρά το γεγονός ότι διαθέτει δομές υψηλού επιπέδου για τα εκπαιδευτικά δεδομένα, δεν διαθέτει συγκεκριμένη εθνική πολιτική για την παρακολούθηση των αποφοίτων της διπλής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Υπάρχει σαφής έκκληση για κεντρικές πλατφόρμες, τυποποιημένα πρωτόκολλα έρευνας και ισχυρότερη συνεργασία με τους εργοδότες.

Συστάσεις πολιτικής:

- Θέσπιση εθνικών νομικών εντολών για την παρακολούθηση των αποφοίτων σε όλους τους παρόχους ΕΕΚ (π.χ. Τουρκία, Ελλάδα, Ιρλανδία).
- Δημιουργία ενοποιημένων ψηφιακών πλατφορμών για την ενσωμάτωση δεδομένων σε πραγματικό χρόνο, με πολλούς ενδιαφερόμενους φορείς (π.χ. το προτεινόμενο "E-mezun" της Τουρκίας).
- Επέκταση των περιόδων παρακολούθησης ώστε να συμπεριληφθούν τα μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα αποτελέσματα (π.χ. το 5ετές μοντέλο της Τουρκίας, το πλαίσιο 6 μηνών/3 ετών της Ιρλανδίας).
- Θεσμοθέτηση της δέσμευσης των εργοδοτών μέσω υποχρεωτικών μηχανισμών αναφοράς και ανατροφοδότησης (π.χ. Ισπανία, Ιρλανδία, Τουρκία).
- Προώθηση περιφερειακών μονάδων παρακολούθησης που ευθυγραμμίζουν τις εθνικές στρατηγικές με τις τοπικές πραγματικότητες της αγοράς εργασίας (π.χ., Τουρκία).
- Χρήση των αποτελεσμάτων της παρακολούθησης ως βασικών δεικτών μέτρησης για την αξιολόγηση και τη χρηματοδότηση των σχολείων επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης (π.χ. Τουρκία, Ιταλία).
- Ενσωματώστε τον γραμματισμό στα δεδομένα στην κατάρτιση του προσωπικού και εμπλέξτε τις ομάδες επαγγελματικού προσανατολισμού στις πλατφόρμες παρακολούθησης (π.χ. Τουρκία, Ελλάδα).

2. Αναγνώριση προηγούμενης μάθησης (RPL) και άτυπη/μη τυπική μάθηση

Ενώ όλες οι χώρες διαθέτουν συστήματα RPL, ο βαθμός προσβασιμότητας, η διαδικαστική απλότητα και η ψηφιακή ενσωμάτωση ποικίλλει.

- Η Τουρκία και η Ισπανία διαθέτουν νομικά καθορισμένα πλαίσια ΕΑΕ, αλλά η γραφειοκρατική πολυπλοκότητα και η χαμηλή ευαισθητοποίηση του κοινού περιορίζουν τη συμμετοχή, ιδίως των περιθωριοποιημένων ή των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας. Η Τουρκική Δημοκρατία ζητά αρθρωτά μικροπιστοποιητικά και ψηφιοποίηση σε εθνικό επίπεδο.
- Η Ιταλία ενσωματώνει το RPL στο Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων της, αλλά αντιμετωπίζει κατακερματισμό στην εφαρμογή. Σημειώνεται η εμφάνιση ψηφιακών εργαλείων και χαρτοφυλακίων, αν και δεν είναι ευρέως διαδεδομένα.
- Η Ελλάδα δεν διαθέτει ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο και δομημένη μεθοδολογία. Τα μελλοντικά βήματα περιλαμβάνουν ψηφιακά ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια, τομεακές κατευθυντήριες γραμμές και ενσωμάτωση της RPL στο εθνικό πλαίσιο προσόντων.
- Η Ιρλανδία επιδεικνύει σχετικά προχωρημένη εποπτεία της RPL, αλλά τονίζει την ανάγκη τυποποίησης στη διπλή ΕΕΚ και μεγαλύτερης ενσωμάτωσης με τις πολιτικές απασχόλησης.

Συστάσεις μεθοδολογίας και πολιτικής:

- Απλοποίηση και ψηφιοποίηση των διαδικασιών υποβολής αιτήσεων μέσω κεντρικών ηλεκτρονικών πλατφορμών που ενσωματώνονται στις εθνικές υπηρεσίες (π.χ. Τουρκία, Ελλάδα).
- Αναπτύξτε αρθρωτά, στοιβαζόμενα πιστοποιητικά για να καταστήσετε το RPL πιο ευέλικτο και ελκυστικό (π.χ. Τουρκική, Ιταλία).
- Επέκταση της ικανότητας και της κατάρτισης αξιολογητών σε αγροτικές/υποεξυπηρετούμενες περιοχές (π.χ. Τουρκία, Ιταλία, Ελλάδα).
- Διεξαγωγή εκστρατειών ευαισθητοποίησης για την ενημέρωση των εργαζομένων και των εργοδοτών, με τη χρήση πραγματικών ιστοριών επιτυχίας (π.χ., Τουρκία, Ιταλία, Ελλάδα).
- Συμπερίληψη πιστοποιημένων προσόντων RPL σε προγράμματα κινήτρων απασχόλησης και δημόσιες συμβάσεις (π.χ., Τουρκική Δημοκρατία).

- Καθιέρωση εθνικών δεικτών και στατιστικών στοιχείων για την παρακολούθηση της υιοθέτησης και του αντικτύπου της ΕΑΕ (π.χ. Τουρκία).

3. Δυνατότητες προσαρμογής και μεταφοράς σε ευρωπαϊκό επίπεδο

Οι εθνικές αναλύσεις που πραγματοποιήθηκαν στις πέντε χώρες εταίρους αναδεικνύουν μια σειρά από υποσχόμενες πρακτικές που έχουν σημασία για την ευρύτερη ευρωπαϊκή προσαρμογή, ενώ παράλληλα αποκαλύπτουν σημαντικές προκλήσεις εφαρμογής που πρέπει να αντιμετωπιστούν για την επίτευξη ουσιαστικής μεταφοράς πολιτικής.

Η Ισπανία παρουσιάζει ιδιαίτερα αξιοσημείωτα μοντέλα από την άποψη αυτή. Το σύστημα Lanbide, που αναπτύχθηκε στη Χώρα των Βάσκων, ενσωματώνει την παρακολούθηση της απασχόλησης σε πραγματικό χρόνο μέσω των δεδομένων κοινωνικής ασφάλισης, προσφέροντας ένα ισχυρό εργαλείο για την ευθυγράμμιση των αποτελεσμάτων της επαγγελματικής εκπαίδευσης με την πραγματικότητα της αγοράς εργασίας. Ομοίως, το Observatorio de la FP στην Καστίλλη και Λεόν λειτουργεί ως περιφερειακό παρατηρητήριο επαγγελματικής κατάρτισης, το οποίο υποστηρίζει το σχεδιασμό και την αξιολόγηση της πολιτικής. Ωστόσο, και οι δύο μηχανισμοί λειτουργούν σε περιφερειακό επίπεδο, με αποτέλεσμα να υπάρχουν ασυνέπειες στις μεθοδολογίες παρακολούθησης των αποφοίτων και στην ποιότητα των δεδομένων σε ολόκληρη τη χώρα. Για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος, η έκθεση της Ισπανίας συνιστά τη δημιουργία μιας ενιαίας εθνικής πλατφόρμας παρακολούθησης αποφοίτων που θα εναρμονίζει τη συλλογή δεδομένων και την υποβολή εκθέσεων σε όλες τις αυτόνομες κοινότητες.

Από την άλλη πλευρά, η Τουρκία επιδεικνύει σημαντική ψηφιακή καινοτομία μέσω εργαλείων όπως το σύστημα E-Mezun και η πύλη Mesleğim Hayatım. Αυτές οι πλατφόρμες στοχεύουν να συνδυάσουν τον επαγγελματικό προσανατολισμό με την παρακολούθηση των αποφοίτων και την ευθυγράμμιση της αγοράς εργασίας. Αν και πολλά υποσχόμενες, η χρήση τους παραμένει περιορισμένη λόγω του κατακερματισμού των πηγών δεδομένων και της απουσίας νομικής υποχρέωσης των ιδρυμάτων ΕΕΚ να συμμετέχουν σε δραστηριότητες παρακολούθησης. Η έκθεση της Τουρκίας προτείνει την ανάπτυξη ενός ολοκληρωμένου κόμβου δεδομένων για τους αποφοίτους και τη δημιουργία περιφερειακών μονάδων παρακολούθησης για την καλύτερη απεικόνιση της δυναμικής της τοπικής αγοράς εργασίας, με τις δομές αυτές να ευθυγραμμίζονται με ευρωπαϊκά πλαίσια όπως το EQAVET και την

ευρύτερη ώθηση για μικροπιστοποιητικά και οικοσυστήματα δεδομένων σε πραγματικό χρόνο.

Η εμπειρία της Ιταλίας συνεισφέρει πολύτιμες γνώσεις σχετικά με την επικύρωση της άτυπης και μη τυπικής μάθησης μέσω της χρήσης ψηφιακών χαρτοφυλακίων και τομιακών πλαισίων RPL, τα οποία εδράζονται σε ένα κεντρικό σύστημα προσόντων. Ωστόσο, εξακολουθούν να υπάρχουν περιφερειακές διαφορές στην εφαρμογή και η υιοθέτηση των ψηφιακών εργαλείων παραμένει άνιση. Η ιταλική έκθεση ζητεί την ανάπτυξη τυποποιημένων εργαλείων αξιολόγησης, την ενισχυμένη χρήση ψηφιακών χαρτοφυλακίων για την τεκμηρίωση άτυπων ικανοτήτων και εθνικές εκστρατείες ευαισθητοποίησης για τη βελτίωση της δέσμευσης των ενδιαφερομένων και της συνοχής σε ολόκληρη τη χώρα.

Η εθνική έκθεση της Ιρλανδίας προσφέρει μια δομημένη σύσταση για την εφαρμογή ερευνών παρακολούθησης των αποφοίτων σε 6 μήνες, 1 έτος και 3 έτη μετά την αποφοίτηση, ευθυγραμμισμένες με τους δείκτες EQAVET. Παρόλο που ένα τέτοιο σύστημα δεν έχει ακόμη τεθεί σε εφαρμογή, το λεπτομερές πλαίσιο αντικατοπτρίζει ένα ισχυρό δυναμικό για ευρωπαϊκή συγκριτική αξιολόγηση. Επιπλέον, η παρουσία δικτύων όπως το RPL Practitioner Network τοποθετεί την Ιρλανδία σε καλή θέση για την προώθηση της διατομιακής και διακρατικής μάθησης. Παρ' όλα αυτά, η έλλειψη εθνικής πολιτικής παρακολούθησης αποφοίτων για τη διπλή ΕΕΚ εξακολουθεί να αποτελεί κρίσιμο εμπόδιο για την εφαρμογή της.

Τέλος, η Ελλάδα δίνει έμφαση στα θεμελιώδη στοιχεία που απαιτούνται για την ευθυγράμμιση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, παρά το γεγονός ότι βρίσκεται σε προγενέστερα στάδια ανάπτυξης του συστήματος. Η ελληνική έκθεση υπογραμμίζει τη σημασία της νομικής εναρμόνισης στις πρακτικές RPL, τη δημιουργία ψηφιακών εργαλείων, όπως τα ηλεκτρονικά χαρτοφυλάκια, και την προσαρμογή επιτυχημένων ευρωπαϊκών μοντέλων, όπως το VAE της Γαλλίας και τα Centros Qualificados της Πορτογαλίας. Ωστόσο, οι σημερινοί μηχανισμοί παρακολούθησης των αποφοίτων βρίσκονται ακόμη σε πιλοτικό στάδιο και η συμμετοχή των εργοδοτών παραμένει περιορισμένη. Η έκθεση υπογραμμίζει την ανάγκη για διαλειτουργικά συστήματα δεδομένων, κατευθυντήριες γραμμές RPL για συγκεκριμένους τομείς και την ενσωμάτωση της παρακολούθησης των αποφοίτων στους κύκλους διασφάλισης ποιότητας του EQAVET.

Και στις πέντε χώρες, οι πρακτικές που περιγράφονται -είτε έχουν ήδη εφαρμοστεί είτε προτείνονται- προσφέρουν σημαντικές πληροφορίες για το ευρωπαϊκό τοπίο της ΕΕΚ. Ωστόσο, η δυνατότητα μεταφοράς τους δεν εξαρτάται μόνο από την τεχνική τους δομή, αλλά και από την αντιμετώπιση των προκλήσεων του πλαισίου, όπως η αποκέντρωση, οι περιφερειακές ανισότητες, η ψηφιακή ετοιμότητα και ο θεσμικός συντονισμός. Οι εκθέσεις υπογραμμίζουν σταθερά ότι η μάθηση πολιτικής σε ευρωπαϊκό επίπεδο πρέπει να συνδυαστεί με προσαρμοσμένη υποστήριξη για την εθνική εφαρμογή, εάν αυτά τα πολλά υποσχόμενα μοντέλα πρόκειται να συμβάλουν σε ένα πιο συνεκτικό και χωρίς αποκλεισμούς οικοσύστημα ΕΕΚ σε όλα τα κράτη μέλη.

4. Μελλοντικές τάσεις και στρατηγικές προκλήσεις στην παρακολούθηση των αποφοίτων και την Προηγούμενη Μάθηση στη διπλή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση

Οι πέντε εθνικές εκθέσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα συγκριτική ανάλυση προσφέρουν συγκλίνουσες πληροφορίες σχετικά με τις μελλοντικές κατευθύνσεις και τις αναμενόμενες προκλήσεις που αφορούν την παρακολούθηση αποφοίτων και την αναγνώριση προηγούμενης μάθησης (RPL) στα συστήματα διπλής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Παρόλο που κάθε χώρα αντιμετωπίζει διαφορετικές συγκυριακές πραγματικότητες, είναι εμφανείς οι κοινές προτεραιότητες και οι μελλοντικές ανάγκες.

Στην Τουρκία, δίνεται μεγάλη έμφαση στην οικοδόμηση θεσμικής ικανότητας για την παρακολούθηση αποφοίτων. Οι εκθέσεις υπογραμμίζουν ότι η αποτελεσματικότητα των συστημάτων παρακολούθησης σε εθνική κλίμακα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ικανότητα του προσωπικού της επαγγελματικής εκπαίδευσης -όπως οι διευθυντές των σχολείων, οι εκπαιδευτικοί και οι υπεύθυνοι δεδομένων- να αναπτύσσουν και να λειτουργούν τοπικούς μηχανισμούς παρακολούθησης. Το μέλλον της παρακολούθησης των αποφοίτων οραματίζεται ως μετατόπιση από τη στατική συλλογή δεδομένων σε δυναμική παρακολούθηση σε πραγματικό χρόνο, ικανή να καταγράφει πιο μακροπρόθεσμες πορείες απασχόλησης, εκπαίδευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων. Αυτό απαιτεί όχι μόνο τεχνολογικές εξελίξεις αλλά και ισχυρά πλαίσια πολιτικής που υποστηρίζουν την ολοκληρωμένη ροή δεδομένων μεταξύ τοπικών και εθνικών επιπέδων. Οι ηθικοί προβληματισμοί σχετικά με τη χρήση των δεδομένων, την προστασία της ιδιωτικής

ζωής και την προστασία αναμένεται να ενταθούν, ιδίως καθώς τα συστήματα γίνονται πιο ολοκληρωμένα. Επιπλέον, η Türkiye προβλέπει την ανάγκη για πιο λεπτομερή, περιφερειακά δεδομένα για την προσαρμογή των πολιτικών ΕΕΚ στις τοπικές αγορές εργασίας και ζητεί την επέκταση της εφαρμογής του ΕΠΕ σε αναδυόμενους τομείς, όπως οι ψηφιακές τεχνολογίες, οι πράσινες θέσεις εργασίας και η εργασία φροντίδας. Η εξέλιξη των συστημάτων παρακολούθησης αναμένεται επίσης να ενσωματώσει δείκτες ανθεκτικότητας στη σταδιοδρομία, μετατόπισης θέσεων εργασίας και εμπλοκής στη δια βίου μάθηση.

Η Ισπανία εντοπίζει αρκετές παρόμοιες πορείες. Η ενσωμάτωση της τεχνητής νοημοσύνης (AI) και της ανάλυσης μεγάλων δεδομένων στην παρακολούθηση των αποφοίτων και στις προβλέψεις της αγοράς εργασίας αναμένεται να αυξηθεί, επιτρέποντας ακριβέστερες και προσαρμοστικότερες απαντήσεις πολιτικής. Η Ισπανία επισημαίνει επίσης την εξ αποστάσεως εργασία και την ψηφιακή σταδιοδρομία ως κινητήριες δυνάμεις νέων μοντέλων παρακολούθησης που πρέπει να προσαρμόζονται σε μη γραμμικά πρότυπα απασχόλησης. Αναμένεται μεγαλύτερη έμφαση στη διασυννοριακή αναγνώριση των προσόντων, παράλληλα με την ανάγκη για πιο δυναμικά και προσαρμοσίμα πλαίσια ΕΠΕ που θα αντικατοπτρίζουν τις διαδρομές δια βίου μάθησης. Είναι σημαντικό ότι, καθώς τα ψηφιακά συστήματα παρακολούθησης επεκτείνονται, η Ισπανία επισημαίνει την ανάγκη να αντιμετωπιστούν προληπτικά οι ανησυχίες για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των δεδομένων.

Η Ιταλία υπογραμμίζει τον αυξανόμενο ρόλο της αυτοματοποίησης και της τεχνητής νοημοσύνης τόσο στην παρακολούθηση των αποφοίτων όσο και στην επικύρωση του RPL. Τα μελλοντικά συστήματα αναμένεται να αναπτύξουν αναλύσεις με βάση την ΤΝ για την αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των προγραμμάτων μαθητείας και την παρακολούθηση της πορείας των αποφοίτων σε πραγματικό χρόνο. Η Ιταλία υπογραμμίζει επίσης την αυξανόμενη σημασία των αρθρωτών συστημάτων πιστοποίησης -ιδίως των μικροπιστοποιητικών και των ψηφιακών σημάτων- τα οποία μπορούν να παρέχουν ευέλικτες, στοιβαζόμενες μαθησιακές διαδρομές. Οι αναμενόμενες προκλήσεις περιλαμβάνουν την ψηφιακή ανισότητα, ιδίως στις αγροτικές περιοχές, και τον κίνδυνο κατακερματισμού εάν οι χώρες της ΕΕ δεν καταφέρουν να εναρμονίσουν τα συστήματα RPL και τα πλαίσια προσόντων τους. Η ανάγκη για ευέλικτα, χωρίς αποκλεισμούς και επικαιροποιημένα εργαλεία πολιτικής θεωρείται απαραίτητη για την ικανοποίηση των ταχέως εξελισσόμενων απαιτήσεων της αγοράς εργασίας.

Στην Ελλάδα, το μέλλον του RPL και της παρακολούθησης των αποφοίτων είναι στενά συνδεδεμένο με τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Η εθνική έκθεση προβλέπει επέκταση της χρήσης ηλεκτρονικών χαρτοφυλακίων, επαλήθευσης πιστοποιητικών με βάση την αλυσίδα μπλοκ και ολοκληρωμένων πλατφορμών παρακολούθησης αποφοίτων, τα οποία αναμένεται να βελτιώσουν τη διαφάνεια, την προσβασιμότητα και την αποτελεσματικότητα του συστήματος. Η Ελλάδα τονίζει επίσης την αναγκαιότητα δεδομένων σε πραγματικό χρόνο και διαχρονικών δεδομένων για την ενίσχυση των προσπαθειών παρακολούθησης. Τα μελλοντικά πλαίσια πρέπει να υποστηρίζουν τη χορήγηση μικροπιστοποιητικών, τις άτυπες μαθησιακές διαδρομές και την αυξημένη κινητικότητα τόσο των εκπαιδευομένων όσο και των εργαζομένων σε διασυνοριακό επίπεδο. Η διαλειτουργικότητα μεταξύ των βάσεων δεδομένων της εκπαίδευσης και της αγοράς εργασίας, οι νομικές διατάξεις για ευέλικτη επικύρωση και η θεσμική ενσωμάτωση των συστημάτων παρακολούθησης θεωρούνται κρίσιμοι παράγοντες για την πρόοδο.

Η Ιρλανδία οραματίζεται την εξέλιξη των συστημάτων παρακολούθησης των αποφοίτων ώστε να συμπεριλάβουν ευρύτερες μετρήσεις αποτελεσμάτων, όπως η αναβάθμιση των δεξιοτήτων, οι τομεακές μεταβάσεις και η ανθεκτικότητα στην εργασιακή μετατόπιση. Οι μετρήσεις αυτές υπερβαίνουν τις παραδοσιακές μετρήσεις του καθεστώτος απασχόλησης και των επιπέδων εισοδήματος. Η ιρλανδική έκθεση προτείνει ότι τα μελλοντικά πλαίσια θα πρέπει να συνεχίσουν να δίνουν έμφαση στη δια βίου μάθηση και την προσαρμοστικότητα, ευθυγραμμιζόμενα με τις αρχές του EQAVET και τις συνεχιζόμενες ευρωπαϊκές προσπάθειες για τυποποίηση. Καθώς τα ψηφιακά εργαλεία και οι μηχανισμοί ανατροφοδότησης γίνονται πιο αναπόσπαστο μέρος της παρακολούθησης της ΕΕΚ, η εστίαση θα όλο και περισσότερο στη διασφάλιση της ουσιαστικής και ασφαλούς χρήσης των δεδομένων, με γνώμονα τα δεοντολογικά πρότυπα και τη θεσμική εποπτεία.

5. Μελλοντικές συστάσεις και καθοδήγηση για τα μελλοντικά εργαλεία Δυϊκής ΕΕΚ (DUAL VET) με βάση τις εμπειρίες πιλοτικής εφαρμογής Follow APP

Τα αποτελέσματα των πιλοτικών εφαρμογών που συγκεντρώθηκαν στην Τουρκία, την Ισπανία, την Ιταλία και την Ελλάδα παρείχαν ανεκτίμητες γνώσεις σχετικά με την

πρακτική χρήση της εικονικής πανεπιστημιούπολης και της διαδικτυακής εφαρμογής του FOLLOW APP. Ενώ τα γενικά επίπεδα ικανοποίησης ήταν υψηλά, ιδίως όσον αφορά τη χρηστικότητα και την αντιλαμβανόμενη συνάφεια, οι συμμετέχοντες επισήμαναν επίσης διάφορους συγκεκριμένους τομείς όπου η περαιτέρω βελτίωση θα βελτίωνε σημαντικά τα εργαλεία. Αυτές οι σκέψεις -πολλές από τις οποίες μοιράστηκαν σε όλες τις χώρες εταίρους- θα πρέπει να χρησιμεύσουν ως κατευθυντήριες γραμμές αναφοράς για μελλοντικά έργα παρόμοιας φύσης, ιδίως για εκείνα που αφορούν ψηφιακές λύσεις για την παρακολούθηση των αποφοίτων στην DUAL VET.

Πρώτα απ' όλα, η σημασία της **πλήρους και συνεκτικής τοπικοποίησης** δεν μπορεί να υπερεκτιμηθεί. Τόσο η ελληνική όσο και η τουρκική έκθεση σημείωσαν επίμονες γλωσσικές ασυνέπειες στις τοπικοποιημένες εκδόσεις της Εικονικής Πανεπιστημιούπολης. Στοιχεία όπως οι ετικέτες των κουίζ (π.χ. "Σωστό/Λάθος"), τα κουμπιά διεπαφής ("Επισκόπηση", "Έναρξη τώρα") και ορισμένες ερωτήσεις του τεστ εμφανίζονταν στα αγγλικά, διαταράσσοντας την εμπάθυση και την προσβασιμότητα του χρήστη. Στην ελληνική έκδοση, για παράδειγμα, η πλατφόρμα απέτυχε να αναγνωρίσει τη σωστή απάντηση σε ένα τεστ πολλαπλών επιλογών σχετικό με τον ΓΚΠΔ, σημειώνοντας όλες τις επιλογές ως λανθασμένες. Οι Τούρκοι συμμετέχοντες αντιμετώπιζαν ομοίως προβλήματα με το αμετάφραστο περιεχόμενο του κουίζ και τις εντολές διεπαφής, οι οποίες ενίοτε δυσχέραιναν την πλοήγηση. Τα ζητήματα αυτά, αν και επιφανειακά ήσσονος σημασίας, επηρέασαν την επαγγελματική εικόνα και τη χρηστικότητα των εργαλείων. Η διασφάλιση της πλήρους γλωσσικής συνέπειας -συμπεριλαμβανομένων των μεταδεδομένων, των κουμπιών, της ανατροφοδότησης αξιολόγησης και των ενδείξεων πλοήγησης- θα πρέπει να θεωρείται βασική απαίτηση για τη συνέχεια.

Πέρα από τη γλώσσα, **ο οπτικός σχεδιασμός και η διαδραστικότητα των πλατφορμών** έτυχαν μιας πιο διαφοροποιημένης υποδοχής. Ενώ οι Έλληνες και οι Ιταλοί χρήστες εκτίμησαν τη συνολική διάταξη και βρήκαν εύκολη την πλοήγηση, περίπου οι μισοί από τους Τούρκους και τους Ισπανούς συμμετέχοντες περιέγραψαν την οπτική παρουσίαση ως μέτρια ή χωρίς δυναμισμό. Η απουσία δεικτών προόδου εντός των επιμέρους ενοτήτων του VOOC -όπως σημάδια ελέγχου ή οπτικές μπάρες- επισημάνθηκε στην Τουρκία ως χαμένη ευκαιρία για την υποστήριξη της δέσμευσης των μαθητών. Στην Ισπανία, η ανάγκη για έναν πιο διεγερτικό σχεδιασμό υπονοήθηκε μέσω των γενικών εκκλήσεων για καλύτερη αισθητική παρουσίαση, ιδίως στα αποτελέσματα και την οπτικοποίηση δεδομένων

της εφαρμογής για κινητά. Τα σχόλια αυτά υποδηλώνουν ότι, ενώ η βασική υποδομή είναι σταθερή, οι μελλοντικές επαναλήψεις θα πρέπει να στοχεύουν σε μεγαλύτερη οπτική βελτίωση και διαδραστική ανταπόκριση, ιδίως σε περιβάλλοντα υψηλού όγκου ή κινητής χρήσης.

Όσον αφορά το **εκπαιδευτικό περιεχόμενο και την παιδαγωγική**, οι συμμετέχοντες σε όλες τις χώρες αναγνώρισαν την αξία του εκπαιδευτικού οδηγού, ιδίως τη λογική δομή και τη σαφήνιά του. Ωστόσο, οι Τούρκοι χρήστες παρατήρησαν ότι ορισμένα κρίσιμα στοιχεία -όπως η μεταφόρτωση μαθημάτων σε ένα LMS- περιορίστηκαν σε επεξηγήσεις μίας παραγράφου, χωρίς να παρέχονται οπτικές οδηγίες ή συγκεκριμένα βήματα. Δεδομένου ότι πολλοί εκπαιδευτές ΕΕΚ μπορεί να μην έχουν προηγούμενη εμπειρία στην ηλεκτρονική μάθηση, η συμπερίληψη στιγμιότυπων οθόνης, δειγμάτων προτύπων και σχολιασμένων παραδειγμάτων είναι απαραίτητη για τη γεφύρωση της θεωρίας και της εφαρμογής. Ομοίως, οι Ισπανοί και οι Τούρκοι συμμετέχοντες σημείωσαν ότι οι ενότητες "αξιολόγηση" και "μεθοδολογία" των ενοτήτων κατάρτισης τείνουν να επαναλαμβάνουν τις ίδιες γενικές στρατηγικές (μελέτες περιπτώσεων, παιχνίδια ρόλων, ομαδικές συζητήσεις) σε πολλές ενότητες, χωρίς να τις προσαρμόζουν στο συγκεκριμένο περιεχόμενο ή πλαίσιο κάθε ενότητας. Η έλλειψη διαφοροποίησης και ευθυγράμμισης με το πλαίσιο μπορεί να μειώσει τόσο τον παιδαγωγικό αντίκτυπο όσο και τα κίνητρα των εκπαιδευομένων. Μια μεγαλύτερη έμφαση στις ειδικές μορφές αξιολόγησης, σαφέστερες οδηγίες εργασίας (π.χ. "σχεδιάστε ένα έντυπο" - αλλά σε ποια μορφή;) και υποστήριξη για περιβάλλοντα με χαμηλούς πόρους θα ενίσχυε την πρακτική χρησιμότητα των ενοτήτων.

Οι **εκπαιδευτικές ενότητες** προσφέρουν ένα παιδαγωγικά πλούσιο και μεθοδολογικά φιλόδοξο πλαίσιο που αποσκοπεί στην ενίσχυση της ευθυγράμμισης των προγραμμάτων σπουδών, της παρακολούθησης των μαθητών και της συνεργασίας στο χώρο εργασίας στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση. Ωστόσο, η πρακτική εφαρμογή των ενοτήτων μπορεί να περιορίζεται από το υψηλό επίπεδο θεωρητικής πυκνότητας, την τεχνική πολυπλοκότητα και τις γνωστικές απαιτήσεις που τίθενται στους συμμετέχοντες. Το έγγραφο αντλεί συχνά από προηγμένα διδακτικά μοντέλα, κύκλους διασφάλισης ποιότητας και προσεγγίσεις που βασίζονται στον σχεδιασμό. Ενώ αυτά τα πλαίσια παρέχουν μια ισχυρή ακαδημαϊκή βάση, μπορεί να είναι δύσκολο να ερμηνευθούν ή να εφαρμοστούν χωρίς προηγούμενη εξοικείωση.

Οι **μαθησιακές** δραστηριότητες συχνά περιλαμβάνουν αναλυτικές ασκήσεις πολλαπλών βημάτων, τεκμηρίωση συστημάτων, τεχνικές οπτικοποίησης δεδομένων και διαδικασίες σχεδιασμού αξιολόγησης που απαιτούν ψηφιακή ευχέρεια, εμπιστοσύνη στην εργασία με δομημένα πρότυπα και, σε ορισμένες περιπτώσεις, εξοικείωση με εργαλεία όπως λογιστικά φύλλα, επιγραμμικούς πίνακες οργάνων ή συστήματα παρακολούθησης που συμμορφώνονται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Όσον αφορά τα **VOOCs**, αυτά εκτιμήθηκαν ευρέως για την αρθρωτή δομή και την ευελιξία τους, ιδίως για τη δυνατότητα εισόδου σε οποιοδήποτε σημείο και αυτορυθμιζόμενης μάθησης. Ωστόσο, τέθηκαν διάφορα ζητήματα που χρήζουν προσοχής. Τόσο στην Τουρκία όσο και στην Ελλάδα, οι χρήστες διαπίστωσαν ότι η καρτέλα "Εκπαιδευτής" απέτυχε να ανακατευθύνει στην προβλεπόμενη ενότητα προφίλ, διαταράσσοντας την ομαλή πλοήγηση. Σε όλες τις χώρες, το κουμπί "Εμφάνιση λύσης" στα κουίζ δεν προσέφερε καμία αιτιολογία για τις σωστές απαντήσεις, περιορίζοντας την ευκαιρία για βαθύτερη μάθηση. Οι συμμετέχοντες από την Ισπανία και την Ιταλία εκτίμησαν συνολικά το περιεχόμενο, αλλά πρότειναν ότι η συνάφεια ορισμένων θεμάτων του VOOC ήταν μάλλον μέτρια παρά σε μεγάλο βαθμό ευθυγραμμισμένη με την καθημερινή τους πρακτική. Η μελλοντική ανάπτυξη του VOOC θα ωφεληθεί από μια σαφέστερη διατύπωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων ανά μονάδα, παραδείγματα με βάση το πλαίσιο και επεξηγήσεις "just-in-time" μέσα στις αξιολογήσεις για την προώθηση της βαθύτερης εμπλοκής.

Η **διαδικτυακή εφαρμογή** αναδείχθηκε ως ένα ιδιαίτερα υποσχόμενο εργαλείο, ιδίως για τη λειτουργία δημιουργίας εντύπων και τη δυνατότητα εξαγωγής του Excel. Παρόλα αυτά, οι περιορισμοί στη χρηστικότητα επισημάνθηκαν σταθερά σε όλες τις εκθέσεις. Στην Τουρκία, η έκδοση για κινητά δεν επέτρεπε στους χρήστες να συνδεθούν ή να δημιουργήσουν φόρμες, περιορίζοντας τη χρήση της σε παθητική περιήγηση. Μόλις μια φόρμα δημοσιεύθηκε, δεν μπορούσε να επεξεργαστεί και δεν εμφανιζόταν καμία ειδοποίηση κατά την αντιγραφή του συνδέσμου της. Οι εκπαιδευτές μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν μόνο προκαθορισμένες ερωτήσεις, χωρίς να έχουν τη δυνατότητα να επισημάνουν τα πεδία ως υποχρεωτικά ή να δημιουργήσουν δικά τους στοιχεία. Οι χρήστες τόσο από την Ιταλία όσο και από την Τουρκία βρήκαν δύσκολη την ερμηνεία της διάταξης εξαγωγής του Excel, καθώς όλα τα δεδομένα παρατίθενται κάθετα σε μία μόνο στήλη. Οι Ισπανοί συμμετέχοντες, αν

και θετικοί για τη λειτουργία QR και την πρόσβαση εκτός σύνδεσης, πρότειναν επίσης ότι η προβολή των αποτελεσμάτων της εφαρμογής για κινητά δεν είχε οπτική ελκυστικότητα και ότι η ανάλυση δεδομένων παρέμενε υποανάπτυκτη. Στις μελλοντικές εκδόσεις, η διαδικτυακή εφαρμογή θα πρέπει να περιλαμβάνει επεξεργάσιμες και με δυνατότητα προεπισκόπησης ροές εργασίας φόρμας, εξαγωγές σε πίνακες Excel με δεδομένα ερωτηθέντων με βάση τις γραμμές, προσαρμοσμένα πεδία ερωτήσεων, λογική υπό όρους και σχεδιασμός που ανταποκρίνεται πρώτα στα κινητά τηλέφωνα.

Εν κατακλείδι, προέκυψαν διάφορες εγκάρσιες συστάσεις που αφορούν όλες τις χώρες. Οι Ισπανοί χρήστες υπογράμμισαν την ανάγκη για συνεχή επαγγελματική ανάπτυξη -ιδιαίτερα στις ψηφιακές δεξιότητες και την καινοτομία στην παιδαγωγική πρακτική. Τόσο η Ισπανία όσο και η Τουρκία τόνισαν τη σημασία της ενσωμάτωσης μηχανισμών παρακολούθησης στην παρακολούθηση των αποφοίτων, όπως συστήματα ειδοποιήσεων, πεδία προτιμώμενων επαφών και εργαλεία για τη δέσμευση αποφοίτων. Αναγνωρίστηκε σαφώς το δυναμικό της εφαρμογής Web App και του Virtual Campus ως επεκτάσιμων λύσεων, αλλά και η ανάγκη για βαθύτερη θεσμική αγκύρωση μέσω της ενσωμάτωσης με εθνικά συστήματα αποφοίτων, σχολικά ERP ή δίκτυα ενδιαφερομένων.

6. Βασικές κατευθυντήριες γραμμές βελτίωσης για μελλοντικά εργαλεία παρακολούθησης αποφοίτων στη δυϊκή επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση - με βάση τα ευρήματα από την πιλοτική φάση του FOLLOW APP

- 1. Μεταφράστε πλήρως όλα τα στοιχεία διεπαφής:** Όλα τα στοιχεία διεπαφής (κουμπιά, απαντήσεις κουίζ, μενού, ετικέτες) πρέπει να είναι πλήρως εντοπισμένα στη γλώσσα-στόχο, συμπεριλαμβανομένων των τμημάτων "Σωστό/Λάθος", "Επισκόπηση" και "Ανατροφοδότηση κουίζ".
- 2. Εξασφαλίστε συνεπή γλώσσα σε όλα τα στοιχεία της πλατφόρμας:** Εξασφαλίστε πλήρη γλωσσική συνέπεια σε κάθε τμήμα του συστήματος, συμπεριλαμβανομένων των τίτλων VOOC, των ενδείξεων πλοήγησης, των κειμένων των κουμπιών και των μεταδεδομένων.
- 3. Διορθώστε τις δυσλειτουργικές καρτέλες πλοήγησης:** Όλα τα στοιχεία πλοήγησης εντός της πλατφόρμας θα πρέπει να λειτουργούν όπως προβλέπεται και να ανακατευθύνουν τους χρήστες στους σωστούς προορισμούς. Για παράδειγμα, η

κάρτελα "Εκπαιδευτής" στα VООC πρέπει να ανακατευθύνει σωστά στο καθορισμένο προφίλ ή στο τμήμα του ταμπλό, ώστε να αποφεύγονται αδιέξοδα ή σύγχυση. Τέτοια αδιέξοδα πλοήγησης εμποδίζουν την εμπειρία του χρήστη και πρέπει να επιλυθούν για να διασφαλιστεί η ομαλή κίνηση στην πλατφόρμα.

4. **Προσθήκη οπτικών δεικτών προόδου εντός των μονάδων:** Συμπεριλάβετε μπάρες προόδου, σημεία ελέγχου ή δείκτες βήμα προς βήμα μέσα σε κάθε μονάδα VООC για να υποστηρίξετε τον προσανατολισμό και τα κίνητρα των μαθητών.
5. **Συμπεριλάβετε επεξηγήσεις για τις σωστές απαντήσεις στα κουίζ:** Οι λειτουργίες "Εμφάνιση λύσης" θα πρέπει να εξηγούν *γιατί* μια απάντηση είναι σωστή για να εμβαθύνουν την κατανόηση (εάν είναι απαραίτητο) - όχι απλώς να δείχνουν την ίδια την απάντηση.
6. **Αποφύγετε την επανάληψη γενικών μεθόδων διδασκαλίας:** Κάθε ενότητα θα πρέπει να προτείνει συγκεκριμένες παιδαγωγικές μεθόδους για κάθε εργασία αντί να επαναλαμβάνει τις ίδιες μορφές όπως το παιχνίδι ρόλων ή η μελέτη περίπτωσης χωρίς προσαρμογή στο πλαίσιο.
7. **Αποσαφηνίστε τις οδηγίες εργασίας με τις μορφές εξόδου:** Οι εργασίες που χρησιμοποιούν ρήματα όπως "σχεδιάζω", "δημιουργώ" ή "γράφω" θα πρέπει να προσδιορίζουν την αναμενόμενη μορφή (π.χ. έγγραφο Word, φόρμα Google, διάγραμμα, σκίτσο).
8. **Παρέχετε επεξεργάσιμα και έτοιμα προς χρήση πρότυπα:** Για να βελτιωθεί η σαφήνεια και η χρησιμότητα των εκπαιδευτικών ενοτήτων, κάθε εργασία που ζητά από τους χρήστες να "σχεδιάσουν", "δημιουργήσουν" ή "αναπτύξουν" κάτι θα πρέπει να συνοδεύεται από ένα συγκεκριμένο παράδειγμα ή μια ολοκληρωμένη έκδοση της εν λόγω εργασίας. Για παράδειγμα, εάν η εργασία είναι να σχεδιάσετε έναν χάρτη ενδιαφερομένων ή να συντάξετε ένα έντυπο συγκατάθεσης συμβατό με τον GDPR, συμπεριλάβετε ένα οπτικό δείγμα ή ένα επεξεργάσιμο πρότυπο δίπλα στην οδηγία. Αυτό μειώνει την ασάφεια, εξοικονομεί χρόνο και καθιστά τη δραστηριότητα άμεσα εφαρμόσιμη -ιδιαίτερα για χρήστες με περιορισμένο χρόνο ή μη τεχνικούς χρήστες.
9. **Συμπεριλάβετε οπτικά σεμινάρια βήμα προς βήμα για το ανέβασμα του LMS:** Η διαδικασία μεταφόρτωσης ενός μαθήματος σε μια πλατφόρμα μάθησης (όπως το

Moodle ή το LearnPress) πρέπει να υποστηρίζεται από στιγμιότυπα οθόνης και λεπτομερείς οδηγίες χρήσης.

10. **Δομή των εξαγόμενων δεδομένων σε μορφή πίνακα για ευχρηστία:** Κατά το σχεδιασμό των λειτουργιών εξαγωγής δεδομένων σε μελλοντικά εργαλεία, διασφαλίστε ότι οι απαντήσεις είναι δομημένες σε φιλική προς το χρήστη μορφή πίνακα - όπου κάθε ερωτώμενος καταλαμβάνει μια γραμμή και κάθε στήλη αντιπροσωπεύει μια συγκεκριμένη ερώτηση. Αποφύγετε την παράθεση όλων των απαντήσεων σε μία μόνο κάθετη στήλη, καθώς αυτή η μορφή περιπλέκει την ερμηνεία και την ανάλυση των δεδομένων για τους εκπαιδευτικούς και τους διαχειριστές.
11. **Επιτρέψτε στους εκπαιδευτές να δημιουργούν προσαρμοσμένες ερωτήσεις:** Οι εκπαιδευτές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να δημιουργούν τις δικές τους ερωτήσεις φόρμας -και όχι απλώς να χρησιμοποιούν προκαθορισμένες λίστες- για να προσαρμόζουν τις έρευνες στις ανάγκες του ιδρύματός τους.
12. **Ενεργοποιήστε τη λειτουργικότητα "Υποχρεωτικών πεδίων" στις φόρμες:** Οι εκπαιδευτές πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να χαρακτηρίζουν συγκεκριμένες ερωτήσεις ως υποχρεωτικές για να διασφαλίζουν την πληρότητα των απαντήσεων.
13. **Επιτρέψτε την επεξεργασία των δημοσιευμένων φορμών:** Οι χρήστες θα πρέπει να μπορούν να κάνουν ενημερώσεις ή διορθώσεις σε μια φόρμα ακόμη και μετά τη δημοσίευση, ώστε να διατηρείται η ευελιξία.
14. **Παροχή επιβεβαίωσης υποβολής ή ειδοποιήσεων:** Το σύστημα θα πρέπει να επιβεβαιώνει τις επιτυχείς ενέργειες (π.χ. "Link copied", "Form saved") μέσω οπτικών ενδείξεων ή μηνυμάτων.
15. **Προσθήκη χαρακτηριστικών που ανταποκρίνονται σε κινητά τηλέφωνα στην εφαρμογή ιστού:** Η έκδοση για κινητά πρέπει να επιτρέπει την πλήρη λειτουργικότητα του χρήστη: σύνδεση, δημιουργία, επεξεργασία και εξαγωγή φορμών - όχι μόνο στατική περιήγηση.
16. **Βελτίωση της οπτικής ελκυστικότητας των αποτελεσμάτων και των διαγραμμάτων:** Τα στοιχεία οπτικοποίησης δεδομένων στην εφαρμογή (π.χ. πίνακες

αποτελεσμάτων, διαγράμματα) πρέπει να παρουσιάζονται σε μια πιο αισθητικά ελκυστική μορφή για να βελτιωθεί η ερμηνευσιμότητα.

17. **Συμπεριλάβετε διαδραστικό Onboarding για τους χρήστες που χρησιμοποιούν την εφαρμογή για πρώτη φορά:** Παρέχετε ένα σεμινάριο γρήγορης εκκίνησης ή έναν βοηθό εισαγωγής τόσο στην εικονική πανεπιστημιούπολη όσο και στην εφαρμογή Web, ώστε να βοηθήσετε τους χρήστες που πλοηγούνται για πρώτη φορά αποτελεσματικά.
18. **Ενσωματώστε μηχανισμούς παρακολούθησης για τους αποφοίτους:** Προσθέστε προαιρετικά πεδία, όπως διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, προτιμώμενη μέθοδο επικοινωνίας και υπενθυμίσεις παρακολούθησης, ώστε να είναι δυνατή η διαχρονική παρακολούθηση των αποφοίτων.
19. **Αποσαφηνίστε τα μαθησιακά αποτελέσματα στην αρχή κάθε VOOC:** Κάθε ενότητα VOOC θα πρέπει να ξεκινά με μια σύντομη ενότητα "Σε αυτή την ενότητα, θα μάθετε να..." για να καθοδηγεί τις προσδοκίες και να υποστηρίζει τη μάθηση με στόχο.
20. **Παρέχετε ένα έτοιμο προς χρήση "μίνι κιτ προσομοίωσης" για τους εκπαιδευτές ώστε να εξασκηθούν στην παρακολούθηση των αποφοίτων από την αρχή μέχρι το τέλος:** Για να γεφυρωθεί το χάσμα μεταξύ θεωρίας και εφαρμογής, τα μελλοντικά εργαλεία θα πρέπει να προσφέρουν ένα συμπαγές, έτοιμο προς χρήση πακέτο προσομοίωσης όπου οι εκπαιδευτές μπορούν να εξασκηθούν σε ολόκληρη τη διαδικασία παρακολούθησης αποφοίτων από την αρχή έως το τέλος. Αυτό το πακέτο θα μπορούσε να περιλαμβάνει: Μια βήμα προς βήμα περιήγηση (π.χ. "Δημιουργία φόρμας → Διανομή → Συλλογή → Εξαγωγή → Ανάλυση → Έκθεση").